

T.C.
İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI

İSTANBUL KENT
ÜNİVERSİTESİ

ÜNİVERSİTE OKUYAN ERKEK ÖĞRENCİLERİN CİNSEL
MİTLERİ VE ANNE BABA TUTUMLARI ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Deniz CAN

İSTANBUL – 2024

T.C.
İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI

ÜNİVERSİTE OKUYAN ERKEK ÖĞRENCİLERİN CİNSEL
MİTLERİ VE ANNE BABA TUTUMLARI ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Deniz CAN

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Zihni SUNGUR

İSTANBUL – 2024

KABUL VE ONAY

Deniz CAN tarafından hazırlanan “Üniversite Okuyan Erkek Öğrencilerin Cinsel Mitleri Ve Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı tez çalışmasının savunma tarihi tarihinde yapılmış olup aşağıda verilen jüri tarafından oy birliği /oy çokluğu ile İstanbul Kent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Danışman

Prof. Dr. Mehmet Zihni SUNGUR.....

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Rukiye KÖROĞLU.....

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Mourat Giousouf CHOUSEIN.....

İstanbul Kent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun tarih ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

.....

Doç. Dr. Bülent DEMİR

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Deniz CAN

14.08.2024

ÖNSÖZ

Öğrencisi olmaktan gurur duyduğum danışmanım Prof. Dr. Mehmet Zihni SUNGUR'a çalışmamda yaptığı değerli katkılardan dolayı teşekkür ederim. Bütün öğrenim hayatım boyunca hep destek olmuş olan ve bana vizyon katan halam Dr. Ayten CAN ve yakın zamanda kaybetmiş olduğum ama hiçbir zaman desteğini esirgememiş olan sevgili babam Nevzat CAN'a teşekkürlerimi sunarım.

Deniz CAN

14.08.2024

İÇİNDEKİLER

TABLO LİSTESİ.....	i
ŞEKİL LİSTESİ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1: KAVRAMSAL ÇERÇEVE	4
1.1. Cinsellik Kavramı.....	4
1.1.1. Cinsellik ile İlgili Temel Tanımlar ve Kavramlar	5
1.1.2. Cinselliğe İlişkin Kuramsal Yaklaşımlar.....	7
1.1.2.1. Freud'un Cinsel Gelişim Modeli	7
1.1.2.2. Sosyobiyolojik ve Evrimsel Yaklaşım	8
1.1.2.3. Davranışçı Yaklaşım.....	9
1.1.2.4. Sosyal-Bilişsel Kuram	10
1.1.3. Cinsel Yanıt Dönemleri	11
1.1.3.1. İstek/Uyarılma Evresi	12
1.1.3.2. Plato Evresi.....	12
1.1.3.3. Orgazm Evresi	13
1.1.3.4. Çözülme Evresi	13
1.2. Mit Ve Cinsel Mitlerin Kavramı	14
1.2.1. Toplumda Yaygın Görülen Cinsel Mitler.....	15
1.2.1.1. Kadınlar Hakkında Cinsel Mitler	16
1.2.1.2. Erkekler Hakkında Cinsel Mitler.....	17
1.2.2. Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitleri ile ilgili Araştırmalar	18
1.3. Anne Baba Tutumu.....	22
1.3.1. Anne Baba Tutumunun Çocuğun Gelişimindeki Rolü.....	24
1.3.2. Anne Baba Tutumu Türleri.....	24
1.3.2.1. Demokratik Anne Baba Tutumu.....	25
1.3.2.2. Otoriter Anne Baba Tutumu	26
1.3.2.3. İlgisiz Anne Baba Tutumu.....	26
1.3.2.4. Aşırı Koruyucu Anne Baba Tutumu.....	27
1.3.2.5. Reddedici Tutum Anne Baba Tutumu.....	28
1.3.2.6. İzin Verici Anne Baba Tutumu	28
1.3.3. Üniversite Öğrencilerinde Algılanan Anne Baba Tutumunu ile ilgili Araştırmalar	29

BÖLÜM 2: YÖNTEM	33
2.1. Araştırmanın Konusu	33
2.2. Araştırmanın Modeli	33
2.3. Evren ve Örneklem	33
2.4. Veri Toplama Araçları	34
2.4.1. Kişisel Bilgi Formu	34
2.4.2. Cinsel Mit Değerlendirme Formu:	34
2.4.3. Anne Baba Tutum Ölçeği: Anne Baba Tutumları Ölçeği (ABTÖ)	35
2.5. Verilerin Analizi	35
2.6. Normallik Analizi	35
2.7. Güvenirlilik Analizi	36
BÖLÜM 3 : BULGULAR	38
3.1. Erkek Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Yönelik Verdiği Cevapların Dağılımı	38
3.2. Erkek Öğrencilerin Cinsellik Hakkında Bilgi Kaynağına Yönelik Verdiği Cevapların Dağılımı	39
3.3. Değişkenlere Yönelik Betimsel Analizi Sonuçları	40
3.4. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İlişki Durumu Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular	40
3.5. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin Yaş Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular	42
3.6. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin Fakülte Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular	43
3.7. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin Öncesinde Herhangi Bir Yaşanılan Yer Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular	46
3.8. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin Gelir Durumu Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular	47
3.9. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin Çalışma Durumu Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular	49
3.10. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin Kronik Rahatsızlık Durumu Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular	50
3.11. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular	51
BÖLÜM 4: TARTIŞMA	53
4.1. Tartışma	53
SONUÇ VE ÖNERİLER	59

KAYNAKÇA.....	64
EKLER	78
ÖZGEÇMİŞ	87

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Ölçeklerin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri	35
Tablo 2: Ölçekler ve Alt Boyutları ve Güvenirlik Analizi Bulguları.....	37
Tablo 3: Erkek Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları N=208	38
Tablo 4: Erkek Öğrencilerin Cinsellik Hakkında Bilgi Kaynağına Göre Dağılımları N=208 ...	39
Tablo 5: Değişkenlere Yönelik Betimsel Analizi Sonuçları	40
Tablo 6: Erkek Öğrencilerin İlişki Durumuna Göre Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İncelenmesine İlişkin t-Testi Sonuçları.....	41
Tablo 7: Erkek Öğrencilerin Yaş Durumuna Göre Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İncelenmesine İlişkin (ANOVA- Bonferroni).....	42
Tablo 8: Erkek Öğrencilerin FakülteDurumuna Göre Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İncelenmesine İlişkin (ANOVA- Bonferroni).....	43
Tablo 9: Erkek Öğrencilerin Yaşadıkları Yer Durumuna Göre Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İncelenmesine İlişkin t-Testi Sonuçları	46
Tablo 10: Erkek Öğrencilerin Gelir Durumuna Göre Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İncelenmesine İlişkin (ANOVA- Bonferroni).....	47
Tablo 11: Erkek Öğrencilerin Çalışma Durumuna Göre Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İncelenmesine İlişkin t-Testi Sonuçları.....	49
Tablo 12: Erkek Öğrencilerin Kronik Rahatsızlık Durumuna Göre Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İncelenmesine İlişkin t-Testi Sonuçları.....	50
Tablo 13: Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme Arasındaki İlişki (Pearson Korelasyon Analizi) (N:208).....	51

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Cinsel Yanıt Dönemleri (Masters ve Johnson, 1966).....	12
---	----

ÖZET

İstanbul Kent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Üniversite Okuyan Erkek Öğrencilerin Cinsel Mitleri ve Anne Baba Tutumları
Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Deniz CAN

Yüksek Lisans Tezi

Psikoloji Anabilim Dalı / Klinik Psikoloji Bilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Mehmet Zihni SUNGUR

Ağustos, 2024 – 87

Bu araştırma, üniversite okuyan erkek öğrencilerin cinsel mitleri ve anne-baba tutumları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini, 18-26 yaş aralığında ve gönüllü katılımı kabul eden 208 erkek üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Araştırma bulguları, erkek öğrencilerin %80.8'inin bir ilişki içinde olmadığı, %46.2'sinin 18-20 yaş aralığında olduğunu, %78.8'inin büyük şehirlerde yaşadığını ve %76.9'unun orta gelirli ailelerden geldiğini göstermektedir. Erkek öğrencilerin cinsellik hakkında bilgi kaynakları incelendiğinde, %46.2'sinin bilgiyi iletişim araçlarından aldığı ve %34.6'sının hiçbir kaynaktan bilgi almadığı belirlenmiştir. Anne-baba tutumlarına yönelik bulgular, demokratik tutumun ortalama puanının 55.87, koruyucu-istekçi tutumun 33.37 ve otoriter tutumun 21.40 olduğunu ortaya koymuştur. Cinsel mit değerlendirme puanının ortalaması ise 50.06 olarak tespit edilmiştir. İlişki durumu, yaş, fakülte, yaşanan yer, gelir durumu ve çalışma durumu değişkenleri açısından anne-baba tutumları ve cinsel mit değerlendirme puanları arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Özellikle, ilişkisi olmayan öğrencilerin demokratik tutum puanlarının ve cinsel mit değerlendirme puanlarının daha yüksek olduğu; 21-23 yaş grubu öğrencilerin otoriter tutum ve cinsel mit değerlendirme puanlarının, 18-20 yaş grubuna göre daha fazla olduğu; düşük gelirli öğrencilerin koruyucu-istekçi ve otoriter tutum puanlarının, orta ve yüksek gelirli öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, büyük şehirde yaşayan öğrencilerin demokratik tutum puanlarının daha yüksek olduğu, şehirde yaşayan öğrencilerin ise cinsel mit değerlendirme puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Araştırmanın bulguları, literatürdeki diğer çalışmalarla uyumlu olup, üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerinin ve tutumlarının çeşitli faktörlerle nasıl etkileşime girdiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel Mitler, Anne-Baba Tutumları, Cinsellik,

ABSTRACT

Istanbul Kent University Postgraduate Education Institute

**Examination of the Relationship Between Sexual Myths and Parental Attitudes of
Male University Students**

Deniz CAN

Master Thesis

Department of Psychology / Department of Clinical Psychology

Supervisor: Prof. Dr. Mehmet Zihni SUNGUR

August, 2024 – 87

This research aims to examine the relationship between sexual myths and parental attitudes of male university students. The research was conducted using the relational screening model, one of the general screening models. The sample of the study consisted of 208 male university students between the ages of 18-26 who accepted voluntary participation. Research findings show that 80.8% of male students are not in a present relationship, 46.2% are between the ages of 18-20, 78.8% live in big cities and 76.9% come from middle-income families. When male students' sources of information about sexuality were examined, it was determined that 46.2% of them received information from communication tools and 34.6% did not receive information from any source. Findings regarding parental attitudes revealed that the average score of democratic attitude was 55.87, protective-demanding attitude was 33.37, and authoritarian attitude was 21.40. The average sexual myth evaluation score was determined as 50.06. Significant differences were found between parental attitudes and sexual myth evaluation scores in terms of relationship status, age, faculty, place of residence, income level and employment status variables. In particular, students who were not in a relationship had higher democratic attitude scores and sexual myth evaluation scores; Authoritarian attitude and sexual myth evaluation scores of students in the 21-23 age group are higher than those in the 18-20 age group; It was determined that the protective-demanding and authoritarian attitude scores of low-income students were higher than those of middle and high-income students. In addition, it was observed that students living in big cities had higher democratic attitude scores, and students living in cities had higher sexual myth evaluation scores. The findings of the research are compatible with other studies in the literature and show how the socio-demographic characteristics and attitudes of university students interact with various factors.

Keywords: Sexual Myths, Parental Attitudes, Sexuality,

GİRİŞ

Cinsellik psikolojik,biyolojik sosyo-kültürel ,antropolojik ve ekonomik unsurları içerdiği bilinen oldukça karmaşık bir kavramdır (Aker vd, 2019). Cinsellik; kişinin bedensel ve ruhsal katılımı ile oluşan doyum ve üreme ile ilgili koşulları kapsar. (Sungur, 1999) Temel bir içgüdüdür. Cinsellik ve cinsel davranışa ilişkin düşünceler her bireyde çocukluk, ergenlik ve yetişkinlik döneminde gelişir (Kayır, 2001;; Zilbergeld, 1994). Cinsellik insanın hayatta kalması için hayati bir işleve sahip olmasa da hayat kalitesini meydana getiren bileşenler arasında önemli bir yere sahiptir (Gülsün vd., 2009). Dünya Sağlık Örgütü cinsel sağlığı; kişilik, iletişim ve sevgi bütünlüğünü destekleyen yaşamı zenginleştiren bir unsur tanımlamıştır (Dünya Sağlık Örgütü, 1975). Cinsel sağlığın bireylerde ilişkileri ve yaşam kalitesini doğrudan etkilediği gösterilmiş olsa da, cinsellik en önemli tabuların başında gelmekte olup günümüzde insanlar cinsellik hakkında açıkça konuşamamaktadır. (Rust vd., 1988; Yılmaz vd., 2010). Cinsel davranış, bireysel (fizyolojik ve psikolojik), sosyo-kültürel faktörlerin etkileşim yoluyla oluşan bir sosyalleşme unsuru ve sürecidir. (Rowland, 1995). Bireysel olarak cinsel davranışı inceleyecek olursak; en belirleyici gelişim faktörlerden biri de bireyin içinde bulunduğu ailenin cinselliğe bakışıdır. Bu sebeple, cinsel tutum ve davranışların gelişiminde, bireyin aile yapısı, eğitim düzeyi, sosyal çevresi ve kültürel bağlamının etkisi oldukça önemlidir (Apay vd., 2013).Cinsellikle ilgili bilgiler, diğer birçok bilgi gibi genellikle aile içinde başlayıp hayat boyunca devam etmektedir. Anne ve babanın tutumları, bireylerin cinsellikle ilgili temel bilgilerini edinmelerine katkı sağlar ve cinsel işlevlerini önemli ölçüde etkileyebilir (Selam vd., 2020).Cinsel eğitim ise, hayat boyu devam eden bir öğrenme sürecidir. Bu süreç, aile içerisinde başlamaktadır.Öğretmenler, kişinin akran grupları, danışmanlar, sağlık profesyonelleri ve medya aracılığıyla devam eder.(Sungur, 1998) Bu yüzden, kişinin davranışlarından, biyolojik, kültürel ve psikolojik faktörlerden etkilenen .cinsellik, sadece biyolojik dürtülerden kaynaklanan bir eylem değil, aynı zamanda sosyolojik bir süreç olarak değerlendirilir. (Kayır, 2001)

Cinsellik, her birey için temel bir gereksinimdir. Ancak bu temel gereksinim gizli ,merak uyandıran fakat nadiren konuşulan, utanılmasına rağmen aynı zamanda övünülen bir konu olarak oldukça karmaşık bir yapıya sahiptir (Apay vd., 2013). Bu karmaşaya aile içinde başlayan ve cinsellikle ile alakalı doğru olmayan bilgiler, beklentiler ve cinsel mitlerin meydana gelmesine yol açan tutum ve davranışlar sebep olabilir. (Bozdemir ve Özcan, 2011). Cinsel mitleri sıklıkla abartılı, yanlış ya da bilimsel olmayan değerlerin etkisinde şekillenen ve

cinsellik açısından doğru olduğu düşünölen inançlardır.(Martyniuk vd., 2015; Torun vd., 2011). Bu mitler cinsel yaşamda iletişimin önünde büyük bir engeldir ve cinsel işlev bozukluklarına neden olabilir. Cinsel yanlış inanışların bireylerin cinsel ve dolayısıyla genel sağlığı üzerinde olumsuz etkileri olabilir (Ejder vd., 2015). Cinsel mitler, cinsellikle ilgili bilimsel verilere dayanmayan, bireyler arasında kulaktan kulağa dolaşan ve toplumun hayal gücüyle şekillenen abartılı ve yanlış inanışların tamamını ifade eder (Sungur ve Tarcan, 2007). Cinsellikle ilgili temel bilgiler genellikle aile içinde şekillenir ve zamanla sosyal çevre, medya, akran grupları, öğretmenler ve sağlık uzmanları aracılığıyla öğrenme süreci devam eder (Gölbaşı vd., 2016). Ebeveynler çocuklarını cinsiyetlerine göre farklı şekillerde yetiştirmeye eğilimlidir. Bu eğitim süreci, çocukların büyüme sürecinde anne ve babalarının tutumlarına göre şekillenir ve bir kadının veya bir erkeğin hangi davranışları yapması veya yapmaması gerektiği öğretilir. Ancak, bu süreçte çocuklar cinsellikle ilgili abartılı, taraflı ve doğru olmayan bilgiler edinip benimseyebilirler (Nilüfer Erbil, 2019). Ülkemiz, cinsel davranışlar açısından karmaşık bir yapı sergileyen ölkelerden biridir. Genel olarak kabul gören bir düşünce, erkeklerin birçok alanda olduğu gibi kadınlarla karşılaştırıldığında cinsel açıdan daha çok hakka sahip olduğudur. (Hamzaoglu ve Konuralp, 2019). Evlilikten önce cinsel birliktelik, aktif bir cinsel yaşam, tek gecelik ilişki, cinsel ilişkide aktif rol alma ve istediği partnerle birlikte olma gibi kavramlar, toplumda erkekler için genellikle kabul edilebilirken, kadınlar için benzer durumlar daha az kabul görebilir (Şahin vd., 2007). Anne ve babanın tutumu ise bu düşünce yapısının gelişmesinde etkili olmaktadır. Dolayısıyla anne-baba tutumu ve çocukların cinsel mitleri ile ilişkisi, çocukların cinsel gelişimi ve cinsel sağlığı üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilir. Anne-baba tutumu, çocukların cinsel mitleri nasıl algıladıkları ve bu mitlere nasıl tepki verdikleri üzerinde belirleyici bir faktör olabilir. Bu ilişkiyi anlamak için bu çalışma üniversite öğrencilerinin anne baba tutumlarının cinsel mitleri ile ilişkisini ele almaktadır.

Bu araştırmanın amacı, üniversite okuyan erkek öğrencilerin cinsel mitleri ve anne baba tutumları arasındaki ilişkinin araştırılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın hipotezleri ve araştırma soruları şu şekildedir;

Araştırma Soruları:

- Cinsel mitleri sosyodemografik özelliklere (cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum algılanan gelir durumu) göre farklılaşmakta mıdır?
- Koruyucu istekçi anne baba tutumu sosyodemografik özelliklere (cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum, algılanan gelir durumu) göre farklılaşmakta mıdır?
- Demokratik anne baba tutumu, sosyodemografik özelliklere (cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum, algılanan gelir durumu) göre farklılaşmakta mıdır?
- Otoriter anne baba tutumu, sosyodemografik özelliklere (cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum, algılanan gelir durumu) göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmanın Hipotezleri:

- 18-26 yaş arasındaki üniversite okuyan erkek öğrencilerin cinsel mit düzeyi ile demokratik anne baba tutumu arasında negatif ilişki vardır.
- 18-26 yaş arasındaki üniversite okuyan erkek öğrencilerin cinsel mit düzeyi ile koruyucu-istekçi anne baba tutumu arasında pozitif ilişki vardır.
- 18-26 yaş arasındaki üniversite okuyan erkek öğrencilerin cinsel mit düzeyi ile otoriter anne baba tutumu arasında pozitif ilişki vardır.

Bu çalışma, hem bilimsel literatüre hem de alana önemli katkılarda bulunma potansiyeli açısından önemlidir. Öncelikle, cinsel mitlerin ve anne-baba tutumlarının genç erkeklerin cinsel sağlık ve davranışları üzerindeki etkilerini anlamak, cinsel sağlık alanında yapılan araştırmalara yeni bir bakış açısı sunabilir. Bu çalışma, cinsel mitlerin doğası ve kökeni hakkında daha derinlemesine bir anlayış sağlayarak, cinsel eğitim programlarının ve politikalarının geliştirilmesine katkıda bulunabilir. Ayrıca, anne-baba tutumlarının, genç erkeklerin cinsel mitlere inanma eğilimlerini ve cinsel sağlık algılarını nasıl etkilediğini anlamak, ebeveynlerin ve eğitimcilerin gençlerle olan iletişimlerini iyileştirmelerine yardımcı olabilir. Bu çalışmanın sonuçları, genç erkeklerin cinsel sağlık ve refahlarını iyileştirmeye yönelik politika ve uygulamalara rehberlik edebilir, böylece toplumsal ve kültürel değişime katkıda bulunabilir.

BÖLÜM 1: KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1.Cinsellik Kavramı

Dünya Sağlık Örgütü'ne (DSÖ) göre cinsellik, fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal boyutlarıyla bireyin kişiliğini, ilişkilerini ve aşkı zenginleştiren bir kavramdır (DSÖ, 2010). Farklı bir bakış açısına göre cinsellik, cinsel haz ve tatmini, iki kişinin ahenk içindeki ilişkisini içeren sosyal normlar, tercihler, cinsiyet rolleri, değerler ve tabularla belirlenen; biyolojik, psikososyal boyutları olan bir yaşantı deneyimi olarak tanımlanır (Aydın, 1998; Davul ve Yazıcı, 2019).

Cinsellik, insan yaşamında önemli bir yer tutar ve sadece fiziksel bir bütünleşme değil, aynı zamanda haz alma ve ilişkilerde anlam bulma sürecini de kapsar (Apay vd., 2013). Görüldüğü gibi cinsellik, insan yaşamının büyük bir unsurudur ve biyolojik, psikolojik, sosyokültürel faktörler tarafından etkilenir. Bu kavram, bireylerin cinsel dürtülerini, davranışlarını, kimliklerini, ilişkilerini ve deneyimlerini içerir. Cinsellik, toplumlardaki normlara, değerlere ve inançlara göre farklılık gösterebilir ve zamanla değişebilir (Willoughby, 2017).

İnsan cinselliği, biyolojik olarak üreme amacıyla tasarlanmıştır. Ancak, cinsellik sadece üremeyle sınırlı değildir. İnsanlar cinsel aktiviteleri zevk almak, duygusal bağlar kurmak, kimliklerini ifade etmek ve ilişkilerini güçlendirmek için de yaşarlar. Cinsellik, bireylerin fiziksel, duygusal, zihinsel ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamamanın bir yolu olarak önemli bir role sahiptir (Simon, 2017). Cinsellik, cinsel organlar, hormonlar ve fizyolojik tepkileri içerir. Üreme sistemleri, bireylerin cinsel kimliklerini belirler ve üreme fonksiyonları için gerekli olan organları içerir. Cinsiyet hormonları, ergenlik döneminde cinsel gelişimi sağlar ve cinsel dürtüleri ve davranışları. (Willoughby, 2017). Psikolojik olarak, cinsellik bireylerin duygusal ve zihinsel yaşamlarını şekillendirir. Cinsel kimlik, bireyin kendini nasıl tanımladığı ve ifade ettiği ile ilgilidir. Cinsel düşünceler, duygular ve arzular, insanların cinsel yaşamlarını yönlendirir. Cinsel ilişkilerde duygusal bağlar kurmak için güven, bağlılık ve mahremiyet önemlidir.(LeVay vd., 2006). Sosyal olarak, cinsellik kültürel normlar, değerler, inançlar ve davranışlarla şekillenir. Toplumun cinsel normları, bireylerin cinsel davranışlarını yönlendirir ve kabul edilebilir ve kabul edilemez olarak nitelendirilen davranışları belirler. Toplumda cinsel eğitim, cinsel sağlık hizmetleri ve cinsel kimlik ve yönelimle ilgili haklar gibi konular da önemlidir (Simon, 2017).

Cinsellik, yaşam boyu süren bir gelişim ve değişim sürecidir. Çocuklukta cinsel kimlik ve cinsel rol gelişimi başlar ve ergenlik döneminde cinsel olgunluk ve kimlik arayışı yaşanır. Yetişkinlikte, cinsel ilişkiler, ebeveynlik ve yaşlanma ile ilgili yeni cinsel deneyimler ortaya çıkar. Bireyin yaşam döngüsünde cinsel sağlık ve refah her aşamasında önemli bir etkidir. Bu yönüyle cinsellik temel bir doğal eğilimdir. Her bireyin çocukluk, ergenlik ve yetişkinlik dönemlerinde cinsellik ve cinsel davranışlara ilişkin düşünceleri vardır (Zilbergeld, 1999). Bireylerin cinselliğe ilişkin görüşleri toplumun kültüründen, dininden ve değer yargılarından etkilenebilir (Khazaei vd., 2011). Toplumlar aynı zamanda düşünce ve fikir kalıplarını ve zamanla olgunlaşan yargıları gelecek nesillere aktarır. Çocuklar belirli bir kültürde olgunluğa eriştikçe erkeklik veya kadınlık açısından neyin uygun veya uygunsuz olduğunu öğrenirler. Ancak öğrendiklerinin ve içselleştirdikleri şeylerin önemli bir kısmı işlevsizdir (Aker vd., 2019). Sonuç olarak, cinsellik karmaşık bir kavramdır ve biyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel faktörler tarafından etkilenir.

1.1.1. Cinsellik ile İlgili Temel Tanımlar ve Kavramlar

Cinsellikle ilgili temel tanımlar ve kavramlar, insan cinselliğinin çeşitli yönlerinin anlaşılmasına yardımcı olur ve sağlıklı cinsel gelişimi desteklemeye yönelik önemli bilgiler içerir. Cinsellikle ilgili kavramlardan birisi cinsiyettir. Cinsiyet, bireylerin kadın veya erkek oluşunu belirleyen doğuştan gelen biyolojik, fizyolojik ve genetik özelliklerin bütünüdür (Gereklioğlu vd., 2010). Cinsiyet genel olarak cinsiyet kimliği ve ifadesinin yanı sıra belirli cinsiyet özellikleriyle ilişkili olan statü, özellikler ve davranışlarla ilgili sosyal ve kültürel beklentileri de kapsayan çok boyutlu bir yapı olarak tanımlanabilir (Ulusal Bilim, Mühendislik ve Tıp Akademileri, 2022).

Cinsellikle ilişkili bir diğer kavram ise toplumsal cinsiyet kavramıdır. Toplumsal cinsiyet, toplumun bireyleri kadın veya erkek olarak nasıl gördüğü ve bireylerden neler beklediğiyle ilgili bir kavramdır. Zamanla değişebilme özelliğine sahip olan bu kavram, topluluklar arasında farklılık gösterir. Biyolojik cinsiyetiyle ilişkilendirilen bireyler, toplum tarafından belirli beklentilere maruz kalırlar. Bireyler, hem kendi cinsiyet özelliklerini tanıyıp kabullenmeye çalışıp cinsel kimliklerini geliştirmeye çabalarlar, hem de toplumun beklentilerine uygun davranışlar sergilemeye çalışırlar. Kişinin cinsel gelişimi sırasında öğrendiği cinsiyet rolleri, cinsel ve sosyal yaşamını etkileyen en temel unsurlardan biridir (İmamoğlu, 2008). Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet, birbirinden bağımsız faktörler olarak sağlıklı şekillendirir. Avrupa Birliği'nin özerk bir organı olan Avrupa Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü, cinsiyet ve toplumsal

cinsiyete ilişkin detaylı tanımlar sunar. Buna göre Cinsiyet, bireyleri kadın veya erkek olarak belirleyen biyolojik ve fizyolojik nitelikleri ifade eder. Toplumsal cinsiyet, kadınlarla erkekler arasındaki sosyal nitelikleri, fırsatları ve ilişkileri ifade eder. Bu özellikler, farklı sosyal bağlamlarda, belirli bir zamanda ve kültürel normlara bağlı olarak biçimlenir. Toplumsal cinsiyet rolleri, bireylerin belirli bir toplum içinde beklenen davranışları, izin verilenleri ve değer verilenleri tanımlar. Sosyal normlar ve kültürel beklentiler, kadınlar ve erkekler arasında farklı sorumluluklar, faaliyetler, kaynaklara erişim ve bu kaynaklar üzerindeki kontrol düzeyleri arasında eşitsizliklere yol açabilir. Toplumsal cinsiyet, daha geniş sosyokültürel bağlamın bir parçasıdır ve sosyokültürel analiz için sınıf, ırk, yoksulluk düzeyi, etnik grup ve yaş gibi diğer önemli kriterlerle birlikte ele alınır (Avrupa Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü, 2024).

DSÖ, cinsiyet ve toplumsal cinsiyet arasındaki ayrımı açıklamaktadır: Cinsiyet, bireyin üreme organları, kromozomları, hormonları gibi biyolojik ve fizyolojik özelliklerini belirtir. Toplumsal cinsiyet ise toplumun yapısını oluşturan bir kavramdır. Kadın ve erkek gruplarının normları, rolleri ve ilişkileri gibi unsurları içerir ve toplumdan topluma değişir. Toplumsal cinsiyet kavramı, ilişkisel, hiyerarşik, tarihsel, bağlamsal ve diğer beş önemli unsuru içerir. Genellikle insanlar, doğdukları cinsiyetle aynı normlar ve davranışlar öğretilerek, evde, toplumda ve iş yerinde diğer cinsiyetten kişilerle nasıl etkileşimde bulunmaları gerektiğini öğrenirler. Ancak, yerleşik cinsiyet normları nedeniyle, bireyler sıklıkla damgalanma, ayrımcılık veya sosyal dışlanma gibi olumsuz sonuçlarla karşılaşabilirler ve bu da sağlıklarını olumsuz etkileyebilir (DSÖ, 2019).

Cinsel yönelim ise kavramsal olarak cinsiyet ve toplumsal cinsiyetle bağlantılıdır, çünkü bireyler kendi cinsiyetleri veya toplumsal cinsiyetleri ile gerçek veya tercih ettikleri partnerlerin cinsiyeti veya toplumsal cinsiyeti arasındaki ilişkiye göre sınıflandırılırlar. Bu cinsiyet ve cinsel yönelimin ayrı kavramlar olduğu halde bazen cinsiyet uyumsuzluğu ve cinsel yönelimin birleştirilmesine yol açmıştır (Rubin, 2002). Cinsellik kavramı ile ilişkili diğer kavram olan cinsel kimlik, bireylerin kendi kimliklerini nasıl tanımladığıyla ilgili bir kavramdır. Bireyler, genetik cinsiyetleriyle ya da farklı yollarla kendilerini tanımlayabilirler (Başar ve Yüksel, 2014). Bu temel tanımlar ve kavramlar, cinsellikle ilgili geniş bir perspektif sunar ve sağlıklı cinsel gelişimi desteklemek için bilinçli ve bilgili bir yaklaşımı teşvik eder. Bu kavramların anlaşılması, bireylerin kendi cinselliklerini ve başkalarının cinselliklerini daha iyi anlamalarına yardımcı olabilir.

1.1.2. Cinselliğe İlişkin Kuramsal Yaklaşımlar

Cinsellikle ilgili alanyazında, farklı disiplinler tarafından geliştirilmiş birçok kuram bulunmaktadır. Bu kuramlar içerisinde öne çıkanları aşağıda açıklanmaktadır.

1.1.2.1. Freud'un Cinsel Gelişim Modeli

Cinsel davranışların anlaşılmasında en çok başvurulanan teorilerden biri psikanalitik yaklaşımdır. Freud, çocukluk yıllarındaki cinsel gelişimin önemine vurgu yaparak, yetişkin bireylerin kişiliklerinin bu erken dönem deneyimlerine dayandığını ileri sürmüştür (Murdock, 2019). Freud, 1915'te yayımlanan "Cinsellik Kuramı Üzerine Üç Tartışma" adlı eserinde çocukların cinsel gelişimine değinmiş ve bu görüşler, 19. yüzyılda önemli tartışmalara neden olmuştur (Geçtan, 2002). Sigmund Freud'un psikoseksüel gelişim teorisi, insan cinsel gelişimini açıklamada en eski ve etkili yaklaşımlardan biridir. Freud'un cinsel gelişim modeli beş ana aşamadan oluşur: oral, anal, fallik, latent ve genital dönemler (Freud, 1905).

Oral Dönem (0-1 Yaş): Bu dönemde bebeklerin temel haz kaynağı ağızlarıdır. Emme, yutma ve ağızla ilgili diğer aktiviteler, bebeğin doyum sağladığı temel faaliyetlerdir. Bebek, annesinin memesini emerek haz duyar ve bu dönemde yaşanan deneyimler, ileride bireyin oral karakter özelliklerini belirleyebilir (Bornstein, 2005).

Anal Dönem (1-3 Yaş): Bu dönemde çocuğun haz kaynağı anüs bölgesidir ve tuvalet eğitimi ile ilişkilidir. Freud, bu dönemde yaşanan kontrol ve özgürlük çatışmalarının, bireyin düzenlilik, titizlik veya tam tersi özellikler geliştirmesine yol açabileceğini öne sürmüştür. Tuvalet eğitimi sırasında ebeveynlerin tutumu, çocuğun anal kişilik özelliklerini şekillendirir (Blum, 2008).

Fallik Dönem (3-6 Yaş): Bu dönemde çocuk, cinsel organlarına ilgi duymaya başlar. Freud, bu dönemde Oedipus ve Elektra komplekslerinin geliştiğini belirtir. Erkek çocukların annelerine duydukları cinsel arzular ve babalarını rakip olarak görmeleri Oedipus kompleksi olarak tanımlanır. Kız çocuklarının babalarına duydukları arzular ve annelerine karşı hissettikleri rekabet ise Elektra kompleksi olarak adlandırılır. Bu süreçlerin çözümü, bireyin sağlıklı cinsel kimlik gelişimi için önemlidir (Fonagy, 2018).

Latent Dönem (6-12 Yaş): Bu dönemde çocuğun cinsel dürtüleri baskı altına alınır ve çocuk enerjisini sosyal, akademik ve diğer aktivitelerle yönlendirir. Freud, bu dönemin cinselliğin

bilinçaltına itilmesi ve sosyal becerilerin gelişimi açısından önemli olduğunu savunur (Mitchell ve Black, 2016).

Genital Dönem (12+ Yaş): Ergenlikle birlikte cinsel dürtüler tekrar bilinç yüzeyine çıkar ve cinsel olgunluğa erişim başlar. Bu dönemde birey, cinsel enerjisini karşı cinsle sağlıklı ilişkiler kurma yönünde kullanır. Freud'a göre, önceki dönemlerde yaşanan çözülmemiş çatışmalar, bu dönemde yeniden ortaya çıkabilir ve bireyin cinsel hayatını etkileyebilir (Levine, 2009).

Freud'un psikanaliz kuramı büyük ilgi uyandırmış ve cinsellik konusundaki düşünceleri uzun süre etkili olmuştur. Ancak, 1960'lı yıllarda bu kuram yerini davranışsal, bilişsel ve sosyal öğrenme kuramlarına bırakmıştır (Esencan ve Beji-Kızılkaya, 2015).

1.1.2.2.Sosyobiyojik ve Evrimsel Yaklaşım

Sosyobiyojik ve evrimsel yaklaşımlar, cinselliği biyolojik ve genetik temeller üzerinden açıklar. Bu yaklaşımlar, cinsel davranışların evrimsel süreçler ve doğal seçim yoluyla şekillendiğini savunur. İnsanların cinsel davranışları, genlerini bir sonraki nesle aktarma amacıyla evrimleşmiştir (Buss, 2005). Evrimsel psikolojide cinsellik üzerine en bilinen teorilerden biri, Buss'ın 1998'de geliştirdiği Cinsel Stratejiler Teorisi'dir. Buss, insan davranışında iki ana strateji olduğunu öne sürmektedir: uzun vadeli ve kısa vadeli stratejiler. Evrimsel süreçte, hamilelik kadınlar için oldukça maliyetli, yorucu ve zorlu bir süreçken, erkekler için spermlerini serbestçe yaymak oldukça kolaydır. Bu nedenle, kadınlar genellikle uzun vadeli stratejiler geliştirir ve iyi bir baba olacak partnerler seçerler. Erkekler ise, biyolojik olarak daha fazla çocuk sahibi olma amacı güderek, cinsel ilişkilerde daha az seçici ve daha kontrolsüz davranma eğilimindedirler (VanZuylen ve Reissing, 2015). Çiftleşme evrimsel olarak o kadar kritiktir ki doğru bir eşleşme olmadan türün devamlılığı sağlanamaz. Hem kadınlarda hem de erkeklerde kısa süreli çiftleşme stratejileri görülebilsede, kadınların bu stratejiyi kullanma sebepleri farklılık gösterebilir. Örneğin, mevcut partnerlerinden memnun olmadıklarında veya başka birine ilgi duyduklarında, kısa süreli ilişkiler yaşayabilirler. Bu, kadın ve erkeğin çiftleşme stratejilerinin ardındaki motivasyonların farklı olduğunu ortaya koyar. Kadınlar uzun süreli çiftleşmeyi genellikle korunma ihtiyacı, bağlılık, çocuklarına iyi bir ebeveyn bulma ve erkeğin maddi güc gibi sebeplerle tercih ederken; kısa süreli çiftleşmeyi hızlıca kaynaklara erişim, iyi genleri değerlendirme ve partner değişimi gibi sebeplerle gerçekleştirebilirler. Erkekler ise, birçok partnerle eşleşme, minimum yatırım ve riskle çiftleşme gibi motivasyonlarla kısa süreli ilişkiler yaşarken; bağlılık, ilişki devamlılığı, tahmin

edilebilirlik ve iyi ebeveynlik gibi sebeplerle uzun süreli ilişkiler kurabilirler (Buss ve Schmitt, 2016). Ancak, erkekler ve kadınlar uzun süreli çiftleşmelerde farklı özelliklerde partnerler arayabilmektedirler. Örneğin, erkekler için partnerlerinin genç, fiziksel olarak çekici, doğurgan ve iyi bir ebeveyn adayı olması önemli kriterlerdir. Ayrıca, partnerlerinin sadık olması ve başka bir cinsel partnerinin olmaması, erkeklerin kıskançlık duygusunu azaltır çünkü erkekler çocuklarının biyolojik babası olduklarından emin olmak isterler. Kadınlar ise daha çok sosyal statüye önem verirler. Erkeğin koruyucu, problem çözme yeteneğine sahip, atletik ve uzun boylu olması kadınlar için çekici kriterler arasında yer alır (Buss ve Schmitt, 2016). Bu alanda öne çıkan diğer teoriler aşağıda kısaca açıklanmaktadır:

Doğal Seçilim ve Cinsel Seçilim: Charles Darwin'in doğal seçilim teorisi, evrimsel psikolojinin temelini oluşturur. Doğal seçilim, hayatta kalma avantajı sağlayan özelliklerin, nesiller boyunca daha yaygın hale gelmesi sürecidir. Cinsel seçilim ise, üreme avantajı sağlayan özelliklerin, eş seçimi yoluyla avantaj sağladığını belirtir. Örneğin, erkeklerin belirli fiziksel özelliklerinin kadınlar tarafından tercih edilmesi, bu özelliklerin sonraki nesillere aktarılmasını sağlar (Trivers, 2017).

Eş Seçimi ve Üreme Stratejileri: Evrimsel psikologlar, erkekler ve kadınların farklı üreme stratejileri geliştirdiğini öne sürer. Erkekler, daha fazla sayıda eşle üreme fırsatlarını artırarak genlerini yayma stratejisi benimserken, kadınlar daha az sayıda eş seçerek, çocuklarının hayatta kalma ve başarılı olma şansını artırmaya odaklanırlar. Bu farklı stratejiler, cinsel davranışlardaki çeşitliliği açıklar (Buss ve Schmitt, 1993).

Ebeveyn Yatırım Teorisi: Robert Trivers'ın Parental Investment Theory'si, cinsiyetler arasındaki üreme stratejilerindeki farklılıkları açıklar. Teoriye göre, çocuk yetiştirme konusunda daha fazla yatırım yapan cinsiyet, yani kadınlar, eş seçimi konusunda daha seçici davranır. Bu nedenle, erkekler genellikle daha agresif ve rekabetçi bir şekilde eş bulmaya çalışır (Trivers, 2017).

1.1.2.3.Davranışçı Yaklaşım

Davranışçı yaklaşım, cinsel davranışların öğrenilmiş tepkiler olduğunu ve çevresel faktörler tarafından şekillendirildiğini savunur. Bu yaklaşım, cinsel davranışların klasik ve operant koşullanma yoluyla öğrenildiğini öne sürer (Skinner, 1953). Bu alanda öne çıkan yaklaşımlar aşağıda özetlenmektedir.

Klasik Koşullanma: Ivan Pavlov'un klasik koşullanma teorisi, cinsel uyarıcıların nötr uyarıcılarla eşleştirilerek öğrenildiğini açıklar. Örneğin, belirli bir koku veya müzik parçası, cinsel uyarılma ile defalarca eşleştirildiğinde, bu uyarıcılar daha sonra cinsel tepkiyi tetikleyebilir. Skinner'ın edimsel koşullama modeline göre ise davranışlar, ödüllendirme ve cezalandırma yoluyla pekişir veya zayıflar. Allgeier'in 1998'de yayımlanan çalışmasında, cinsel davranışların da ödül mekanizmasını tetiklediği ve bu nedenle devam ettiği öne sürülmüştür. Örneğin, çocuklar, cinsel organlarıyla oynamanın yanlış olduğunu düşünmeleri için yetişkinler tarafından cezalandırıldıklarında, bu davranışın olumsuz sonuçları olduğunu öğrenebilirler (VanZuylen ve Reissing, 2015). Dolayısıyla Skinner'ın koşullanma teorisi, cinsel davranışların pekiştirme ve cezalandırma yoluyla öğrenildiğini belirtir. Pozitif pekiştirme, cinsel davranışların tekrarlanma olasılığını artırır, örneğin, cinsel ilişki sonrasında alınan haz ve ödüller. Cezalandırma ise, belirli cinsel davranışların azaltılmasını sağlar.

Gözlem Yoluyla Öğrenme: Albert Bandura'nın sosyal öğrenme teorisi, cinsel davranışların gözlem ve modelleme yoluyla öğrenildiğini öne sürer. Bireyler, çevrelerindeki insanların cinsel davranışlarını gözlemleyerek bu davranışları taklit edebilirler. Örneğin, çocuklar ebeveynlerinin ve medyanın cinsel davranışlarını gözlemleyerek öğrenirler (Bandura, 1977). Cinsellik, Freud'un kuramında biyolojik bir içgüdü olarak ele alınırken, sosyal öğrenme kuramında bu yaklaşım farklıdır. Sosyal öğrenme kuramı, cinsel davranışlar üzerinde çevresel ve kişilik faktörlerinin etkisiyle tahminlerde bulunurken, cinselliğin alanları üzerine odaklanmaz. Cinsel davranışları açıklamak için taklit ve biliş alanlarına odaklanılır. Her yaşta, bireylerin cinsellik ve ilgili değişkenler hakkında kuvvetli pekiştireçlere maruz kaldığı kabul edilir (Hogben ve Byrne, 1998). Cinsel haz ve partner tepkilerinin, diğer pekiştireçlere göre daha güçlü olduğu düşünülmektedir. (Hovell vd., 1994). Çocukluk dönemindeki taklit ve seçici pekiştirme, bireyin kimliğinin gelişiminde kritiktir. Erkekler genellikle babalarının, kızlar ise annelerinin davranışlarını model alır ve bu davranışların sonuçlarına bağlı olarak ya ödüllendirilir ya da cezalandırılır. Çocuklar üzerinde yapılan taklit etme davranışları, topluma da ödüllendirme ve cezalandırma mekanizmaları yoluyla yansımaktadır (Esencan ve Beji-Kızılkaya, 2015).

1.1.2.4.Sosyal-Bilişsel Kuram

Sosyal-bilişsel kuram, cinsel davranışların bilişsel süreçler ve sosyal etkileşimler yoluyla öğrenildiğini vurgular. Bu kuram, bireylerin düşüncelerinin, inançlarının ve tutumlarının cinsel davranışlarını nasıl şekillendirdiğini inceler (Bandura, 1986).

Öz-Yeterlik: Bandura'nın sosyal-bilişsel kuramındaki temel kavramlardan biri öz-yeterliktir. Öz-yeterlik, bireyin belirli bir durumda başarılı olma kapasitesine olan inancıdır. Cinsel davranışlarda, yüksek öz-yeterlik, bireyin cinsel aktivitelerde daha başarılı ve tatmin edici olmasını sağlar (Bandura, 1997).

Beklentiler ve Sonuçlar: Sosyal-bilişsel kuram, bireylerin cinsel davranışlarını beklentiler ve sonuçlar aracılığıyla yönlendirdiğini öne sürer. Bireyler, belirli cinsel davranışların olası sonuçlarını değerlendirir ve bu sonuçlara göre davranışlarını şekillendirirler. Örneğin, cinsel yolla bulaşan hastalıklar veya hamilelik riskleri gibi sonuçlar, bireylerin cinsel davranışlarını etkileyebilir (Miller ve Dollard, 1941).

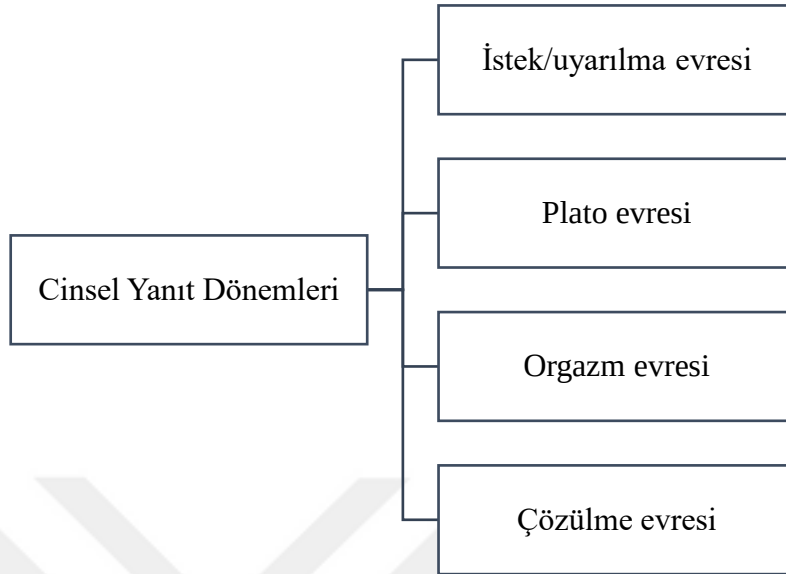
Gözlem ve Modelleme: Sosyal-bilişsel kuram, bireylerin sosyal çevrelerinden öğrenme süreçlerine de odaklanır. Bireyler, cinsel davranışları gözlemleyerek ve model alarak öğrenirler. Medya, arkadaşlar ve aile üyeleri, bireylerin cinsel davranışları öğrenmesinde önemli rol oynar (Bandura, 1986).

Kültürel ve Sosyal Etkiler: Sosyal-bilişsel kuram, kültürel ve sosyal faktörlerin cinsel davranışlar üzerindeki etkisini de vurgular. Toplumun normları, değerleri ve inançları, bireylerin cinsel davranışlarını şekillendirir. Örneğin, belirli kültürlerde erken yaşta evlilikler veya cinsel özgürlük gibi faktörler, bireylerin cinsel davranışlarını etkileyebilir (Triandis, 1994).

1.1.3. Cinsel Yanıt Dönemleri

Cinsel yanıt dönemleri, insanların cinsel uyarılara verdiği fizyolojik ve psikolojik tepkileri tanımlayan bir modeldir (Masters ve Johnson, 1966). Bu model istek/uyarılma evresi, plato evresi, orgazm evresi ve çözülme evresi olmak üzere dört ana evreden oluşur (Şekil 2).

Şekil 1
Cinsel Yanıt Dönemleri

Kaynak: Masters ve Johnson, 1966.

1.1.3.1.İstek/Uyarılma Evresi

İstek/uyarılma evresi, cinsel yanıt döngüsünün başlangıç aşamasıdır (Masters ve Johnson, 1966). Bu evrede, kişi cinsel uyarılara karşı ilgi ve istek duymaya başlar. Bu evrede, kişi psikolojik veya fizyolojik uyarılarla ilişkili olarak çeşitli tepkiler gösterir. Kişinin uyarılma düzeyi, uyarıcıların türüne, yoğunluğuna ve süresine bağlı olarak değişiklik gösterebilir (Ayazguk, 2023).

Uyarılar görsel, işitsel, dokunsal veya hayal gücüne dayalı olabilir (Basson, 2000). Örneğin, erotik bir görüntü, dokunuş veya fantezi, cinsel istek uyandırabilir. Fizyolojik olarak, kalp atış hızı ve kan basıncı yükselmeye başlar (Levin, 2002). Genital bölgede kan akışı artar, erkeklerde penis büyümeye ve sertleşmeye başlarken, kadınlarda vajinal lubrikasyon (ıslanma) görülür (Basson, 2000). Aynı zamanda, vücudun diğer bölgelerinde de değişiklikler olabilir, örneğin meme uçlarında sertleşme veya cilt renginde kızarma görülebilir (Masters ve Johnson, 1966).

1.1.3.2.Plato Evresi

Plato evresi, uyarılmanın en yüksek seviyeye ulaştığı ve bir süre bu seviyede kaldığı evredir (Masters ve Johnson, 1966). Bu evrede, cinsel uyarılma devam ettikçe, vücutta fizyolojik değişiklikler artmaya devam eder. Kas gerginliği artar, solunum hızlanır ve kalp atış hızı daha

da yükselir. Erkeklerde, penis tamamen sertleşir ve testisler büyüyerek vücuda doğru yükselir (Kandeel vd., 2001). Kadınlarda, vajinal lubrikasyon artar ve vajinanın iç üçte birlik kısmı genişler (Levin, 2002). Klitoris büyür ve gizlenir, vajinal duvarlar renk değiştirir (Basson, 2000). Her iki cinsiyette de meme uçları sertleşir ve genital bölgede kas gerginliği artar (Masters ve Johnson, 1966). Bu evrede, kişiler genellikle yoğun bir cinsel haz duygusu yaşarlar ve orgazma yaklaşırlar.

1.1.3.3.Orgazm Evresi

Orgazm evresi, cinsel yanıt döngüsünün doruk noktasıdır ve yoğun haz duygusu ile karakterizedir (Masters ve Johnson, 1966). Orgazm sırasında, genital ve pelvik bölgedeki kaslar ritmik olarak kasılır. Erkeklerde, bu kasılmalar semenin üretradan atılmasını (ejakülasyon) sağlar (Kandeel vd., 2001). Kadınlarda ise, vajinal duvarlar ve rahim kasılır, klitoris hassaslaşır (Meston vd., 2004). Orgazm sırasında, kalp atış hızı, kan basıncı ve solunum hızı en yüksek seviyeye erişir. (Masters ve Johnson, 1966). Bazı kişiler, orgazm sırasında inleme veya bağırma gibi sesler çıkarabilir, vücut kasılmaları yaşayabilir (Meston vd., 2004). Orgazmın süresi bireysel farklılıklar gösterir, ancak genellikle birkaç saniye ile birkaç dakika arasında değişir (Masters ve Johnson, 1966). Çoklu orgazm, özellikle kadınlarda daha yaygın olmakla birlikte, erkeklerde de görülebilen bir durumdur (Meston vd., 2004).

1.1.3.4.Çözülme Evresi

Çözülme evresi, orgazmdan sonra vücudun yavaş yavaş normal haline dönmeye başladığı evredir (Masters ve Johnson, 1966). Bu evrede, cinsel uyarılmanın fizyolojik belirtileri azalmaya başlar. Kalp atış hızı, kan basıncı ,solunum hızı ve normale döner (Levin, 2002). Genital organlardaki kan akışı azalır, erkeklerde penis sertliğini kaybeder ve normal boyutuna dönerken, kadınlarda vajinal lubrikasyon azalır ve klitoris normal boyutuna döner (Masters ve Johnson, 1966). Kas gerginliği azalır ve vücutta bir gevşeme hissi oluşur (Basson, 2000). Erkeklerde, bu evrede refrakter dönem denilen bir dönem yaşanır (Kaminetsky, 2008). Bu dönemde, erkekler bir süre yeni bir orgazm yaşayamazlar ve cinsel uyarılara yanıt veremezler. Refrakter dönemin süresi yaşa ve bireysel farklılıklara göre değişebilir (Kaminetsky, 2008). Kadınlarda ise refrakter dönem genellikle görülmez ve daha kısa bir çözülme evresi yaşanır (Masters ve Johnson, 1966). Bazı kişiler, çözülme evresinde yorgunluk, uykulu hissetme veya duygusal bir yakınlık hissi yaşayabilir (Basson, 2000).

Cinsel yanıt döngüsünün evreleri, bireysel farklılıklar gösterebilir ve her bireyde aynı şekilde yaşanmayabilir (Basson, 2000). Örneğin, bazı kişiler daha hızlı uyarılabilirken, bazıları daha yavaş uyarılabilir. Aynı zamanda, cinsel yanıt döngüsü psikolojik, duygusal ve ilişkisel faktörlerden de etkilenebilir (Meston vd., 2004). Stres, anksiyete, depresyon gibi psikolojik faktörler cinsel yanıtı olumsuz etkileyebilirken, partnere duyulan yakınlık, güven ve iletişim gibi ilişkisel faktörler cinsel yanıtı olumlu etkileyebilir (Basson, 2000).

Sonuç olarak, cinsel yanıt döngüsü, insanların cinsel uyarılara verdikleri fizyolojik ve psikolojik tepkileri tanımlayan bir modeldir. İstek/uyarılma, plato, orgazm ve çözülme evrelerinden oluşan bu döngü, her bireyde farklı şekillerde yaşanabilir ve çeşitli faktörlerden etkilenebilir. Cinsel yanıt döngüsünün anlaşılması, cinsel işlev bozukluklarının teşhis ve tedavisinde, aynı zamanda sağlıklı bir cinsel yaşamın sürdürülmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

1.2.Mit ve Cinsel Mitlerin Kavramı

Mit, bir toplumun kültürel mirasının önemli bir parçası olan, genellikle kutsal veya sembolik anlamlar taşıyan, genellikle destansı veya masalsı hikâyelerdir. Mitler, toplumun inançları, değerleri, ritüelleri ve ideolojileri hakkında bilgi verir ve genellikle tanrılar, kahramanlar veya doğaüstü varlıkların eylemleri etrafında döner. Mitler, toplumun kimliğini ve dünya görüşünü şekillendirir ve bir topluluğun bireylerine ortak bir anlam dünyası sunar (Weeks, 2002). Mitler, toplumsal yaşamın sürekliliğini sağlamak için oluşturulan ve toplumun bireyleri üzerindeki etkisini devam ettiren hikâyelerdir. Bu mitler, genellikle insanların düşüncelerini ve davranışlarını yönlendirmek için kullanılırken, çoğu zaman bireyler bu etkinin farkında olmayabilirler (Mora, 2011). Mit kavramı, kaynağı gerçek olmayan, olağanüstü özellikleri barındıran ve kulaktan kulağa yayılan durumlardır. Cinsel mitleri ise bireylerin cinsel konularda doğru olabildiğini düşündüğü, abartılı düşünce ve inanışlardır. Cinsel mitlerin bilimsel bir değeri bulunmamaktadır (Kayır, 1998).

Kukulu ve arkadaşlarına (2009) göre cinsel mitleri insanların yanlışlıkla doğru olduğuna inandıkları, cinsel konulardaki abartılı ve bilimsel olmayan fikirlerdir. Başka bir deyişle cinsel mitleri şöyle açıklayabiliriz, cinsellikle ilgili toplumda yaygın olarak kabul edilen inançlar, efsaneler veya hikâyelerdir. Bu mitler, cinsiyet rolleri, ilişkiler, cinsel davranışlar ve cinsel kimlik gibi konuları kapsar. Toplumun kültürel ve tarihsel bağlamına göre, cinsel mitler farklılık gösterebilir ve cinsellikle ilgili normları, tabuları ve değerleri yansıtabilir (Daniluk,

2003). Cinsel mitlerin sıklıkla abartılı, yanlış ya da bilimsel olmayan değerler bağlamında şekillenen ve cinsellik açısından doğru olduğu düşünülen yanlış inançlar olarak tanımlanmaktadır (Martyniuk ve vd., 2015; Torun ve vd., 2011). Bu hatalı inanışlar ve kavramlar, kişilerin cinsellikle ilgili tavır ve eylemlerini doğrudan etkileyebilir. Bu mitler cinsel yaşamda iletişimin önünde büyük bir engeldir ve cinsel işlev bozukluklarına neden olabilir. Cinsel yanlış inanışların bireylerin cinsel ve dolayısıyla genel sağlığı üzerinde olumsuz etkileri olabilir (Nyanzi vd., 2005; Ejder ve vd., 2015).

Kültürel faktörler, sosyal normlar ve dini inançlar kişinin cinselliğe bakış açını etkilemektedir. Gelenekler ve dini inançlar da cinselliği etkileyen en önemli faktörlerdir. Dünyanın her bölgesinde cinselliğe uzaktan yaklaşıldığı ve bunun dini kurallardan, toplumsal değerlerden, tabulardan ve dini kurallardan kaynaklandığı belirtilmektedir (Hernandez, Mahoney ve Pargament, 2014). Toplumumuzda cinselliğin ayıp ya da günah olduğu, evlenmeden önce cinsel ilişkide bulunmanın yasak olduğu, erkeğin cinsel ilişkide daha aktif olması gerektiği düşüncesi yaygındır (Evcili ve Gölbaşı, 2019). Yanlış veya eksik bilgi kaygıya, suçluluk duygusuna ve çeşitli korkulara neden olmaktadır. Bu nedenle özellikle batı toplumunda cinsellik ve cinsel eğitim, son yıllarda akademik programlarda yerini almış ve deyim yerindeyse cinsel eğitim eğitim merkezine ve/veya ilgili sağlık merkezine bırakılmıştır (Gureera vd., 2019). Ayrıca cinsel bilgilere erişim kolaylığı, internet, televizyon ve sosyal ağlar yaygın olarak kullanılmakta ancak çoğu zaman elde edilen bilgiler eksik, yanlış, hatta kendisiyle çelişen bilgiler olmaktadır. Ancak ergenlerin çoğu bilgili olduklarına inanmaktadır (Garcia-Vega vd., 2012). Görüldüğü gibi cinsellikle ilgili yanlış bilgilerin ve eksik eğitimin yarattığı endişe ve suçluluk duyguları, toplumda cinselliğin tabu olarak algılanmasına ve doğru bilgilere erişimin zorlaşmasına neden olmaktadır. Bu nedenle, doğru ve kapsamlı cinsel eğitimin sağlanması, ailelerin ve toplumun sorumluluğundadır.

1.2.1. Toplumda Yaygın Görülen Cinsel Mitler

Cinsel sağlık, bireylerin ilişkileri, mutluluğu ve yaşam kalitesini doğrudan etkilediği bilinmesine rağmen, günümüzde hala toplumsal bir tabu olarak kabul edilmekte ve insanlar genellikle cinsellik konusunda rahatça konuşamamaktadır (Ahmed vd., 2020). Bu nedenle toplumda kadınlar ve erkeklerle ilgili yaygın şekilde cinsel mitler bulunmaktadır. Bu cinsel mitleri, genellikle cinsiyet rollerine dayalı stereotipler ve yanlış inançlarla biçimlenmektedir. Bu mitler, cinselliğin doğası, kadın ve erkeklerin cinsel davranışları ve yetenekleri hakkında yanlış anlayışlara yol açabilir. Kadınlar ve erkekler arasındaki cinsel ilişki, iletişim ve

beklentilerle ilgili bu mitler, bireylerin cinsel sağlığını etkileyebilir ve toplumsal cinsiyet normlarının sürdürölmesine katkıda bulunabilir. Söz konusu mitlerden öne çıkanları aşağıda açıklanmaktadır.

1.2.1.1.Kadınlar Hakkında Cinsel Mitler

Toplumda kadın cinselliği hakkında, çoğu modası geçmiş ve orantısız derecede abartılmış çok fazla cinsel mit bulunmaktadır. Bireysel cinsel davranışın gelişmesinde en önemli etken, o bireyin içinde bulunduğu toplumun kültürel yapısına bakış açısıdır. Toplumumuz cinselliğin tabu olarak göröldüğu ve açıkça konuşulmadığu toplumlardan biridir (Ahmed vd., 2020). Konuyla ilgili birçok araştırmacı çalışmalar yapmış ve birçok kadınla araştırma gerçekleştirmiştir. Bu çalışmalar, kadınlarla ilgili yaygın olan cinsel mitlerin hakkında önemli ipuçları sunmaktadır (Atıcı, 2019; Diker, 2017; Özdemir ve Yılmaz, 2020; Tandoğan vd., 2019; Ziya, 2015):

- Cinsellik öğrenilmez veya keşfedilecek bir şey değildir, doğuştan gelen bir içgüdüdür.
- Kadınların orgazm olması sadece cinsel birleşme ile sağlanmalıdır.
- Sevişmenin başarılı olabilmesi için erkek ve kadının aynı anda orgazm olması gerekir.
- Cinsel ilişki sırasında karşılıklı mastürbasyon yapmak yanlıştır.
- Cinsel ilişki sırasında fantezi kurmak yanlıştır ve ahlaka aykırıdır.
- Kadınlar sadece penis hareketleriyle orgazm olmalıdır.
- Kız çocuklarının cinsellikle ilgili soruları yanıtsız bırakılmalı ve ilgi gösterilmemelidir.
- Mastürbasyon yapmak, özellikle kızlar için ayıp olarak kabul edilirken, erkekler için normal ve doğal karşılanır.
- Sevişmeyi başlatan kadın ahlaksız olarak görölür.
- Kadın ilk cinsel birleşme deneyimi sırasında hamile kalmaz.
- Hamilelik için erkeğin sadece vajinaya boşalması gerekir.
- Cinsel ilişkiden sonra vajinanın yıkanması, hamilelikten korunmanın yeterli bir yöntemidir.
- Kızlık zarının zarar görmesi olmadan hamile kalınmaz.
- Kadınların kullandığu doğum kontrol hapları kısırlığa neden olabilir.

Bu cinsel mitlerin çoğu, kadınların cinsel sağlığını ve ilişkilerini olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle, doğru bilgilendirme ve eğitim önemlidir. Cinsel sağlık konularında açık ve doğru iletişim, bu yanlış inançların düzeltilmesine ve kadınların sağlıklı cinsel yaşamlarını sürdürebilmelerine yardımcı olabilir. Toplumun genel algısını değiştirmek ve cinsel eğitim konusunda bilinçliliği artırmak, bu mitlerin ortadan kaldırılmasında kritik bir rol oynayabilir.

1.2.1.2. Erkekler Hakkında Cinsel Mitler

Tıpkı kadınlarda olduğu gibi toplumda erkek cinselliği hakkında, çoğu modası geçmiş ve orantısız derecede abartılmış çok fazla cinsel mit bulunmaktadır. Bu konuda gerçekleştirilen çalışmalar, erkeklerle ilgili yaygın olan cinsel mitlerin hakkında önemli ipuçları sunmaktadır (Atıcı, 2019; Diker, 2017; Özdemir ve Yılmaz, 2020; Tandoğan vd., 2019; Ziya, 2015):

- Erkek cinselliği her zaman talepkârdır ve erkekler her zaman cinsel ilişkiye hazır olmalıdır.
- Cinselliğin başlatılması ve kontrolü her zaman erkeğe aittir; cinsel birleşme mutlaka gerçekleşmelidir.
- Cinsel birleşme dışında diğer cinsel etkinlikler önemsizdir ve göz ardı edilebilir.
- Cinsellik için sertleşmiş bir penis şarttır.
- Mastürbasyon zararlı ve olumsuz bir davranıştır.
- Oral seks iğrenç ve pis bir eylemdir.
- Yaşlı bireylerin cinsel aktiviteleri uygunsuzdur.
- Cinsellikle ilgili mutlak ve evrensel doğrular vardır.
- Cinsellikle ilgili düşünmek veya konuşmak, cinsel ilişkiyi olumsuz etkiler.
- Cinsellikte başarı önemlidir ve hedeflenmelidir.
- Ereksiyon olduğunda, erkekler en kısa sürede boşalmalıdır.
- Tüm fiziksel yakınlaşmalar cinsel birleşmeyle sonuçlanmalıdır.
- Erkekler bazı duygularını (ağlamak gibi) göstermemelidir.
- Her erkek, her kadına nasıl cinsel haz vereceğini bilmelidir.
- Sevişme, çiftlerin birbirini sevdiği zaman doğal olarak gerçekleşir.

- Ereksiyon kaybı, kadın partnerin çekiciliğinin azaldığı anlamına gelir.
- Herhangi bir taraf, sevişme konusunda ret edilemez.
- Sevişme için belirli ve kesin normlar vardır.
- Prezervatif kullanımı cinsel zevki azaltır.
- Cinsel yolla bulaşan hastalıklar, tedavi edildikten sonra tekrarlanmaz.
- Sünnet olmak, erkekleri cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlardan korur.

Bu yaygın cinsel mitlerin, erkek cinselliği ve cinsel ilişkilerle ilgili yanlış inançları besler ve sağlıklı cinsel ilişkilerin önündeki engellerden biri haline gelir. Bu yanlış anlayışlar, cinsel ilişkilerde gerilim ve memnuniyetsizlik yaratabilir, hatta cinsel sağlık sorunlarına yol açabilir. Doğru bilgi ve eğitim, bu mitlerin düzeltilmesine ve daha sağlıklı cinsel yaşamların desteklenmesine yardımcı olabilir. Açık iletişim, eşler arasında anlayışı artırabilir ve cinsel ilişkilerde daha tatmin edici bir deneyim sağlayabilir. Toplumun cinsellikle ilgili tabuları kırması ve cinsel eğitimde ilerlemesi, bu tür yanlış inançların azalmasına ve sağlıklı cinsel ilişkilerin yaygınlaşmasına katkı sağlayabilir.

1.2.2. Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitleri ile ilgili Araştırmalar

Üniversite öğrencilerinin cinsellikle ilgili algıları ve inançları, gençlerin cinsel sağlık ve ilişkiler üzerindeki tutumlarını etkileyen önemli bir faktördür. Yurt içi ve yurt dışında yapılan çalışmalar, üniversite öğrencilerinin cinsel mitleri üzerine odaklanarak, bu mitlerin gençlerin cinsel davranışları, ilişki beklentileri ve sağlık kararları üzerindeki etkilerini anlamaya yönelik önemli bir bilgi sağlamaktadır. Bu bölüm, yurt içi ve yurt dışındaki araştırmaların sonuçlarını sentezleyerek, üniversite öğrencilerinin cinsel mitleri ile ilgili algılarını ortaya koymaktadır.

Meltzer (1993) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere olan inançlarının içeriğini ve kapsamını tanımlamaktır. Ayrıca, katılımcıların cinsiyetinin ve insan cinselliğiyle ilgili bir kursu tamamlamasının mitlere olan inanç üzerindeki etkilerini incelemiştir. İnsan Cinselliği Anketi, 323 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Sonuçlar, kadınların erkeklere göre önemli ölçüde daha az mitlere inandığını göstermiştir. Ayrıca, insan cinselliği üzerine bir kursu tamamlamanın mitlere olan inancı önemli ölçüde azalttığı bulunmuştur. Yaş ve eğitim ile mitlere olan inanç arasında anlamlı derecede olumsuz bir ilişki saptanmıştır. İnsan cinselliği dersi almayan öğrenciler arasında, gelecekte insan cinselliği dersi almayı düşünenler ile almayanlar arasında herhangi bir fark bulunmamıştır.

Mitlere olan inancı azalttığı tespit edilen cinsiyetle ilgili ana bilgi kaynaklarının cinsel eğitim ve kitap/dergi olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar, cinsel mitlerinin inanç üzerinde ve cinsiyetin ek olarak da eğitimin önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir. Ayrıca, insan cinselliği konusunda eğitim almanın mitlere olan inancı azalttığı ve cinsel bilgi kaynaklarının önemini vurgulamaktadır. Bu çalışma, insan cinselliği anketinin kullanımı ve daha ileri araştırmalar için önemli bir başlangıç noktası olabilir.

Kukulu ve arkadaşları (2009) tarafından gerçekleştirilen çalışma Türk üniversite son sınıf öğrencilerinin cinsel inançlarını incelemektedir. Toplamda 598 öğrenciye, (290 kadın ve 308 erkek) 33 soruluk bir anket uygulanmıştır. Bulgulara göre, kadınlar genellikle erkeklere kıyasla cinsellik konusunda daha fazla resmi eğitim almıştır. Erkeklerin yaklaşık üçte biri, cinsel eğitimin cinsel davranışı teşvik ettiğine inanmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğu, bakireyle evlenmenin cinsel tatmini artırdığına ve sünnetin penis temizliği açısından önemli olduğuna inanmaktadır. Bu inançlara katılan veya reddeden öğrencilerin yüzdesi, öğrenim gördükleri alanlara bakılmaksızın benzerdir. Bu çalışmanın sonuçları, ergenler ve gençlerin cinsel inançlarını anlamak için önemlidir ve bu, cinsel eğitim programlarının planlanması ve içeriğinin belirlenmesinde faydalı olabilir.

Ziya (2015) tarafından yapılan bir araştırmada, üniversite öğrencilerinin cinsel mit inancı ile cinsel tutumları ve cinsel bilgi düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmada, kadın ve erkeklerden oluşan toplam 214 katılımcıya çeşitli ölçekler uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucunda, cinsel bilgi düzeyinin cinsel tutumları etkilediği belirlenmiştir. Ayrıca, katılımcıların en yaygın cinsel mitlerinden birinin "Seks her zaman erkeğin davetiyle başlar." olduğu tespit edilmiştir. Cinsel bilgi düzeyindeki artış ile cinsel mitlerinde azalmanın olmadığı, bu durumun karmaşık bir ilişkiye işaret ettiği sonucuna varılmıştır. Yani, bilgi düzeyinin yüksek olmasının yanlış inanışı değiştirmede etkili olmadığı görülmüştür. Bu bulgular, cinsel bilgi düzeyleri ile cinsel mitleri arasındaki ilişkinin karmaşıklığını vurgulamaktadır.

Evcili ve Gölbaşı (2017) tarafından üniversitede öğrenim gören Türk öğrencilerinin cinsel mitlerini ve cinsel sağlık bilgi düzeylerini tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma 1379 öğrenci üzerinde betimsel bir yöntemle gerçekleştirilmiştir. Araştırma, bir devlet üniversitesinde 8-12 Şubat 2015 tarihleri arasında yapılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 21,7 olarak belirlenmiştir. Cinsellikle ilgili bilgi kaynaklarının çoğunluğu, sırasıyla, akran/arkadaşlar, internet ve yazılı materyallerdir. Katılımcıların cinsel mitlerinin ölçüğü puan ortalaması 82,21, cinsel sağlık bilgi testi puan ortalaması ise 19,94 olarak bulunmuştur. Erkek

öğrencilerin cinsel mitlerinin ölçeği puan ortalaması kız öğrencilere göre daha yüksekken, kentsel bölgede yaşayan öğrencilerin cinsel mitlerinin ölçeği puan ortalaması kırsal bölgede yaşayanlara göre daha düşük çıkmıştır. Anneleri iyi eğitilmiş olan öğrencilerin cinsel mitlerinin ölçeği puan ortalamasının düşük olduğu, cinsel sağlık bilgi testi puan ortalamasının ise anneleri eğitimsiz olanlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ayrıca, cinsel mitlerin ölçeği ile cinsel sağlık bilgi testi arasında negatif bir korelasyon olduğu belirlenmiştir. Araştırmacılar, risk altındaki gençler arasında cinsel mitlerin azaltılması ve cinsel sağlık bilgilerinin artırılması için okul temelli eğitim programlarının yaygınlaştırılmasını ve akran eğitimi modelinin mevcut eğitim programlarına entegre edilmesini önermektedirler.

Aygin ve diğerleri (2017) tarafından yürütülen araştırmada, kadın üniversite öğrencilerinin üniversitede cinsel mitlerle ilgili görüşleri incelenmiştir. Rastgele örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen 157 kadın öğrenci üzerinde veriler toplanmıştır. Veriler, bireysel özellikler formu ve Zilbergeld'in geliştirdiği 17 cinsel mit içeren "Cinsel Mitler Ölçeği" (CMÖ) ile araştırmacıların oluşturduğu 18 cinsel mit sorusuyla elde edilmiştir. Bulgular, öğrencilerin cinsel mitleri doğru ve yanlış olarak değerlendirdiğini göstermiştir. Katılımcıların yaş ortalaması $20,5 \pm 1,5$ olarak belirlenmiş ve CMÖ'nin 17 cinsel mitinin onaylanma yüzdesi $\%46,83 \pm 15,4$ olarak hesaplanmıştır. Bazı mitlerin onaylanma oranının oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir. Mitlerin büyük kısmının öğrencinin öğrenim gördüğü bölüm, anne-baba eğitimi, maddi gelir düzeyi, yaşadığı yer ve yaş gruplarıyla anlamlı bir ilişkisi olmadığı fakat 19 yaş ve altındaki öğrencilerin mitleri daha fazla onayladığı belirlenmiştir. Sonuç olarak, kadın öğrencilerin neredeyse yüzde ellisinin cinsel mitleri kabul etme eğiliminde olduğu ve bu durumun yeterli cinsel bilgi eksikliğine işaret ettiği vurgulanmıştır. Bu çerçevede, üniversitelerde öğrenim gören tüm öğrencilere üreme ve cinsel sağlık konularında eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin büyük bir rolü olduğu öne sürülmüştür.

Avcıbay (2020) tarafından yapılan araştırmanın amacı, üniversitede öğrenim gören öğrencilerin cinsel mitlere olan inançlarını ve tutumlarını belirlemektir. Araştırma, bir tanımlayıcı nitelikte tasarlanmış olup, veriler, özgün bir anket formu kullanılarak derlenmiştir. Bu anket formu, katılımcıların demografik bilgilerini, cinsellik konusundaki bilgi kaynaklarını ve cinsel inanış ifadelerini kapsamaktadır. Araştırma, 212 kadın ve 278 erkek üniversite öğrencisiyle yapılmıştır. Bulgulara göre, katılımcıların yaş ortalaması $21,44 \pm 1,89$ 'dur ve erkeklerin oranı $\%56,7$ 'dir. Cinsel konulardaki bilgilere ulaşma yöntemleri incelendiğinde, kadınların genellikle arkadaşlarına ($\%52,4$), erkeklerin ise çoğunlukla internete ($\%60,8$) başvurduğu görülmüştür.

Mitlere inanma durumu ile cinsiyet, yaş, fakülte ve sınıf düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Araştırmaya göre, "Eğer iki insan birbirini seviyorsa cinsel ilişkiden zevk almasını da bilir" ve "Cinsellik doğaldır, öğrenilemez" gibi ifadeler, hem erkeklerin hem de kadınların en yaygın onayladığı mitlerdir. Kadınlar arasında en az onaylanan mit, "Cinsellik penisin vajinaya girmesinden ibarettir" iken erkekler arasında en az onaylanan mit "Kadınların cinsel ilişkiyi başlatması ahlaksızlıktır" olarak belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlarda, genç nüfusun cinsel mitlere genellikle inandığı tespit edilmiştir. Kazanılmış inanç yapılarının değiştirilmesinin zorluğuna dikkat çekilmiştir. Yanlış cinsel inançların veya mitlerin, sağlıklı bir cinsel hayat ve ilişki üzerinde önemli etkenleri olduğu vurgulanmıştır. Eğitimin bu inançlar üzerinde olumlu bir etki sağlayabileceği fakat bu eğitimin lisans eğitim sürecinden önce başlaması ve hayat boyu devam etmesi gerektiği önemle belirtilmiştir.

Dunlap ve Fries (2021) tarafından yürütülen çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin yaygın tecavüz mitlerine ve mağdurları suçlayan inanışlara ne ölçüde inandıklarını ve bunlara ne ölçüde bağlı kaldıklarını, üniversite çağındaki erkeklerin kadınları ne ölçüde nesneleştirdiklerini ve bu iki değişkenin tecavüzle ne ölçüde ilişkili olduğunu anlamaktır. Katılımcılar, cinsiyet ve cinsel yönelime göre bölünmüş iki grup kullanılarak Tecavüz Tutumları İnanç Ölçeği'ne (RABS) ve Erkeklerin Kadınları Nesneleştirme Ölçeği'ne (MOWS) yanıt vermiştir. Araştırmanın sonuçları, erkeklerin tecavüz mitini kabul etmesi ile kadınları nesneleştirmesi arasında güçlü ve korele olduğunu gösterdi. Ek olarak, erkek lisans öğrencilerin kız öğrencilere göre önemli ölçüde daha yüksek tecavüz mitini kabul oranlarına sahip oldukları belirlenmiştir. Bu bulgular, üniversite öğrencileri arasında cinsel şiddet inançlarının ve cinsiyet rollerinin yaygınlığını ve ilişkisini anlamada önemli bir adımı temsil etmektedir.

Örüklü, Dağcı ve Çakmak (2021) tarafından yürütülen araştırma, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu öğrencilerinin cinsel mitlere yönelik düşüncelerini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırma, bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören 325 öğrenciyle yüz yüze gerçekleştirilen görüşmelerle yapılmıştır. Bulgular, çalışmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun kadın (%69,5) ve bekar (%97,5) olduğunu göstermektedir. Ayrıca, şehirde yaşayanların oranının %69,8 olduğu belirlenmiştir. Coğrafi bölgesel farklılıkların cinsel mitlerinin inanma düzeyini etkilediği bulgusu da ortaya çıkmıştır. Örneğin, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaşamını sürdürmekte olan öğrencilerin cinsel yönelim ve mastürbasyonla ilgili alt boyut puan ortalamalarının anlamlı olarak yüksek olduğu tespit edilmiştir. Cinsel mitlere inanma düzeyinde cinsiyet, yaş, cinsel deneyim gibi faktörlerin etkili olduğu ve erkeklerin genel olarak kadınlara göre cinsel mitlere

daha fazla inandığı belirlenmiştir. Bu bulgular, cinsel sağlık eğitim programlarının kültürel ve coğrafi farklılıkları göz önünde bulundurarak planlanması gerektiğini vurgulamaktadır.

Doğan ve diğerleri (2022) tarafından yürütülen araştırma, bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin cinsel mitleri ve cinsel saldırı mitlerine ilişkin görüş ve tutumlarını incelemeyi amaçlamıştır. Tanımlayıcı nitelikte olan çalışmada, mühendislik-mimarlık fakültesi, fen-edebiyat fakültesi ve sağlık bilimleri yüksekokulu (SBYO) hemşirelik bölümünde eğitim gören 140 öğrenci örnekleme oluşturmuştur. Araştırma verileri, katılımcıların sosyodemografik özellikleri ve cinsellikle ilgili soruları içeren birinci bölüm ile araştırmacılar tarafından oluşturulan cinsel mitleri ve cinsel saldırı mitleri ile ilgili 15 miti içeren ikinci bölüm olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Bulgular, katılımcıların çoğunluğunun cinsellikle ilgili bilgileri iletişim araçlarından aldığını ve evlenmeden önceki cinsel ilişki hakkında olumsuz düşüncelere sahip olduğunu göstermektedir. Erkeklerin ve belirli bölüm öğrencilerinin ve olumsuz düşüncelere sahip olanların bazı cinsel mitlere ve cinsel saldırı mitlerine daha fazla katıldığı belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, üniversite öğrencilerinin düşük bir oranda da olsa bu mitleri doğru kabul ettiği ve bu durumun toplumsal cinsiyet rolleri, kültürel normlar ve eğitim sistemindeki eksikliklerden kaynaklanabileceği vurgulanmıştır. Eğitim sisteminin şekillendirilmesi ve üniversite öğrencilerine bu konularda farkındalık kazandırılması önerilmektedir.

1.3. Anne Baba Tutumu

Çocuğun gelişim süreci, eğitim gördüğü okulun niteliklerinden toplumun yapısına kadar uzanan bir dizi faktör tarafından etkilenmektedir (Epstein ve Sanders, 2002). Fakat, bu faktörler arasında bilhassa anne babanın rolü kritiktir. Ebeveyn uygulamaları veya tutumları, çocuğun belirli bir durumda sergilediği tutuma tepki olarak ortaya çıkmaktadır; ancak anne-baba tutumları, çocuğun çeşitli durumlara karşı sergilediği tavırları kapsayan genel bir yaklaşımı ifade etmektedir (Durbin vd., 1993). Başka bir ifade ile anne baba tutumu, ebeveynlerin çocuklarını yetiştirirken sergiledikleri davranış, tutum ve yaklaşımlarını ifade etmektedir (Darling ve Steinberg, 2017).

Ebeveynlerin, çocuklarının gelecekte nasıl bir birey olacaklarına ve değerlere ilişkin beklentileri vardır ve bu hedeflere ulaşmak için çeşitli teknikler kullanırlar. Ebeveynlerin çocuk yetiştirmeye yönelik tutumları bu tekniklere de yansımaktadır (Varıcıer, 2019). Parsons ve Bales'e (1955) göre "kişiliğin oluştuğu fabrika" ailedir. Darling ve Steinberg (1993) ebeveyn

tutumunu ebeveynlerin çocuk yetiştirmeye ilgili tutum, inanç, beklenti ve davranışlarının toplamı olarak tanımlamıştır. Krohne'ye (1988) göre ebeveyn tutumları, ebeveynlerin belirli durumlarda çocuklarıyla etkileşimde bulunurken sergiledikleri davranışlar bütünüdür. Ebeveynlerin belirli bir ortamda tek tip davranışlar sergileyebileceklerini vurguladı. Ebeveynlik tutumları, bir ebeveynin belirli bireylere, ögelere veya durumlara, çocuğunun özellikle psikolojik ve sosyal alandaki gelişimini etkileyecek şekilde olumlu veya olumsuz tepki verme eğilimidir (Yavuzer, 1998).

Anne-baba tutumları, çocuğun davranışlarına yönelik bir etken olarak kabul edilmekte ve bu tutumlar, çocuğun gelişim sürecinde önemli bir rol oynamaktadır. Çocukların aileleri tarafından sergilenen tutumlar, onların kişilik yapılarına, benlik algılarına ve çevreleriyle olan ilişkilerine doğrudan etki etmektedir. Anne ve babalar, davranış ve tutumlarıyla çocuklarını ilgili, mutlu, duyarlı, sorumlu veya endişeli, sorumsuz ve mutsuz bireyler haline getirebilirler (Aydoğdu ve Dilekmen, 2016). Bu nedenle, çocuklar, ailelerinden aldıkları etkileri diğer ilişkilerine yansıtacaklarından, sağlıklı kişilerin ve gelecek kuşakların yetişmesinde anne babalara önemli görevler düşmektedir (Yaprak, 2007).

Geçmişten günümüze ebeveyn tutumlarını inceleyen çeşitli kuram ve kuramcılar bulunmaktadır. Bowlby'nin Bağlanma Kuramı'na göre, bireyin erken yaşlarda bakım vereniyile kurduğu ilişki, ilerleyen yaşamında duygusal, bilişsel ve davranışsal açıdan belirleyici bir rol oynamaktadır (Bowlby, 1969). Baumrind (1966) tarafından geliştirilen modelde ise ebeveyn tutumları otoriter, izin verici ve demokratik olarak üç grupta sınıflandırılır. Young ve meslektaşlarının (2003) Ebeveynlik Tutumlarının Şema Modeli'ne göre ise çocukların sağlıklı gelişimi için karşılanması gereken beş temel ve evrensel duygusal ihtiyaç vardır: güvenli bağlanma, özerklik ve kimlik, duygusal ifade ve özgürlük, kendiliğindenlik ve oyun, gerçekçi sınırlar ve öz kontrol. Son olarak, Rohner'in Ebeveyn Kabul-Red Kuramı, çocukların ebeveynlerinin tutum ve davranışlarını kabul, reddetme ve ilgili alt boyutlar açısından nasıl algıladıklarına odaklanır (Rohner ve Rohner, 1980). Duygusal sıcaklık, aşırı koruma ve reddetme bu teorinin temel alt boyutlarıdır. Rohner'ın teorisi, ebeveyn-çocuk ilişkisinin niteliğinin ve çocuğun ebeveynleri tarafından kabul edilme veya reddedilme algısının çocuğun psikolojik ve duygusal gelişimini derinlemesine etkileyebileceğini öne sürmektedir.

1.3.1. Anne Baba Tutumunun Çocuğun Gelişimindeki Rolü

Çocuk gelişimi alanında uzun süredir psikologlar tarafından vurgulanan bir nokta, aile süreçlerinin önemidir. Bu uzmanlar, ebeveyn-çocuk etkileşimini, ortak faaliyetleri ve ebeveynlerin çocukların eğitime katılımını içeren ebeveynlik tarzının, sosyal uyum ve çocukların gelişiminde kritik bir rol oynadığını ifade etmektedir (Kanak ve Pekdoğan, 2015). Ebeveynlerin çocuklarına yönelik tutarlı ve düzenli davranış kalıpları, çocukların ruhsal uyumunu önemli ölçüde etkiler. Olumlu ve destekleyici bir yaklaşım, çocuğun sağlıklı bir şekilde gelişmesine katkı sağlarken, olumsuz ve kısıtlayıcı bir tutum bazı ruhsal sorunların ortaya çıkmasına neden olabilir (Seven, 2008). Ailenin çocuğa yönelik sergilediği tutumlar, çocuğun kişilik gelişiminde önemli bir etkiye sahiptir ve bu etki aile yapısıyla birlikte şekillenir (Kaya vd., 2012). Yapılan bir araştırmada, lise öğrencilerinin utangaçlık düzeylerinin, algıladıkları anne-baba tutumlarıyla ilişkilendirildiği gözlemlenmiştir. Anne-babalarının otoriter tutumlarını algılayan öğrencilerin utangaçlık düzeylerinin, demokratik algılayanlardan anlamlı ölçüde yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, problem çözme yaklaşımlarının, düşünme, kaçınma, değerlendirme, kendine güven ve planlama gibi farklı boyutlarıyla utangaçlık arasında anlamlı ilişkiler olduğu ortaya konmuştur (Üre vd., 2010).

Ebeveyn davranışı çocuğun psikososyal gelişiminin en önemli yönlerinden biridir. Bu yüzden uyumsuz ebeveynlik çocuklarda psikopatolojiye yol açabilir (Perris, Arrindell ve Eisemann, 1994). Rohner'e (1980) göre yetişkin kişilikleri çocukken ebeveynlerin reddedilmesinden olumsuz etkilenir. Anne babaları tarafından kabul görmediğini hisseden bireylerin davranış sorunları, depresif belirtiler ve madde bağımlılığı yaşama olasılıkları daha yüksektir (Rohner, Khaleque ve Cournoyer, 2005). Ayrıca çocukluk döneminde ebeveynlerinin reddedilmesine ve aşırı kontrolüne maruz kalan bireylerin, yetişkinlik döneminde kaygı sorunu yaşama olasılıkları diğerlerine göre daha yüksektir (Rork ve Morris, 2009; Lieb vd., 2000; Parvez ve Irshad, 2013). Bu nedenle, sağlıklı bir psikososyal gelişim için uyumlu ve destekleyici ebeveynlik davranışlarının önemi büyüktür. Anne ve babaların çocuklarına sevgi, şefkat ve güven vermesi, onların duygusal ihtiyaçlarını karşılaması ve olumlu bir ilişki ortamı sağlaması, çocukların sağlıklı bir şekilde gelişmelerine katkı sağlayacaktır.

1.3.2. Anne Baba Tutumu Türleri

Literatürde, anne-baba tutumları farklı perspektiflerle incelenmiştir. Örneğin, Bakhla ve meslektaşları (2013), anne-baba tutumlarını otoriter, demokratik ve izin verici olarak

sınıflandırırken, Maccoby ve Martin (1983) bunları otoriter, demokratik, izin verici, etnik azınlık, ilgisiz ve tutarsız şeklinde kategorize etmiştir. Baumrind ve ekibi (2010) ise, otoriter, yönlendirici, izin verici, demokratik, yeterince iyi, ilgisiz ve güvenilir anne-baba tutumları gibi çeşitli sınıflamalar yapmıştır. Bu çalışmada ise, otoriter, demokratik, ilgisiz, aşırı koruyucu, reddedici ve izin verici tutumlara ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

1.3.2.1.Demokratik Anne Baba Tutumu

Demokratik anne-baba tutumu, ebeveynlerin çocuklarını sevgi dolu bir şekilde desteklemekte ve aynı zamanda onlara sınırlar koymaktadırlar. Bu tutumda, çocukların duygularına ve düşüncelerine saygı duyulmaktadır ve onların katılımı teşvik edilmektedir. Ebeveynler, çocuklarıyla açık iletişim kurmaktadır ve onların duygusal ihtiyaçlarını anlamaya çalışmaktadırlar. Demokratik bir anne baba tutumuyla yetiştirilen çocuklar genellikle özgüvenli, bağımsız ve sorumluluk sahibi bireyler olarak yetişmektedirler. Bu tutum, çocukların özgürlüklerini keşfetmelerine ve kendi kararlarını almalarına olanak tanımaktadır (Lamb ve Lewis, 2013). Bu yaklaşımda, çocuk birey olarak kabul edilmekte ve aile içi ve çocuğa ait kararlarda onun görüşleri dikkate alınmaktadır. Çocuğun duygu ve düşünceleri önemsenmekte ve değer verilmektedir. Bu tür bir aile ortamında büyüyen çocuklar, girişimci, yaratıcı, düşüncelerini özgür iradesi ile ifade edebilen, kuralları sorgulayabilen ve farklı çözüm yolları üretebilen, sağlam bir benlik algısına sahip ve paylaşımcı nitelikleri olabilir (Pekşen-Akça, 2012).

Demokratik ebeveynlik, aile içinde faydalı iletişimi ve duygusal desteği sağlayarak çocuğun özerklik kazanmasına yardımcı olmaktadır. Aynı zamanda, belirli standartlara ulaşma konusunda çocuğa disiplinli bir ortam sağlanmaktadır (Sümer vd., 2010). Aileler, çocuğun etkinliklerine rehberlik etmektedirler ve sorun odaklı ve mantıklı bir yaklaşım sergilemektedirler (Baumrind, 1966). Demokratik bir aile ortamında büyüyen çocuklar, anne babalarının değer yargılarını benimseyerek artan gelişim ve uyum özellikleri sergilemektedirler. Ayrıca, sosyal-duygusal becerilerinde ve duygularını düzenleme konusunda daha başarılı olmaktadır (Sümer vd., 2010). Esnek ve sıcak bir demokratik ebeveynlik tutumu, bir çocuğun sosyo-bilişsel, ahlaki ve duygusal gelişiminde en faydalı tutum olarak kabul edilmektedir (Bornstein ve Bornstein, 2007).

1.3.2.2.Otoriter Anne Baba Tutumu

Otoriter anne baba tutumu, ebeveynlerin otorite ve kontrolü benimsediği bir tutumdur. Bu tutumda, anne babalar genellikle katı kurallar ve disiplin uygularlar ve çocukların duygusal ihtiyaçlarına pek dikkat etmezler. Karar alma süreçlerinde çocukların katılımı sınırlıdır ve ebeveynler genellikle tek taraflı olarak karar verirler. Otoriter bir anne baba tutumuyla yetiştirilen çocuklar genellikle itaatkar olabilirler ancak düşük özgüven ve stresle başa çıkma becerilerine sahip olma eğilimindedirler. Bu tutum, çocukların duygusal gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir ve ilişkilerinde sorunlar yaşamalarına neden olabilir (Yavuzer vd., 2010). Otoriter anne baba tutumunda, ceza uygulaması yaygındır ve ebeveynler sıkı kurallar koymaktadırlar. Ebeveynlerin çocuğun davranışları üzerinde büyük bir kontrolü vardır. Bu tür bir tutumu benimseyen ailelerde büyüyen çocuklar genellikle çekingen, itaatkar, otoriteye karşı huylu, fazla talepleri yerine getiren, otoritenin ortadan kalkmasıyla isyankar, güçsüzlere karşı agresif kişilikler olabilirler (Yıldız, 2004).

Otoriter ebeveynlik tutumunda, ebeveynler katı disiplin anlayışını benimsemekte ve çocuklar, duygusal desteğin ve anne baba tarafından verilen ilginin eksik olduğu bir ortamda yetişmektedir. Anne babalar, çocuklardan mutlak itaati talep etmektedirler (Sümer vd., 2010). Aileler, çocukların davranışlarını ve tutumlarını mutlak bir ölçüye, dini bir motivasyona veya daha güçlü bir otoriteye dayanarak değerlendirip kontrol etmeye ve biçimlendirmeye çalışmaktadırlar. Bu tutumla yetişen çocukların özsaygılarının düşük olduğu, yüksek düzeyde kaygı yaşadıkları ve genellikle uyum sorunlarıyla karşılaştıkları gözlemlenmiştir. Buna ek olarak, bu aile ortamında yetişen çocuklarda öfke patlamaları ve dışa dönük sorunlar da yaygın olarak gözlemlenmektedir. (Thompson vd., 2003).

1.3.2.3.İlgisiz Anne Baba Tutumu

İlgisiz anne baba tutumu, ebeveynlerin çocuklarına duygusal olarak ilgisiz olduğu ve ihtiyaçlarına yeterince yanıt vermediği bir tutumdur. Bu tutumda, ebeveynler genellikle çocuklarıyla sınırlı bir etkileşim içindedirler ve duygusal desteği sağlamazlar. Çocukların duygusal ihtiyaçlarına dikkat etmedikleri için, ilgisiz bir anne baba tutumuyla yetişen çocuklar genellikle düşük özgüvene sahip olabilirler ve ilişkilerinde sorunlar yaşayabilirler. Ayrıca, bu tutum çocukların duygusal gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir ve onların kendilerini değersiz hissetmelerine neden olabilir (Yavuzer vd., 2010). Anne ve baba tarafından sergilenen ilgisiz tutumda, çocuklar aşırı ihmal edilir ve onların ihtiyaçlarına karşı duyarsız davranılır.

(Kaya vd., 2012). Bu tutumu gösteren ebeveynler, çocuklarını yalnız bırakır, onları önemsemez veya dikkate almazlar. Sonuç olarak, çocuklar kendilerini yalnız hisseder ve güven duyguları zarar görür (Aydoğdu ve Dilekmen, 2016).

İlgisiz ebeveyn tutumunu benimsemiş anne ve baba, çocuklarına karşı ilgisiz ve kayıtsız davranışlar sergilerler. Bu tür ebeveynler, ebeveynlik rollerini anlamamış ve sorumluluklarını yerine getirmemişlerdir (Dursun, 2010). Anne ve baba, tutum ve davranışlarıyla çocuğu adeta görmezden gelirler. Çocuğun düşünceleri, eylemleri ve gelişimi onlar için önemli değildir. Çocuğun ihtiyaçlarını karşılama konusunda başarısızdırlar. Anne ve baba, çocuğun yaşamıyla ilgili çok az bilgiye sahiptirler. Öncelikleri, kendileri, kariyerleri ve kişisel gelişimleri üzerinedir (Özdemir, 2021).

1.3.2.4.Aşırı Koruyucu Anne Baba Tutumu

Ebeveynlerin koruyucu-istekçi bir tutum sergilediği durumlarda, çocukları üzerinde aşırı bir kontrol sağlamaya ve sağlıklı bir gelişim için yoğun çaba harcamaya eğilimli oldukları gözlemlenmiştir. Bu durum, çocuğun bağımsızlığını sınırlayarak, güvensizlik ve duygusal zorluklar yaşamasına neden olabilir. Bu aşırı bağımlılık eğilimi, çocuğun yetişkinlik döneminde de devam edebilir ve evlendiği partnerinden benzer bir koruyucu tutum beklemesine yol açabilir (Yavuzer, 2009). Aşırı koruyucu anne baba tutumu, ebeveynlerin çocuklarını dış dünyadan korumak için aşırıya kaçtığı bir tutumdur. Bu tutumda, ebeveynler genellikle çocuklarının her adımını kontrol etmeye çalışır ve riskli durumlardan kaçınmalarını sağlamak için aşırı önlemler alırlar. Ayrıca, aşırı koruyucu ebeveynler genellikle çocuklarının bağımsızlık gelişimine engel olabilirler ve onların risk almasını önlerler. Bu tutumla yetiştirilen çocuklar genellikle bağımlı ve karar verme yeteneklerinden yoksun olabilirler. Ayrıca, aşırı koruyucu anne baba tutumu, çocukların kendi sınırlarını çizme ve hayatlarıyla ilgili kararlar alma becerilerini olumsuz yönde etkileyebilir (Yavuzer vd., 2010).

Bu tutumda, çocuk olması gerekenden fazla kontrol altındadır. Ebeveynler, çocukların her adımını titizlikle takip ederler. Bu durumda olan çocuklar, genellikle olaylara pasif bir şekilde yaklaşırlar, karar verme konusunda zorluk çekerler, hedeflerine ulaşmak için başkalarından sürekli destek beklerler ve sorunlarını çözmek için başkalarına bel bağlama eğilimindedirler (Alisinanoğlu, 2003). Aşırı koruyucu anne baba tutumunda, çocuğa aşırı kontrol ve özen gösterilmesi sonucu çocuğun kişiliği aşırı bağımlı, güvensiz ve duygusal olarak kırılgan bir yapıya sahip olabilir. Bu tutum, çocuğun ruhsal ve fiziksel yeteneklerinin gelişimini

engellerken, özerk düşünce ve özgüven kazanmasını da zorlaştırabilir. Ebeveynin aşırı koruyucu yaklaşımı ayrıca çocuğun okul başarısını azaltan yönde etkilerken çocuğun okula uyum sağlamasını da olumsuz etkileyebilir. Bu aile ortamında yetişen bireylerde ayrıca utangaçlık problemi sıkça görülebilir (Rubin ve Burgess, 2002).

1.3.2.5.Reddedici Tutum Anne Baba Tutumu

Reddedici tutum anne baba tutumu, ebeveynlerin çocuklarının duygusal ihtiyaçlarını göz ardı ettiği ve onları reddettiği bir tutumdur. Bu tutumda, ebeveynler genellikle çocuklarının duygusal ifadelerini yok sayarlar ve onların ihtiyaçlarına duyarsız kalırlar. Reddedici bir anne baba tutumuyla yetiştirilen çocuklar genellikle duygusal olarak yalnız hissederler ve kendilerini değersiz hissedebilirler. Bu tutum, çocukların özgüven gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir ve duygusal sorunlar yaşamalarına neden olabilir (Yavuzer vd., 2010). Reddedici ebeveyn tutumunu benimseyen anne ve babalar, çocuğun hem fiziksel hem de psikolojik ihtiyaçlarını karşılamada eksik kalabilirler (Dursun, 2010). Bu yaklaşımda, çocuğa karşı sevgi ve ilgi eksikliği göze çarpar. Anne ve baba, çocuklarını sürekli olarak diğerleriyle karşılaştırabilir ve onları bir yük olarak görebilirler. Reddetme davranışı iki farklı şekilde sergilenebilir. Bunlardan birincisi çocuğun ihtiyaçlarına ilgisizlik ve umursamazlıkla belirir. Anne ve babalar, çocuklarını görmezden gelerek, onların mutluluğu ve gereksinimleriyle ilgilenmezler. İkincisi ise, çocuğa karşı saldırgan ve düşmanca davranışlarla belirir. Çocuğa hem fiziksel hem de sözlü olarak saldıracabilirler (Loudova ve Lasek, 2014).

Çocukluk dönemi, bir bireyin anne ve babasına en çok ihtiyaç duyduğu ve temel bağların kurulduğu bir zamandır. Ancak, reddedici ebeveynlere sahip olan bireyler bu dönemde yalnız kalmış olabilirler (Yılmaz, 2007). Murris ve ekibinin araştırmasında (2000) reddedici ebeveynlere sahip çocukların ergenlik döneminde endişe problemleri yaşama olasılıklarının arttığı vurgulanmıştır (Matejevic vd., 2014).

1.3.2.6.İzin Verici Anne Baba Tutumu

İzin verici anne baba tutumu, ebeveynlerin çocuklarına geniş bir özgürlük alanı tanıdığı bir tutumdur. Bu tutumda, ebeveynler genellikle çocukların kararlarını kendilerinin almasına izin verirler ve sınırları gevşektir. İzin verici ebeveynler genellikle çocukların duygusal ifadelerine ve düşüncelerine saygı duyarlar ve onların kendi kararlarını almalarına destek olurlar. Ancak, bu tutumda sınırların belirsiz olması ve çocukların her istediğini yapmasına izin verilmesi,

çocukların sorumluluk alma ve sınırları öğrenme becerilerini olumsuz yönde etkileyebilir. İzin verici anne baba tutumuyla yetiştirilen çocuklar genellikle düşük özdenetim ve sorumluluk duygusuna sahip olabilirler (Yavuzer vd., 2010).

Bu yaklaşımda, çocuğun sınırlarının belirlenmesi veya davranışlarının kontrol edilmesinde bir eksiklik gözlemlenebilir (Sak vd., 2015). Çocuk, bu durumda genellikle özgür bir şekilde davranma özgürlüğüne sahiptir ve herhangi bir denetim altına alınmamıştır. Ebeveynlerin çocuğun davranışlarına herhangi bir reaksiyon vermemesi, çocuğun anne-babasının ilgisiz olduğu izlenimini edinmesine neden olabilir. Bu davranış tutumu ile yetişen bireyler, çevrelerine girdiklerinde bu derecede rahat bir atmosfer bulamayacaklarından dolayı genellikle tedirginlik yaşamaktadırlar (Aydoğdu ve Dilekmen, 2016).

Bu farklı anne baba tutumu türleri, çocukların duygusal ve sosyal gelişimlerini farklı şekillerde etkiler. Anne baba tutumunun seçimi, çocuğun kişilik yapısını ve yaşam becerilerini büyük ölçüde etkiler. Dolayısıyla, sağlıklı bir anne baba tutumu belirlemek ve çocuğunuzun en iyi şekilde gelişimini desteklemek önemlidir.

1.3.3. Üniversite Öğrencilerinde Algılanan Anne Baba Tutumunu ile ilgili Araştırmalar

Anne-baba tutumlarının üniversite öğrencilerinin yaşamında oynadığı rol, hem ulusal hem de uluslararası düzeyde geniş çapta araştırılmış bir konudur. Yurt içi ve yurt dışında yapılan çalışmalar, anne-baba tutumlarının gençlerin kişisel ve akademik gelişimleri üzerindeki etkilerini anlamak için önemli bir referans kaynağı sunmaktadır. Bu doğrultuda bu bölümde yurt içi ve yurt dışında yapılan araştırmaların sonuçlarını özetlenerek, anne-baba tutumlarının üniversite öğrencilerinin yaşamında oynadığı çok yönlü rol ele alınmaktadır.

Park, Choi ve Ma (2002) tarafından gerçekleştirilen çalışma, 354 üniversite öğrencisinin ebeveyn rolleri ve çocuk yetiştirme konusundaki tutumlarına ilişkin algılarını incelemiştir. Veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular, üniversite öğrencilerinin büyük bir kısmının ebeveyn olmanın araçsal nedenlerini ve ebeveynin danışmanlık ile mali destek sağlama rolünü algıladığını ortaya koymuştur. Ayrıca, çoğu öğrenci, anne ve babaların çocuk yetiştirme konusunda eşit sorumluluk üstlendiğini, çocuk yetiştirmeye ilişkin bilgilerin arkadaşlar ve diğer yetişkinler arasında bulunabileceğini ve ebeveynlik öncesi eğitimin önemli olduğunu düşünmektedir. Öğrenciler, kendi ebeveynlerinin ebeveynlik rollerinden memnun olduklarını ve hem ebeveynlerinin hem de kendilerinin çocuk yetiştirme konusunda olumlu

tutumlara sahip olduklarını algılamışlardır. Öğrencilerin çocuk yetiştirme konusundaki tutumları, ebeveynlerinin çocuk yetiştirme tutumlarına ilişkin algılarıyla artmakta olan yönde ilişkilidir. Bu bulgu, ebeveynlerin çocuk yetiştirme konusundaki tutumlarının, çocuklarının bu konudaki tutumlarını şekillendirmede önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

Toda ve arkadaşlarının (2008) gerçekleştirdiği bu çalışma, ebeveyn yetiştirme tutumları ile sağlıkla ilgili yaşam tarzı arasındaki ilişkileri incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma, 200 birinci sınıf üniversite öğrencisi ile yapılmış olup, katılımcılar Ebeveyn Bağlanma Ölçeği (PBI; Parker, Tupling ve Brown, 1979) ve Sağlık Uygulamaları Endeksi'ni (HPI; Hagihara ve Morimoto, 1991) doldurmuşlardır. Araştırma sonuçlarına göre, sağlıklı yaşam tarzlarına sahip olan kadın katılımcıların, ebeveynlerini aşırı korumacı olarak algıladıkları tespit edilmiştir. Erkek katılımcılar için ise böyle bir korelasyon bulunmamıştır. Bu bulgular, özellikle kadınlar için, sağlıkla ilgili yaşam tarzının algılanan ebeveyn yetiştirme tutumlarıyla ilişkili olabileceğini göstermektedir. Ayrıca, erkeklerde depresyon, düşük anne bakımı veya aşırı koruma ile ilişkilendirilmiştir. Bu sonuçlar, ebeveyn tutumlarının cinsiyete göre farklı etkiler yarattığını ve kadınlarda sağlıklı yaşam tarzlarının ebeveynlerin aşırı korumacı tutumlarıyla bağlantılı olabileceğini öne sürmektedir.

Vogel, Michaels ve Gruss'un (2009) çalışması, ebeveynlerin terapiye yönelik tutumları ile üniversite öğrencilerinin terapiye başvurma niyetleri arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin terapiye yönelik tutumlarının bu ilişkiye nasıl aracılık ettiğini de incelemiştir. Araştırma, 196 ebeveyn-öğrenci çiftinden elde edilen veriler kullanılarak yapılmış ve yapısal eşitlik modellemesi yöntemi ile analiz edilmiştir. Sonuçlar, ebeveynlerin terapiye yönelik tutumlarının öğrencilerin tutumlarıyla bağlantılı olduğunu göstermiştir. Öğrencilerin terapiye yönelik olumlu tutumları, onların psikolojik ve kişilerarası kaygılar için terapiye başvurma niyetlerini artırmaktadır. Model, tutumlardaki varyansın %57'sini ve niyetlerdeki varyansın %48'ini açıklamıştır. Ayrıca, ebeveynlerine yüksek bağlılık duyan öğrencilerde ($b = .54$), ebeveyn tutumlarının çocukların tutumlarıyla olan ilişkisi daha güçlü iken, düşük bağlılık duyan öğrencilerde ($b = -.08$) bu ilişki zayıf bulunmuştur. Bu bulgular, ruh sağlığı hizmeti sağlayıcıları için önemli çıkarımlar sunmaktadır. Ebeveynlerin terapiye yönelik olumlu tutumlarının, çocuklarının terapiye başvurma niyetlerini artırabileceği ve bu tutumların öğrencilerin terapiye yönelik kendi tutumlarını da şekillendirdiği anlaşılmaktadır. Bu nedenle, ruh sağlığı hizmetleri sağlanırken ebeveynlerin de bu süreçte desteklenmesi ve bilinçlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Yılmaz (2009) tarafından yapılan bir çalışmada, üniversite öğrencilerinin anne-baba tutumlarına dair algıları ile cinsiyet, sınıf seviyesi, bölüm, anne-baba eğitim düzeyi, sosyoekonomik statü ve kardeş sırası gibi değişkenler arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırma, Selçuk Üniversitesi'nde okuyan 539 lisans öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, kişisel bilgi formu, Öz-Anlayış Ölçeği ve Anne Baba Tutumları Ölçeği kullanılarak toplanmış ve SPSS 10.0 programıyla analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, kız öğrenciler anne baba tutumlarını daha demokratik algılarken, erkek öğrenciler daha koruyucu ve otoriter algılamıştır. Ayrıca, birinci sınıf öğrencilerinin, üçüncü sınıf öğrencilerine kıyasla ebeveyn tutumlarını daha koruyucu algıladığı bulunmuştur. Fakülte ve bölüm değişkenine göre de anne baba tutumları arasında anlamlı farklar tespit edilmiştir. Sosyo-ekonomik düzey ile anne baba tutumları arasında ise anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Anne ve babanın eğitim düzeyi ile demokratik anne baba tutumu arasında fark bulunurken, koruyucu ve otoriter tutumlar açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Kardeş sırasına göre, ilk kardeşlerin ebeveyn tutumlarını daha demokratik, sonuncu kardeşlerin ise daha koruyucu algıladığı görülmüştür. Bu bulgular, lisans öğrencilerinin öz-anlayışları ile ebeveyn tutumları arasındaki ilişkinin karmaşıklığını ve çeşitliliğini göstermektedir.

Deniz ve arkadaşları (2013) tarafından yapılan araştırmanın amacı, ebeveyn tutumlarının (demokratik, koruyucu ve otoriter) üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluşlarını ve yaşam doyumlarını ne ölçüde yordadığını analiz etmektir. Araştırmaya toplam 414 öğrenci katılmıştır, bunların 221'i kadın ve 193'ü erkektir. Veri toplama araçları arasında Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği, Öznel İyi Oluş Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği bulunmaktadır. Araştırma sonuçları, demokratik ebeveyn tutumu ile öznel iyi oluş ve yaşam doyum puanları arasında korele anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir. Diğer yandan, koruyucu ve otoriter ebeveyn tutumu ile öznel iyi oluş ve yaşam doyum puanları arasında azalmakta olan yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < .001$). Regresyon analizi sonuçlarına göre, algılanan ebeveyn tutumlarının öznel iyi oluşu ve yaşam doyumunu anlamlı düzeyde yordadığı belirlenmiştir. Bu bulgular, ebeveyn tutumlarının üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi oluşunu ve yaşam doyumunu önemli ölçüde etkileyebileceğini göstermektedir.

Yıldırım ve Sezer'in (2018) çalışması, lisans öğrencilerinin algıladıkları anne baba tutumlarına göre kendilerini değerlendirme ve kardeş ilişkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada 2017-2018 öğretim yılında İnönü Üniversitesi'nde öğrenim gören 488 üniversite öğrencisi yer almaktadır, bunların 333'ü kadın ve 155'i erkektir. Verilerin toplanmasında Algılanan Anne

Baba Tutum Ölçeği, Yaşam Boyu Kardeş İlişkileri Ölçeği, Sosyal Karşılaştırma Ölçeği ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda yapılan analize göre, kadınlar anne babalarını daha demokratik olarak algıarken, erkekler anne babalarını daha koruyucu-istekçi ve otoriter olarak algılamaktadır. Kadınlar, erkeklere göre daha kaliteli kardeş ilişkilerine sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Sosyoekonomik düzeyi yüksek ve algılanan anne baba tutumu demokratik olan gençlerin kardeş ilişkileri daha olumlu düzeyde çıkmıştır. Anne babalarını otoriter ve koruyucu-istekçi olarak algılayan gençlerin ise kardeş ilişkilerinin daha olumsuz olduğu saptanmıştır. Ayrıca, kendilerini olumlu değerlendiren gençlerin anne babalarını demokratik olarak algıladıkları, kendilerini olumsuz değerlendiren gençlerin ise anne babalarını otoriter olarak algıladıkları görülmüştür. Araştırma bulguları, uygulamalara ve araştırmacılara yönelik önerilerde bulunularak tartışılmıştır.

Cankardaş (2019) tarafından gerçekleştirilen bu çalışma, kadın ve erkeklerin anne babalarından farklı tutumlar gördüğü varsayımını test etmeyi ve ayrıca olumsuz değerlendirilme korkusunun belirlenmesinde benlik saygısı ve algılanan anne baba tutumlarının rolünü araştırmayı amaçlamaktadır. Çalışma, 125'i kadın olmak üzere toplam 230 lisans öğrencisini kapsamaktadır. Katılımcılar, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği Çocuk Formu ve Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği Kısa Formu'nu doldurmuştur. Bağımsız gruplar için yapılan t-testi sonuçlarına göre, ebeveyn den algılanan duygusal sıcaklık ve reddedicilik puanları cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Kadınlar anne ve babadan daha fazla duygusal sıcaklık görürken, erkekler daha fazla reddedici tutumlarla karşılaşmaktadır. Bu bulgular, cinsiyetin ebeveyn tutumlarını algılamada önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Olumsuz değerlendirilme korkusunu yordayan değişkenleri belirlemek için kadın ve erkekler için iki ayrı regresyon analizi yapılmıştır. Kadınlarda düşük benlik saygısının olumsuz değerlendirilme korkusundaki varyansın %12'sini açıkladığı bulunmuştur. Fakat, erkeklerde benlik saygısının olumsuz değerlendirilme korkusunu belirleyen bir değişken olmadığı tespit edilmiştir. Erkeklerde ise, anne ve babanın aşırı koruyucu tutumunun olumsuz değerlendirilme korkusu üzerinde etken olduğu ve varyansın %20'sini açıkladığı görülmüştür. Bu bulgular, ebeveyn tutumlarının ve benlik saygısının olumsuz değerlendirilme korkusu üzerindeki etkilerinin cinsiyete göre değişiklik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

BÖLÜM 2: YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın konusu ve modeli, araştırma evreni ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçları açıklanmıştır. Ayrıca veri toplama araçlarının uygulanmasından elde edilen verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel yöntem ve teknikler açıklanmıştır.

2.1. Araştırmanın Konusu

Bu araştırmanın konusu üniversite okuyan erkek öğrencilerin cinsel mitleri ve anne-baba tutumları arasındaki ilişkidir

2.2. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, üniversite okuyan erkek öğrencilerin cinsel mitleri ve anne-baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla genel tarama modellerinden ‘İlişkisel tarama modeli’ kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki veya daha fazla değişken arasındaki değişimin varlığını ve derecesini belirleyen bir araştırma modelidir. (Karasar, 2003).

2.3. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni üniversite öğrencileridir. Araştırmanın örnekleme, uygun örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur. Araştırmanın örneklemini, 18-26 yaş gönüllü katılımı kabul eden genç yetişkinler oluşturmuştur. Üniversite öğrencileri, genç yetişkinlik döneminde önemli gelişimsel değişiklikler yaşamaktadırlar. Bu dönem, bireylerin kimliklerini keşfettikleri, bağımsızlıklarını kazandıkları ve gelecekteki yaşamlarını şekillendirdikleri kritik bir evredir (Arnett, 2000). Dolayısıyla, bu yaş grubundaki bireylerin cinsel mitlerinin ve anne baba tutumlarına yönelik algılarını incelemek, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde önemli sonuçlar doğurabilir. Genç yetişkinlik dönemi, 18-26 yaş aralığını kapsayan ve bireylerin hem psikolojik hem de sosyal olarak olgunlaştıkları bir dönemdir (Arnett, 2000). Bu yaş grubunda üniversite eğitimi alan bireyler, akademik ve sosyal çevrelerinin etkisiyle çeşitli tutum ve inançları şekillendirirler. Özellikle cinsel mitlerin ve anne baba tutumları gibi konular, bu dönemde yoğun olarak tartışılan ve bireylerin yaşamlarında önemli yer tutan kavramlardır.

Uygun örnekleme yöntemi, araştırmanın amacına uygun olarak belirlenen belirli bir alt gruptan veri toplamak için kullanılmıştır. Bu yöntem, araştırmanın hedef kitlesi olan üniversite

öğrencilerinin genel evreni temsil etmesini sağlar. Araştırmaya gönüllü olarak katılan 18-26 yaş aralığındaki genç yetişkinler, bu çalışmanın ana örneklemini oluşturur (Patton, 2002). Bu yaş grubundaki bireyler, genellikle üniversite yaşamının gerektirdiği çeşitli akademik ve sosyal görevleri yerine getirirken, aynı zamanda ailelerinden aldıkları tutum ve değerlerle şekillenirler. Bu bağlamda, bu araştırma üniversite öğrencilerinin cinsel mitlerini ve anne baba tutumlarına yönelik algılarını inceleyerek, bu iki önemli kavram arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı hedeflemektedir. Araştırmanın bulguları, eğitim politikaları ve gençlerin cinsel eğitimi konularında önemli katkılar sağlayabilir.

Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469-480. doi:10.1037/0003-066X.55.5.469,

Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmaya katılan kişilere Kişisel Bilgi Formu ve Cinsel Mit Değerlendirme Formu ve Anne Baba Tutum Ölçeği uygulanmıştır.

2.4.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya katılan kişilerin yaşlarını, ilişki durumu, okudukları fakülteler, aile ekonomik durum, çalışma durumları, hangi şehirde yaşadıkları, kronik rahatsızlık durumunu da içeren toplam 9 sorudan oluşmaktadır.

2.4.2. Cinsel Mit Değerlendirme Formu:

Cinsel mit değerlendirme formu, Zilbergeld tarafından tasarlanmış olup, ülkemizde yaygın olarak rastlanan cinsel mitlerin incelenmesinde kullanılan 30 maddelik bir formdur. Katılımcılardan, her bir önerme için “katılıyorum”, “katılmıyorum” veya “fıkrım yok” seçeneklerinden birini seçmeleri talep edilmiştir.

2.4.3. Anne Baba Tutum Ölçeği: Anne Baba Tutumları Ölçeği (ABTÖ)

1972 yılında Kuzgun'un geliştirdiği Anne Baba Tutum Ölçeği, 1993 yılında Kuzgun ve Eldeleklioğlu tarafından yeniden düzenlenmiştir. Ölçek, demokratik, otoriter ve koruyucu-istekçi olmak üzere üç alt boyuttan oluşmakta ve toplamda 40 sorudan oluşan 5'li likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin puanlaması, alt ölçeklerin her birinin ayrı ayrı puanlanmasıyla yapılmaktadır. Alt ölçek puanları, maddeler için işaretlenen seçeneklerin rakamsal değerleri toplanarak hesaplanır. Puanlar yorumlanırken yüksek puan, o alt ölçekte belirtilen özelliğin yoğunluğunu gösterir. Bu ölçek hem bireysel hem de grup çalışmaları için uygundur.

2.5. Verilerin Analizi

Tüm istatistiksel analizler IBM SPSS 25.0 yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Analizlerde tanımlayıcı istatistikler frekans (n), yüzde (%), ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (SS), minimum ve maksimum değerler olarak raporlanmıştır.

Öncelikle, Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme ölçeklerinin normal dağılım hipotezine uyup uymadığı çarpıklık ve basıklık katsayıları incelenerek belirlenmiş ve parametrik test yöntemleri tercih edilmiştir (Tablo 1). Erkek öğrencilerin kişisel bilgilerine göre değişkenlerin puanlarının farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için normal dağılım varsayımını sağlayan iki grup karşılaştırmalarında "bağımsız örneklem t testi", üç ve daha fazla grup karşılaştırmalarında ise "ANOVA" kullanılmıştır.

Parametrik testlerin kullanımı sonrası grup farkını belirlemek için Post Hoc testi uygulanmış ve grup ortalamaları Bonferroni yöntemi ile değerlendirilmiştir. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme alt boyutları arasındaki ilişkileri incelemek için ise parametrik test yöntemlerinden "Pearson Korelasyon" analizi kullanılmıştır. Bulunan tüm sonuçlar, istatistiki anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan öğrenciler ölçekleri kendi kendilerine herhangi bir denetim olmadan çevrimiçi olarak cevaplamışlardır (self-report).

2.6. Normalik Analizi

Seçer (2015, s. 28), normal dağılım varsayımının 'çarpıklık ve basıklık' değerlerine bakarak değerlendirmenin daha doğru olduğunu belirtmiştir.

Cinsel Mit Değerlendirme, Anne-Baba Tutumu ve alt boyutlarının normal dağılım hipotezine uygun olup olmadığını belirlemek için çarpıklık ve basıklık katsayıları incelenmiştir.

Cinsel Mit Değerlendirme, Anne-Baba Tutumu ve alt boyutlarına ait çarpıklık ve basıklık katsayılarının sonuçları Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1
Ölçeklerin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Ölçek	N	Çarpıklık	Basıklık
Anne-Baba Tutum			
Demokratik Tutum	208	,186	-,667
Koruyucu-İstekçi Tutum	208	,428	-,697
Otoriter Tutum	208	,552	-,137
Cinsel Mit Değerlendirme	208	-,105	,599

Tabachnick ve Fidell (2013), çarpıklıkla basıklık değerlerinin +1.5 ve -1.5 değerlerinin arasında olduğu hallerde normal dağılımın sağlandığını kabul etmektedir. Gerçekleştirilen analizler sonucunda değişkenlerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir.

2.7. Güvenirlilik Analizi

Bu bölümünde Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme ve alt boyutlara yönelik iç tutarlılık analizi yapılmış ve Cronbach's Alpha değerlerine bakılmıştır.

Cronbach's Alpha değerlerinin kriterleri aşağıdaki gibidir;

α değeri,

$0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise Güvenilir değil

$0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise Düşük güvenilirlikte

$0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise Oldukça güvenilir

$0,80 \leq \alpha \leq 1,00$ ise Yüksek güvenilirdir. (Özdamar, 1999, s. 513)¹.

Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme ve alt boyutlarının Cronbach's Alpha katsayılarına ait sonuçlar Tablo 2'de gösterilmiştir.

¹ Özdamar, K. (1999) Paket Program ile İstatistiksel veri Analizi, Kaan Kitabevi, 2.

Tablo 2
Ölçekler ve Alt Boyutları ve Güvenirlik Analizi Bulguları

Ölçek	N	Cronbach's Alpha
Anne-Baba Tutum		
Demokratik Tutum	208	.907
Koruyucu-İstekçi Tutum	208	.800
Otoriter Tutum	208	.732
Cinsel Mit Değerlendirme	208	.786

Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme ve alt boyutlarına yönelik iç tutarlılık analizi sonuçları incelendiğinde Cronbach's Alpha değerlerinin güvenilir olduğunu ($0,60 \leq \alpha$) ve çalışmada kullanılmasında bir sakınca olmadığını göstermektedir (Özdamar, 1999, s. 513)

BÖLÜM 3 : BULGULAR

Bu bölümde araştırma soruları çerçevesinde yapılan analiz sonuçları sunulmuş ve bulgular yorumlanmıştır.

3.1. Erkek Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Yönelik Verdiği Cevapların Dağılımı

Erkek öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine yönelik verdiği cevaplardan oluşan frekans ve yüzde bilgileri ile Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3

Erkek Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları N=208

Sosyo-Demografik Özellikler	Alt Kategoriler	n	%
İlişki Durumu	Var	40	19,2
	Yok	168	80,8
Yaş Durumu	18-20 yaş	96	46,2
	21-23 yaş	76	36,5
	24-26 yaş	36	17,3
Fakülte	Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi	68	32,7
	Fen ve edebiyat Fakültesi	24	11,5
	İktisadi ve idari bilimler Fakültesi	68	32,7
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	48	23,1
Yaşanılan Yer	Büyük Şehir	164	78,8
	Şehir	44	21,2
Gelir Durumu	Düşük	24	11,5
	Orta	160	76,9
	Yüksek	24	11,5
Çalışma Durumu	Evet	44	21,2
	Hayır	164	78,8
Kronik Rahatsızlık Durumu	Evet	184	88,5
	Hayır	24	11,5

Tablo 3'e göre erkek öğrencilerin %80.8 oranında ilişkisinin olduğu ve %46.2 oranında 18-20 yaş aralığında, %36.5 oranında 21-23 yaş aralığında, %17.3 oranında 24-26 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Erkek öğrencilerin %32,7 oranında Mühendislik ve Mimarlık Fakültesinde, %11.5 oranında Fen ve edebiyat Fakültesinde, %32.7 oranında İktisadi ve idari bilimler Fakültesinde ve %23.1 oranında Sağlık Bilimleri Fakültesinde okuduğu, %78.8 oranında büyükşehirde ve %21.2 oranında şehirde yaşadığı görülmektedir.

Erkek öğrencilerin ailesinin %11.5 oranında düşük gelirli, %76.9 oranında orta gelirli ve %11.5 oranında yüksek gelirli olduğu, %78.8 oranındabir işte çalışmadığı, %88.5 oranında kronik rahatsızlığının olmadığı belirlenmiştir.

3.2. Erkek Öğrencilerin Cinsellik Hakkında Bilgi Kaynağına Yönelik Verdiği Cevapların Dağılımı

Erkek öğrencilerin cinsellik hakkındaki bilgi kaynağına yönelik verdiği cevaplardan oluşan frekans ve yüzde bilgileri ile Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4

Erkek Öğrencilerin Cinsellik Hakkında Bilgi Kaynağına Göre Dağılımları N=208

Cinsellik hakkında bilgi kaynağı	Alt Kategoriler	n	%
Cinsellik hakkında bilgi kaynağı	Anne	8	3,8
	Baba	32	15,4
	Arkadaş	24	11,5
	İletişim aracı	96	46,2
	İnternet	12	5,8
	Kardeş	16	7,7
	Sosyal Çevre	12	5,8
	Sağlık personeli,	8	3,8
	Hiç kimse	72	34,6

Tablo 4'e göre erkek öğrencilerin cinsellik hakkındaki bilgi kaynağı incelendiğinde %3.8 oranında anne, %15.4 oranında baba, %11.5 oranında arkadaş, %46.2 oranında arkadaş, %5.8 oranında internet, %5.8 oranında internet, %7.7 oranında kardeş, %5.8 oranında sosyal çevre %38 oranında sağlık personeli ve %34.6 oranında hiç kimse olarak cevap vermiştir.

3.3. Değişkenlere Yönelik Betimsel Analizi Sonuçları

Araştırmanın değişkenleri; Cinsel Mit Değerlendirme, Anne-Baba Tutum ve alt boyutlarından oluşmaktadır.

Çalışmanın bu bölümünde, değişkenlerle ilgili tanımlayıcı istatistikler Tablo5'te sunulmuştur.

Tablo 5
Değişkenlere Yönelik Betimsel Analizi Sonuçları

Ölçek	N	Min	Maks	Ort	SS
Anne-Baba Tutum					
Demokratik Tutum	208	34,00	75,00	55,87	11,21
Koruyucu-İstekçi Tutum	208	17,00	50,00	33,37	8,67
Otoriter Tutum	208	11,00	35,00	21,40	6,23
Cinsel Mit Değerlendirme	208	34,00	73,00	50,06	8,78

Araştırmaya dahil olan erkek öğrencilerin Anne-Baba Tutum alt boyutları Demokratik Tutum yanıtların toplam ortalaması ($\bar{X}$ =55.87), Koruyucu-İstekçi Tutum yanıtların toplam ortalaması ($\bar{X}$ =33.37), Otoriter Tutum yanıtların toplam ortalaması ($\bar{X}$ =21.40) olarak belirlenmiştir. Cinsel Mit Değerlendirme yanıtların toplam ortalaması ($\bar{X}$ =50.06) olarak belirlenmiştir.

3.4. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İlişki Durumu Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

Tablo 6'da Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme genel ortalama ve alt boyutlarının ilişki durumuna göre farklılaşmasını gösteren bağımsız örneklem grubu t testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 6

Erkek Öğrencilerin İlişki Durumuna Göre Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İncelenmesine İlişkin t-Testi Sonuçları

Değişkenler	İlişki Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Anne-Baba Tutum						
Demokratik Tutum	Var	40	50,60	11,01	-3,389	,001*
	Yok	168	57,12	10,91		
Koruyucu-İstekçi Tutum	Var	40	36,80	6,21	2,834	,005*
	Yok	168	32,55	8,98		
Otoriter Tutum	Var	40	22,90	4,58	1,697	,091
	Yok	168	21,05	6,53		
Cinsel Mit Değerlendirme	Var	40	46,60	6,39	-2,818	,005*
	Yok	168	50,88	9,08		

*p<0,05, N= Örneklem Sayısı, p= Anlamlılık, $\bar{X}$ = Ortalama, SS=Standart Sapma

Tablo 6'ya göre erkek öğrencilerin ilişki durumu ile Anne-Baba Tutum alt boyutu Otoriter Tutum ortalama puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

Erkek öğrencilerin ilişki durumu ile Anne-Baba Tutum alt boyutları Demokratik Tutum ortalama puanları (t:-3.389, p<0.05), Koruyucu-İstekçi Tutum ortalama puanları (t:2.834, p<0.05) ve Cinsel Mit Değerlendirme ortalama puanları (t:-2.818, p<0.05) arasında anlamlı bir fark vardır.

İlişkisi olmayan erkek öğrencilerin Demokratik Tutum puan ortalamalarının ($\bar{X}$ =57.12) ilişkisi olan erkek öğrencilerin Demokratik Tutum puan ortalamalarından ($\bar{X}$ =50.60) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlişkisi olan erkek öğrencilerin Koruyucu-İstekçi Tutum puan ortalamalarının ($\bar{X}$ =36.80) ilişkisi olmayan erkek öğrencilerin Koruyucu-İstekçi Tutum puan ortalamalarından ($\bar{X}$ =32.55) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlişkisi olmayan erkek öğrencilerin Cinsel Mit Değerlendirme puan ortalamalarının ($\bar{X}$ =50.88) ilişkisi olan erkek öğrencilerin Cinsel Mit Değerlendirme puan ortalamalarından ($\bar{X}$ =46.60) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

3.5. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin Yaş Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

Tablo 7’de Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme genel ortalama ve alt boyutlarının yaş durumuna göre farklılaşmasını gösteren ANOVA sonuçları yer almaktadır.

Tablo 7

Erkek Öğrencilerin Yaş Durumuna Göre Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İncelenmesine İlişkin (ANOVA- Bonferroni)

Değişkenler	Yaş	N	$\bar{X}$	Ss	F	p	Grup Farkı**
Anne-Baba Tutum							
Demokratik Tutum	18-20 yaş ^a	96	57,58	11,77	4,864	,009*	a,b>c
	21-23 yaş ^b	76	56,05	11,54			
	24-26 yaş ^c	36	50,89	6,89			
Koruyucu-İstekçi Tutum	18-20 yaş ^a	96	31,38	8,70	4,925	,008*	b,c>a
	21-23 yaş ^b	76	34,89	8,02			
	24-26 yaş ^c	36	35,44	9,00			
Otoriter Tutum	18-20 yaş ^a	96	19,92	5,86	5,863	,003*	b,c>a
	21-23 yaş ^b	76	22,26	6,36			
	24-26 yaş ^c	36	23,56	6,12			
Cinsel Mit Değerlendirme	18-20 yaş ^a	96	46,88	6,80	15,071	,000*	b,c>a
	21-23 yaş ^b	76	53,79	8,79			
	24-26 yaş ^c	36	50,67	10,31			

*p<0,05, N= Örneklem Sayısı, p= Anlamlılık, $\bar{X}$ = Ortalama, SS=Standart Sapma **Farklı harfler Grup farkını göstermektedir.

Tablo 7’ye göre erkek öğrencilerin ilişki durumu ile Anne-Baba Tutum alt boyutları Demokratik Tutum ortalama puanları (F:4.864, p<0.05), Koruyucu-İstekçi Tutum ortalama puanları (F:4.925, p<0.05), Otoriter Tutum ortalama puanları (F:5.863, p<0.05) ve Cinsel Mit Değerlendirme ortalama puanları (F:15.071, p<0.05) arasında anlamlı bir fark vardır.

Grup farkı için Post Hoc testi yapılmış ve grup ortalamaları parametrik çoklu karşılaştırma testi olan Bonferroni metoduyla karşılaştırılmıştır.

Bu sonuçlara göre:

Yaş aralığı 18-20 olan ($\bar{X}=57.58$) ve 21-23 olan erkek öğrencilerin Demokratik Tutum puan ortalamalarının ($\bar{X}=56.05$) yaş aralığı 24-26 olan erkek öğrencilerin Demokratik Tutum puan ortalamalarından ($\bar{X}=50.89$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Yaş aralığı 21-23 olan ($\bar{X}=34.89$) ve 24-26 olan erkek öğrencilerin Koruyucu-İstekçi Tutum puan ortalamalarının ($\bar{X}=35.44$) yaş aralığı 18-20 olan erkek öğrencilerin Koruyucu-İstekçi Tutum puan ortalamalarından ($\bar{X}=31.38$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Yaş aralığı 21-23 olan ($\bar{X}=22.26$) ve 24-26 olan erkek öğrencilerin Otoriter Tutum puan ortalamalarının ($\bar{X}=23.56$) yaş aralığı 18-20 olan erkek öğrencilerin Otoriter Tutum puan ortalamalarından ($\bar{X}=19.22$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Yaş aralığı 21-23 olan ($\bar{X}=53.79$) ve 24-26 olan erkek öğrencilerin Cinsel Mit Değerlendirme puan ortalamalarının ($\bar{X}=50.67$) yaş aralığı 18-20 olan erkek öğrencilerin Cinsel Mit Değerlendirme puan ortalamalarından ($\bar{X}=46.88$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

3.6. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin FakülteDeğişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

Tablo 8’de Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme genel ortalama ve alt boyutlarının fakülte durumuna göre farklılaşmasını gösteren ANOVA sonuçları yer almaktadır.

Tablo 8

Erkek Öğrencilerin FakülteDurumuna Göre Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İncelenmesine İlişkin (ANOVA- Bonferroni)

Değişkenler	Fakülte	N	$\bar{X}$	Ss	F	p	Grup farkı**
Anne-Baba Tutum							
Demokratik Tutum	Mühendislik						
	ve	68	53,41	9,59			
	Mimarlık ^a				5,873	,001*	
	Fen ve Edebiyat ^b	24	51,67	8,54			

	İktisadi ve İdari Bilimler ^c	68	56,24	11,00			
	Sağlık Bilimleri ^d	48	60,92	13,03			
	Mühendislik ve Mimarlık ^a	68	32,65	8,46			
	Fen ve Edebiyat ^b	24	38,00	8,73			
Koruyucu-İstekçi Tutum	İktisadi ve İdari Bilimler ^c	68	32,82	8,65	2,651	,050*	b>a,c,d
	Sağlık Bilimleri ^d	48	32,83	8,53			
	Mühendislik ve Mimarlık ^a	68	22,71	5,50			
	Fen ve Edebiyat ^b	24	25,67	6,99			
Otoriter Tutum	İktisadi ve İdari Bilimler ^c	68	20,76	5,65	10,008	,000*	a>d
	Sağlık Bilimleri ^d	48	18,33	6,04			
	Mühendislik ve Mimarlık ^a	68	49,29	7,44			
	Fen ve Edebiyat ^b	24	57,83	6,91			
Cinsel Mit Değerlendirme	İktisadi ve İdari Bilimler ^c	68	51,06	9,02	12,138	,000*	b>a,c,d
	Sağlık Bilimleri ^d	48	45,83	8,34			
	Mühendislik ve Mimarlık ^a	68	32,65	8,46			
	Fen ve Edebiyat ^b	24	38,00	8,73			

*p<0,05, N= Örneklem Sayısı, p= Anlamlılık, $\bar{X}$ = Ortalama, SS=Standart Sapma **Farklı harfler Grup farkını göstermektedir.

Tablo 8'e göre erkek öğrencilerin fakülte durumu ile Anne-Baba Tutum alt boyutları Demokratik Tutum ortalama puanları (F:5.873, $p<0.05$), Koruyucu-İstekçi Tutum ortalama puanları (F:2.651, $p<0.05$), Otoriter Tutum ortalama puanları (F:10.008, $p<0.05$) ve Cinsel Mit Değerlendirme ortalama puanları (F:12.138, $p<0.05$) arasında anlamlı bir fark vardır.

Grup farkı için Post Hoc testi yapılmış ve grup ortalamaları parametrik çoklu karşılaştırma testi olan Bonferroni metoduyla karşılaştırılmıştır. Bu sonuçlara göre,

Sağlık Bilimleri Fakültesinde okuyan erkek öğrencilerin Demokratik Tutum puan ortalamalarının ($\bar{X}$ =60.92) Mühendislik ve Mimarlık Fakültesinde okuyan ($\bar{X}$ =53.41), Fen ve Edebiyat Fakültesinde okuyan erkek öğrencilerin Demokratik Tutum puan ortalamalarından ($\bar{X}$ =51.67) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Fen ve Edebiyat Fakültesinde okuyan erkek öğrencilerin Koruyucu-İstekçi Tutum puan ortalamalarının ($\bar{X}$ =38.00) Mühendislik ve Mimarlık Fakültesinde okuyan ($\bar{X}$ =32.65), Sağlık Bilimleri Fakültesinde okuyan ($\bar{X}$ =32.83), İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde okuyan erkek öğrencilerin Koruyucu-İstekçi Tutum puan ortalamalarından ($\bar{X}$ =32.82) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Fen ve Edebiyat Fakültesinde okuyan erkek öğrencilerin Otoriter Tutum puan ortalamalarının ($\bar{X}$ =25.67) Sağlık Bilimleri Fakültesinde okuyan ($\bar{X}$ =18.33) ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde okuyan erkek öğrencilerin Otoriter Tutum puan ortalamalarından ($\bar{X}$ =20.76) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Mühendislik ve Mimarlık Fakültesinde okuyan erkek öğrencilerin Otoriter Tutum puan ortalamalarının ($\bar{X}$ =22.71) Sağlık Bilimleri Fakültesinde okuyan erkek öğrencilerin Otoriter Tutum puan ortalamalarından ($\bar{X}$ =18.33) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Fen ve Edebiyat Fakültesinde okuyan erkek öğrencilerin Cinsel Mit Değerlendirme puan ortalamalarının ($\bar{X}$ =57.83) Mühendislik ve Mimarlık Fakültesinde okuyan ($\bar{X}$ =49.29), Sağlık Bilimleri Fakültesinde okuyan ($\bar{X}$ =45.83), İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde okuyan erkek öğrencilerin Cinsel Mit Değerlendirme puan ortalamalarından ($\bar{X}$ =51.06) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

3.7. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin Öncesinde Herhangi Bir Yaşanılan Yer Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

Tablo 9’da Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme genel ortalama ve alt boyutlarının yaşanılan yer durumuna göre farklılaşmasını gösteren İncelenmesine İlişkin t-Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 9

Erkek Öğrencilerin Yaşadıkları Yer Durumuna Göre Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İncelenmesine İlişkin t-Testi Sonuçları

Değişkenler	Yaşanılan Yer	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Anne-Baba Tutum						
Demokratik Tutum	Büyük Şehir	164	56,80	10,56	2,360	,019*
	Şehir	44	52,36	12,89		
Koruyucu-İstekçi Tutum	Büyük Şehir	164	33,41	9,04	,158	,875
	Şehir	44	33,18	7,24		
Otoriter Tutum	Büyük Şehir	164	21,00	6,24	-1,814	,071
	Şehir	44	22,91	6,03		
Cinsel Mit Değerlendirme	Büyük Şehir	164	49,10	8,38	-3,109	,002*
	Şehir	44	53,64	9,37		

*p<0,05, N= Örneklem Sayısı, p= Anlamlılık, $\bar{X}$ = Ortalama, SS=Standart Sapma

Tablo 9’a göre erkek öğrencilerin ilişki durumu ile Anne-Baba Tutum alt boyutları Koruyucu-İstekçi Tutum ortalama puanları ($p>0.05$), Otoriter Tutum ortalama puanları ($p>0.05$) arasında anlamlı bir fark yoktur.

Erkek öğrencilerin ilişki durumu ile Anne-Baba Tutum alt boyutu Demokratik Tutum ortalama puanları ($t:2.360$, $p<0.05$) ve Cinsel Mit Değerlendirme ortalama puanları ($t:-3.109$, $p<0.05$) arasında anlamlı bir fark vardır.

Büyükşehirde yaşayan erkek öğrencilerin Demokratik Tutum puan ortalamalarının ($\bar{X}=56.80$) şehirde yaşayan erkek öğrencilerin Demokratik Tutum puan ortalamalarından ($\bar{X}=52.36$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Şehirde yaşayan erkek öğrencilerin Cinsel Mit Değerlendirme puan ortalamalarının ($\bar{X}$ =53.64) büyükşehirde yaşayan erkek öğrencilerin Cinsel Mit Değerlendirme puan ortalamalarından ($\bar{X}$ =49.10) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

3.8. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin Gelir Durumu Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

Tablo 10’da Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme genel ortalama ve alt boyutlarının gelir durumuna göre farklılaşmasını gösteren ANOVA sonuçları yer almaktadır.

Tablo 10

Erkek Öğrencilerin Gelir Durumuna Göre Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İncelenmesine İlişkin (ANOVA- Bonferroni)

Değişkenler	Gelir Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	F	p	Grup farkı**
Anne-Baba Tutum							
Demokratik Tutum	Düşük ^a	24	53,17	6,36	1,452	,236	
	Orta ^b	160	55,85	11,70			
	Yüksek ^c	24	58,67	11,29			
Koruyucu-İstekçi Tutum	Düşük ^a	24	38,67	7,59	5,549	,004*	a>b,c
	Orta ^b	160	32,50	9,05			
	Yüksek ^c	24	33,83	4,27			
Otoriter Tutum	Düşük ^a	24	26,50	5,10	10,927	,000*	a>b,c
	Orta ^b	160	20,50	6,09			
	Yüksek ^c	24	22,33	5,83			
Cinsel Mit Değerlendirme	Düşük ^a	24	54,00	5,69	5,068	,007*	a,c>b
	Orta ^b	160	49,03	9,18			
	Yüksek ^c	24	53,00	6,78			

*p<0,05, N= Örneklem Sayısı, p= Anlamlılık, $\bar{X}$ = Ortalama, SS=Standart Sapma **Farklı harfler Grup farkını göstermektedir.

Tablo 10'a göre erkek öğrencilerin gelir durumu ile Anne-Baba Tutum alt boyutu Demokratik Tutum ortalama puanları arasında anlamlı bir fark yoktu.

Tablo 10'a göre erkek öğrencilerin gelir durumu ile Anne-Baba Tutum alt boyutları Koruyucu-İstekçi Tutum ortalama puanları ($F:5.549$, $p<0.05$), Otoriter Tutum ortalama puanları ($F:10.927$, $p<0.05$) ve Cinsel Mit Değerlendirme ortalama puanları ($F:5.068$, $p<0.05$) arasında anlamlı bir fark vardır.

Grup farkı için Post Hoc testi yapılmış ve grup ortalamaları parametrik çoklu karşılaştırma testi olan Bonferroni metoduyla karşılaştırılmıştır. Bu sonuçlara göre;

Gelir durumu düşük olan erkek öğrencilerin Koruyucu-İstekçi Tutum puan ortalamalarının ($\bar{X}=38.67$) gelir durumu orta olan ($\bar{X}=32.50$) gelir durumu yüksek olan erkek öğrencilerin Koruyucu-İstekçi Tutum puan ortalamalarından ($\bar{X}=33.83$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Gelir durumu düşük olan erkek öğrencilerin Otoriter Tutum puan ortalamalarının ($\bar{X}=26.50$) gelir durumu orta olan ($\bar{X}=20.50$) gelir durumu yüksek olan erkek öğrencilerin Otoriter Tutum puan ortalamalarından ($\bar{X}=22.33$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Gelir durumu düşük olan ($\bar{X}=54.00$) gelir durumu yüksek olan erkek öğrencilerin Cinsel Mit Değerlendirme puan ortalamalarının ($\bar{X}=53.00$) gelir durumu orta olan erkek öğrencilerin Cinsel Mit Değerlendirme puan ortalamalarından ($\bar{X}=49.03$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

3.9. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin Çalışma Durumu Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

Tablo 11’de Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme genel ortalama ve alt boyutlarının çalışma durumuna göre farklılaşmasını gösteren İncelenmesine İlişkin t-Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 11

Erkek Öğrencilerin Çalışma Durumuna Göre Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İncelenmesine İlişkin t-Testi Sonuçları

Değişkenler	Çalışma Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Anne-Baba Tutum						
Demokratik Tutum	Evet	44	52,45	10,05	-2,297	,023*
	Hayır	164	56,78	11,35		
Koruyucu-İstekçi Tutum	Evet	44	33,18	7,93	-,158	,875
	Hayır	164	33,41	8,88		
Otoriter Tutum	Evet	44	22,45	6,03	1,261	,209
	Hayır	164	21,12	6,27		
Cinsel Mit Değerlendirme	Evet	44	47,36	5,76	-2,317	,021*
	Hayır	164	50,78	9,31		

*p<0,05, N= Örneklem Sayısı, p= Anlamlılık, $\bar{X}$ = Ortalama, SS=Standart Sapma

Tablo 11’e göre erkek öğrencilerin çalışma durumu ile Anne-Baba Tutum alt boyutları Koruyucu-İstekçi Tutum ortalama puanları ($p>0.05$), Otoriter Tutum ortalama puanları ($p>0.05$) arasında anlamlı bir fark yoktur.

Erkek öğrencilerin çalışma durumu ile Anne-Baba Tutum alt boyutu Demokratik Tutum ortalama puanları ($t:-2.297$, $p<0.05$) ve Cinsel Mit Değerlendirme ortalama puanları ($t:-2.317$, $p<0.05$) arasında anlamlı bir fark vardır.

Çalışmayan erkek öğrencilerin Demokratik Tutum puan ortalamalarının ($\bar{X}=56.78$) çalışan erkek öğrencilerin Demokratik Tutum puan ortalamalarından ($\bar{X}=52.45$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Çalışmayan erkek öğrencilerin Cinsel Mit Değerlendirme puan ortalamalarının ($\bar{X}$ =50.78) çalışan erkek öğrencilerin Cinsel Mit Değerlendirme puan ortalamalarından ($\bar{X}$ =47.36) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

3.10. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin Kronik Rahatsızlık Durumu Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

Tablo 12’de Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme genel ortalama ve alt boyutlarının kronik rahatsızlık durumuna göre farklılaşmasını gösteren İncelenmesine İlişkin t-Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 12

Erkek Öğrencilerin Kronik Rahatsızlık Durumuna Göre Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirmenin İncelenmesine İlişkin t-Testi Sonuçları

Değişkenler	Kronik Rahatsızlık Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Anne-Baba Tutum						
Demokratik Tutum	Evet	184	56,54	11,31	2,445	,015*
	Hayır	24	50,67	8,94		
Koruyucu-İstekçi Tutum	Evet	184	33,37	8,89	,019	,985
	Hayır	24	33,33	6,94		
Otoriter Tutum	Evet	184	21,24	6,37	-1,056	,292
	Hayır	24	22,67	4,96		
Cinsel Mit Değerlendirme	Evet	184	50,43	8,96	1,724	,086
	Hayır	24	47,17	6,71		

*p<0,05, N= Örneklem Sayısı, p= Anlamlılık, $\bar{X}$ = Ortalama, SS=Standart Sapma

Tablo 12’ye göre erkek öğrencilerin kronik rahatsızlık durumu ile Anne-Baba Tutum alt boyutları Koruyucu-İstekçi Tutum ortalama puanları ($p>0.05$), Otoriter Tutum ortalama puanları ($p>0.05$) ve Cinsel Mit Değerlendirme ortalama puanları ($p>0.05$) arasında anlamlı bir fark yoktur.

Erkek öğrencilerin kronik rahatsızlık durumu ile Anne-Baba Tutum alt boyutu Demokratik Tutum ortalama puanları ($t:2.445$, $p<0.05$) arasında anlamlı bir fark vardır.

Kronik rahatsızlığı olan erkek öğrencilerin Demokratik Tutum puan ortalamalarının ($\bar{X}=56.54$) kronik rahatsızlığı olmayan erkek öğrencilerin Demokratik Tutum puan ortalamalarından ($\bar{X}=50.67$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

3.11. Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Çalışmanın bu kısmında Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme arasındaki ilişki parametrik test yöntemlerinden “Pearson Korelasyon Analizi” ile incelenmiştir, istatistiki anlamlılık $p<0,05$ seviyesinde değerlendirilmiştir. Korelasyon katsayısının değerlendirme ölçütleri şöyledir;

“ $0.00 = r_p$ ise ilişki yoktur.”

“ $0.00 < r_p < 0.29$ ise düşük düzeyde ilişki vardır.”

“ $0.30 < r_p < 0.69$ ise orta düzeyde ilişki vardır.”

“ $0.70 < r_p < 0.99$ ise yüksek düzeyde ilişki vardır.”

“ $1.00 = r_p$ ise mükemmel ilişki vardır” (Köklü, Büyüköztürk ve Bökeoğlu, 2006)².

Tablo 13

Anne-Baba Tutum ve Cinsel Mit Değerlendirme Arasındaki İlişki (Pearson Korelasyon Analizi) (N:208)

Değişkenler	Cinsel Mit Değerlendirme
Anne-Baba Tutum	
Demokratik Tutum	r_p -,007 P ,916
Koruyucu-İstekçi Tutum	r_p ,191** P ,006
Otoriter Tutum	r_p ,145* P ,037

* $p<0,05$

² Köklü, N., Büyüköztürk, Ş., ve Bökeoğlu, Ö. Ç. (2006). Sosyal bilimler için istatistik . Ankara: PegemA Yayıncılık

Tablo13'deki Pearson Korelasyon testi sonuçlarına bakıldığında;

- Erkek öğrencilerin Demokratik Tutum ile Cinsel Mit Değerlendirme ($p>.05$) arasında anlamlı bir ilişki yoktur.
- Erkek öğrencilerin Koruyucu-İstekçi Tutum ile Cinsel Mit Değerlendirme ($r:0,191$, $p<.05$) arasında anlamlı ve pozitif yönde artmakta olan düşük düzeyde bir ilişki vardır.
- Diğer bir ifade ile erkek öğrencilerin Koruyucu-İstekçi anne-baba tutum düzeyleri arttıkça Cinsel Mit düzeyleride artmaktadır.
- Erkek öğrencilerin Otoriter Tutum ile Cinsel Mit Değerlendirme ($r:0,145$, $p<.05$) arasında anlamlı ve pozitif yönde artmakta olan düşük düzeyde bir ilişki vardır.
- Diğer bir ifade ile erkek öğrencilerin Otoriter anne-baba tutum düzeyleri arttıkça Cinsel Mit düzeyleride artmaktadır.

BÖLÜM 4: TARTIŞMA

4.1. Tartışma

Bu araştırmanın bulguları, erkek üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik özellikleri ve çeşitli değişkenlere yönelik tutumları hakkında önemli veriler sunmaktadır. Bu sonuçlar, literatürdeki diğer çalışmalarla karşılaştırılarak değerlendirildiğinde önemli çıkarımlar yapılabilir.

Erkek öğrencilerin %80.8'nin bir ilişki durumu olmadığı belirlenmiştir. Bu bulgu, üniversite çağındaki erkek öğrencilerin büyük bir kısmının bekâr olduğunu ve romantik ilişkilerde daha az aktif olduklarını göstermektedir, Almendros ve arkadaşlarının (2011) çalışması ile bu sonuç uyumludur. Almendros ve arkadaşları, üniversite öğrencilerinin çoğunluğunun ilişki içinde olmadığını ve bunun akademik başarıya odaklanma ile ilişkili olabileceğini belirtmiştir. Üniversite öğrencileri, genellikle akademik başarılarına odaklanmakta ve romantik ilişkilerde zaman ve enerji harcamaktan kaçınmaktadırlar. Bizim çalışmamızda ülkemizdeki erkek öğrencilerin aynı davranış paternini gösterdiğini desteklemektedir.

Öğrencilerin yaş dağılımı incelendiğinde, %46.2'sinin 18-20 yaş aralığında, %36.5'nin 21-23 yaş aralığında ve %17.3'nün 24-26 yaş aralığında olduğu görülmüştür. Bu bulgular, üniversite eğitim dönemindeki öğrencilerin büyük bir kısmının genç yetişkin döneminde olduğunu göstermektedir. Bu dönem bazı çalışmalarda beliren yetişkinlik olarak tanımlanmaktadır. Arnett (2014) "beliren yetişkinlik" olarak tanımlanan Arnett bu dönem bireylerin kimlik keşfi ve bağımsızlık kazanma dönemleri olduğunu vurgulamaktadır. Üniversite çağındaki bireyler, genellikle 18-26 yaş aralığında olup, bu dönem kimlik keşfi ve bağımsızlık kazanma açısından kritik bir evredir.

Erkek öğrencilerin %32.7'sinin Mühendislik ve Mimarlık Fakültesinde, %11.5'inin Fen ve Edebiyat Fakültesinde, %32.7'sinin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde ve %23.1'inin Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenim gördüğü tespit edilmiştir. Bu dağılım, farklı akademik disiplinlerdeki erkek öğrencilerin araştırmaya katılımını yansıtmaktadır. Benzer bir dağılım, Terenzini ve Reason (2010) tarafından yapılan çalışmada da görülmüştür; farklı fakültelerdeki öğrencilerin eğitimden beklentileri ve akademik başarıları üzerine farklı etkiler gözlemlenmiştir. Farklı akademik disiplinler, öğrencilerin sosyo-demografik profilleri ve akademik hedefleri üzerinde farklı etkiler yaratmaktadır.

Erkek öğrencilerin %78.8'inin büyük şehirlerde ve %21.2'sinin şehirlerde yaşadığı belirlenmiştir. Bu veri, büyük şehirlerin üniversite öğrencileri için cazip yaşam alanları olduğunu göstermektedir. Almendros ve arkadaşları (2011) büyük şehirlerde yaşayan üniversite öğrencilerinin daha fazla sosyal ve akademik fırsata sahip olduğunu belirtmişlerdir. Büyük şehirlerdeki üniversiteler, öğrencilere daha fazla sosyal ve akademik fırsatlar sunmakta ve bu nedenle tercih edilmektedirler.

Erkek öğrencilerin ailelerinin %11.5'inin düşük gelirli, %76.9'unun orta gelirli ve %11.5'inin yüksek gelirli olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular, öğrencilerin büyük çoğunluğunun orta gelir seviyesine sahip ailelerden geldiğini göstermektedir. Benzer şekilde, Pike ve Kuh (2005), üniversite öğrencilerinin büyük çoğunluğunun orta gelirli ailelerden geldiğini ve bunun eğitim olanaklarına erişimlerini etkilediğini belirtmiştir. Orta gelirli aileler, çocuklarının üniversite eğitimi alabilmeleri için gerekli kaynaklara sahip olmakta, bu da öğrencilerin eğitim olanaklarına erişimini kolaylaştırmaktadır.

Öğrencilerin %21.2'sinin bir işte çalıştığı, %78.8'inin ise çalışmadığı tespit edilmiştir. Bu durum, üniversite öğrencilerinin büyük bir kısmının eğitimlerine odaklandığını göstermektedir. Purdie ve arkadaşları (2002), üniversite öğrencilerinin çoğunluğunun çalışmadığını ve akademik başarılarına odaklandığını belirtmişlerdir. Ülkemizde de üniversite öğrencileri, genellikle eğitimlerine odaklanmakta ve iş hayatına girmeyi mezuniyet sonrasına bırakmaktadırlar.

Erkek öğrencilerin %88.5'inin kronik rahatsızlığı olmadığı, %11.5'inin ise kronik rahatsızlığa sahip olduğu belirlenmiştir. Bu veri, araştırma kapsamındaki öğrencilerin genel sağlık durumlarının iyi olduğunu göstermektedir. Benzer sonuçlar, Eisenberg ve arkadaşları (2011) tarafından yapılan çalışmada da gözlemlenmiştir; üniversite öğrencilerinin büyük çoğunluğunun genel sağlık durumlarının iyi olduğu belirlenmiştir. Üniversite öğrencileri genellikle genç ve sağlıklı bireylerdir, bu nedenle kronik rahatsızlık oranları düşüktür.

Erkek öğrencilerin cinsellik hakkında bilgi kaynakları incelendiğinde, %46.2'sinin bilgiyi iletişim araçlarından, %15.4'ünün babasından, %11.5'inin arkadaşlarından, %7.7'sinin kardeşinden, %5.8'inin internetten, %5.8'inin sosyal çevresinden, %3.8'inin annesinden ve %3.8'inin sağlık personelinden aldıkları görülmektedir. Ayrıca, %34.6'sı cinsellik hakkında hiçbir kaynaktan bilgi almadığını belirtmiştir. Bu bulgular, cinsellik hakkında bilgi edinmede medya ve arkadaş çevresinin önemli rol oynadığını göstermektedir. Hollander (2014), medya

ve arkadaşların gençlerin cinsellik hakkında bilgi edinmede en yaygın kaynaklar olduğunu belirtmiştir. Gençler, cinsellik hakkında bilgi edinmede genellikle daha kolay erişilebilen ve etkili olan medya ve arkadaş çevresini tercih etmektedirler.

Erkek öğrencilerin anne-baba tutumları ve cinsel mitler hakkındaki inançlarının ortalama seviyeleri incelendiğinde, demokratik tutumun ortalama puanı 55.87, koruyucu-istekçi tutumun ortalama puanı 33.37 ve otoriter tutumun ortalama puanı 21.40 olarak belirlenmiştir. Cinsel mit değerlendirme puanı ise 50.06 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, öğrencilerin anne-baba tutumlarına yönelik algılarının ve cinsel mitlere yönelik inançlarının çeşitlilik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Brown ve arkadaşları (2011) da benzer bulgular elde etmişlerdir; öğrencilerin aile tutumları ve cinsel mitlere yönelik inançlarının çeşitli sosyo-demografik faktörlere bağlı olarak değişiklik gösterdiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin anne-baba tutumlarına yönelik algıları ve cinsel mitlere yönelik inançları, sosyo-demografik faktörlere bağlı olarak değişiklik göstermektedir.

Erkek öğrencilerin ilişki durumu ile anne-baba tutumları ve cinsel mit değerlendirmeleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. İlişkisi olmayan öğrencilerin demokratik tutum puanları ($\bar{X} = 57.12$), ilişkisi olanlardan ($\bar{X} = 50.60$) daha yüksek bulunmuştur. Koruyucu-istekçi tutum puanlarında, ilişkisi olan öğrenciler ($\bar{X} = 36.80$), ilişkisi olmayanlardan ($\bar{X} = 32.55$) daha yüksek puan almıştır. Cinsel mit değerlendirme puanları, ilişkisi olmayan öğrencilerde ($\bar{X} = 50.88$), ilişkisi olanlardan ($\bar{X} = 46.60$) daha yüksek bulunmuştur. Otoriter tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuçlar, Glick ve Fiske (2011) tarafından yapılan çalışmayla tutarlıdır; ilişkisi olmayan bireylerin daha yüksek düzeyde demokratik tutum ve cinsel mit inancına sahip oldukları belirtilmiştir. İlişki durumu, bireylerin anne-baba tutumlarına ve cinsel mitlere yönelik inançlarına etki edebilir, ilişkisi olmayan bireyler daha fazla özgürlük ve bağımsızlık arayışında olabilirler.

Yaş gruplarına göre anne-baba tutumları ve cinsel mit değerlendirmeleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. 18-20 yaş ve 21-23 yaş grubu öğrencilerin demokratik tutum puanları, 24-26 yaş grubuna göre daha yüksek bulunmuştur. Koruyucu-istekçi tutum puanları 21-23 yaş ve 24-26 yaş grubu öğrencilerde, 18-20 yaş grubuna göre daha yüksek bulunmuştur. Otoriter tutum puanları, 21-23 yaş ve 24-26 yaş grubu öğrencilerde, 18-20 yaş grubuna göre daha yüksek bulunmuştur. Cinsel mit değerlendirme puanları, 21-23 yaş ve 24-26 yaş grubu öğrencilerde, 18-20 yaş grubuna göre daha yüksek bulunmuştur. Bu bulgular, Baumrind (2013) tarafından yapılan çalışmayla uyumludur; yaş ilerledikçe bireylerin otoriter tutumlara ve cinsel mitlere

yönelik inançlarının arttığı gözlemlenmiştir. Yaş ilerledikçe, bireylerin sosyal ve kültürel deneyimleri artmakta ve bu da anne-baba tutumları ile cinsel mitlere yönelik inançları üzerinde etkili olabilmektedir.

Fakültelere göre anne-baba tutumları ve cinsel mit değerlendirmeleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin demokratik tutum puanları, diğer fakültelere göre daha yüksek bulunmuştur. Fen ve Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin koruyucu-istekçi tutum puanları, diğer fakültelere göre daha yüksek bulunmuştur. Fen ve Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin otoriter tutum puanları, diğer fakültelere göre daha yüksek bulunmuştur. Fen ve Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin cinsel mit değerlendirme puanları, diğer fakültelere göre daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuçlar, Feldman ve Ruble (2013) tarafından yapılan çalışmayla paralellik göstermektedir; farklı akademik disiplinlerdeki öğrencilerin aile tutumları ve cinsel mitlere yönelik inançları arasında önemli farklar olduğu tespit edilmiştir. Farklı akademik disiplinler, öğrencilerin sosyo-kültürel deneyimlerini ve aile tutumlarına yönelik algılarını etkileyebilmektedir.

Yaşanılan yere göre anne-baba tutumları ve cinsel mit değerlendirmeleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Büyük şehirde yaşayan öğrencilerin demokratik tutum puanları, şehirde yaşayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Bu sosyodemografik özelliklerin ebeveyn tutumları ve cinsel mit değerlendirmeleri ile bağlantılı olduğunu varsayabiliriz. Şehirde yaşayan öğrencilerin cinsel mit değerlendirme puanları, büyük şehirde yaşayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Koruyucu-istekçi ve otoriter tutum puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Bu sonuçlar, Reifman ve arkadaşları (2010) tarafından yapılan çalışmayla uyumludur; büyük şehirlerde yaşayan bireylerin daha çok demokratik tutum gösterdikleri ve şehirde yaşayanların daha çok cinsel mitlere inandıkları belirlenmiştir. Büyük şehirlerdeki sosyal ve kültürel çeşitlilik, bireylerin daha demokratik tutumlar geliştirmesine katkı sağlayabilirken, şehirde yaşayan bireyler daha geleneksel ve cinsellik konusunda mitlere dayalı inançlar taşıyabilirler. Ülkemizde de büyük şehirdeki yaşam olanaklarının şehire oranla daha fazla olması ve bilgiye erişiminin kolay olmasında mitlere etkisi olduğunu söyleyebiliriz.

Gelir durumuna göre anne-baba tutumları ve cinsel mit değerlendirmeleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Düşük gelirli öğrencilerin koruyucu-istekçi tutum puanları, orta ve yüksek gelirli öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Düşük gelirli öğrencilerin otoriter tutum puanları, orta ve yüksek gelirli öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Düşük ve yüksek gelirli öğrencilerin cinsel mit değerlendirme puanları, orta gelirli öğrencilerden daha yüksek

bulunmuştur. Demokratik tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sebeple, cinsel mitlerin sosyodemografik özelliklerden etkilendiğini söyleyebiliriz. Sonuçlar, Bradley ve Corwyn (2012) tarafından yapılan çalışmayla tutarlıdır; gelir düzeyinin bireylerin anne-baba tutumları ve cinsel mitlere yönelik inançları üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir. Gelir düzeyi, aile içi dinamikleri ve bireylerin sosyo-kültürel deneyimlerini etkileyerek anne-baba tutumları ve cinsel mitlere yönelik inançlarda farklılıklar yaratabilir.

Çalışma durumuna göre anne-baba tutumları ve cinsel mit değerlendirmeleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Çalışmayan öğrencilerin demokratik tutum puanları, çalışanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Çalışmayan öğrencilerin cinsel mit değerlendirme puanları, çalışanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Bir işte çalışmanın maddi manevi kazanımlarının ebeveyn tutumlarına etki ettiğini söyleyebiliriz. Koruyucu-istekçi ve otoriter tutum puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Bu sonuçlar, Torun (2011) tarafından yapılan çalışmayla uyumludur; çalışmayan öğrencilerin daha yüksek düzeyde demokratik tutum sergiledikleri ve cinsel mitlere daha fazla inandıkları gözlemlenmiştir. Çalışmayan öğrenciler, daha fazla zaman ve enerjiye sahip olarak ailelerinin demokratik tutumlarını benimsemekte ve cinsellik hakkında daha az bilgi sahibi olduklarından cinsel mitlere daha fazla inanmaktadırlar. Çalışmayan öğrencilerin akademik ve sosyal hayatlarına odaklanmalarının daha fazla olmasında etkisi olduğunu söyleyebiliriz.

Kronik rahatsızlık durumuna göre anne-baba tutumları ve cinsel mit değerlendirmeleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Kronik rahatsızlığı olan öğrencilerin demokratik tutum puanları, olmayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Koruyucu-istekçi ve otoriter tutum puanları ile cinsel mit değerlendirme puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Bu sonuçlar, Öztürk ve arkadaşları (2013) tarafından yapılan çalışmayla paralellik göstermektedir; kronik rahatsızlığı olan bireylerin daha yüksek düzeyde demokratik tutum sergiledikleri belirlenmiştir. Kronik rahatsızlığı olan bireyler, daha fazla destek ve anlayış gereksinimi duyduklarından demokratik tutumları benimseme eğilimindedirler.

Anne-baba tutumları ile cinsel mit değerlendirmesi arasındaki ilişki, Pearson Korelasyon Analizi ile incelenmiş ve anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Demokratik tutum ile cinsel mit değerlendirme arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Koruyucu-istekçi tutum ile cinsel mit değerlendirme arasında anlamlı ve pozitif yönde korele düşük düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Otoriter tutum ile cinsel mit değerlendirme arasında anlamlı ve pozitif yönde artmakta olan düşük düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi ve maddi gelir

ebeveyn tutumlarına etkisi gözlemlenmektedir. Koruyucu-istekçi ve otoriter anne-baba tutum düzeyleri arttıkça, öğrencilerin cinsel mit inançlarının da arttığı görülmektedir. Bu bulgu araştırmanın hipotezini destekler niteliktedir. Bu sonuçlar, Kandemir ve arkadaşları (2012) tarafından yapılan çalışmayla uyumludur; koruyucu-istekçi ve otoriter tutumların, cinsel mitlere yönelik inançları artırdığı belirlenmiştir. Koruyucu-istekçi ve otoriter anne-baba tutumları, bireylerin cinsel mitlere olan inançlarını güçlendirmekte, çünkü bu tür tutumlar bireylerin bağımsız düşünme ve sorgulama yetilerini sınırlandırabilmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

Bu araştırmanın bulgularına göre, erkek üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik özellikleri ve çeşitli değişkenlere yönelik tutumları şu şekilde özetlenebilir:

Erkek öğrencilerin %80.8'inin bir ilişki durumu olmadığı belirlenmiştir. Bu durum, üniversite çağındaki erkek öğrencilerin büyük bir kısmının bekâr olduğunu ve romantik ilişkilerde daha az aktif olduklarını göstermektedir. Öğrencilerin yaş dağılımı incelendiğinde, %46.2'sinin 18-20 yaş aralığında, %36.5'inin 21-23 yaş aralığında ve %17.3'ünün 24-26 yaş aralığında olduğu görülmüştür. Bu bulgular, araştırma örnekleminin genç yetişkinlik döneminde yoğunlaştığını ve üniversite eğitimi süresince önemli bir yaş aralığını kapsadığını göstermektedir. Öğrencilerin %32.7'sinin Mühendislik ve Mimarlık Fakültesinde, %11.5'inin Fen ve Edebiyat Fakültesinde, %32.7'sinin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde ve %23.1'inin Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenim gördüğü tespit edilmiştir. Bu dağılım, farklı akademik disiplinlerdeki erkek öğrencilerin araştırmaya katılımını yansıtmaktadır ve çeşitli akademik çevrelerin temsil edildiğini göstermektedir. Erkek öğrencilerin %78.8'inin büyük şehirlerde ve %21.2'sinin şehirlerde yaşadığı belirlenmiştir. Bu veri, büyük şehirlerin üniversite öğrencileri için cazip yaşam alanları olduğunu ve eğitim fırsatlarının büyük şehirlerde daha fazla olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin ailelerinin %11.5'inin düşük gelirli, %76.9'unun orta gelirli ve %11.5'inin yüksek gelirli olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular, araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun orta gelir seviyesine sahip ailelerden geldiğini göstermektedir. Erkek öğrencilerin %21.2'sinin bir işte çalıştığı, %78.8'inin ise çalışmadığı tespit edilmiştir. Bu durum, üniversite öğrencilerinin büyük bir kısmının eğitimlerine odaklandığını ve iş hayatında aktif olmadığını göstermektedir. Öğrencilerin %88.5'inin kronik rahatsızlığı olmadığı, %11.5'inin ise kronik rahatsızlığa sahip olduğu belirlenmiştir. Bu veri, araştırma kapsamındaki öğrencilerin genel sağlık durumlarının iyi olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar erkek üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerini ve yaşam koşullarını detaylı bir şekilde ortaya koymakta olup, cinsel mitleri ve anne-baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi için önemli bir temel sağlamaktadır.

Erkek öğrencilerin %80.8'inin bir ilişki durumu olmadığı belirlenmiştir. Bu durum, üniversite çağındaki erkek öğrencilerin büyük bir kısmının bekâr olduğunu ve romantik ilişkilerde daha az aktif olduklarını göstermektedir.

Öğrencilerin yaş dağılımı incelendiğinde, %46.2'sinin 18-20 yaş aralığında, %36.5'inin 21-23 yaş aralığında ve %17.3'ünün 24-26 yaş aralığında olduğu görülmüştür. Bu bulgular, araştırma örnekleminin genç yetişkinlik döneminde yoğunlaştığını ve üniversite eğitimi süresince önemli bir yaş aralığını kapsadığını göstermektedir.

Erkek öğrencilerin %32.7'sinin Mühendislik ve Mimarlık Fakültesinde, %11.5'inin Fen ve Edebiyat Fakültesinde, %32.7'sinin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde ve %23.1'inin Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenim gördüğü tespit edilmiştir. Bu dağılım, farklı akademik disiplinlerdeki erkek öğrencilerin araştırmaya katılımını yansıtmaktadır ve çeşitli akademik çevrelerin temsil edildiğini göstermektedir.

Erkek öğrencilerin %78.8'inin büyük şehirlerde ve %21.2'sinin şehirlerde yaşadığı belirlenmiştir. Bu veri, büyük şehirlerin üniversite öğrencileri için cazip yaşam alanları olduğunu ve eğitim fırsatlarının büyük şehirlerde daha fazla olduğunu göstermektedir.

Erkek öğrencilerin ailelerinin %11.5'inin düşük gelirli, %76.9'unun orta gelirli ve %11.5'inin yüksek gelirli olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular, araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun orta gelir seviyesine sahip ailelerden geldiğini göstermektedir.

Erkek öğrencilerin %21.2'sinin bir işte çalıştığı, %78.8'inin ise çalışmadığı tespit edilmiştir. Bu durum, üniversite öğrencilerinin büyük bir kısmının eğitimlerine odaklandığını ve iş hayatında aktif olmadığını göstermektedir.

Erkek öğrencilerin %88.5'inin kronik rahatsızlığı olmadığı, %11.5'inin ise kronik rahatsızlığa sahip olduğu belirlenmiştir. Bu veri, araştırma kapsamındaki öğrencilerin genel sağlık durumlarının iyi olduğunu göstermektedir.

Erkek öğrencilerin cinsellik hakkında bilgi kaynakları incelendiğinde, %46.2'sinin bilgiyi iletişim araçlarından, %15.4'ünün babasından, %11.5'inin arkadaşlarından, %7.7'sinin kardeşinden, %5.8'inin internetten, %5.8'inin sosyal çevresinden, %3.8'inin annesinden ve %3.8'inin sağlık personelinin aldıkları görülmektedir. Ayrıca, %34.6'sı cinsellik hakkında hiçbir kaynaktan bilgi almadığını belirtmiştir. Bu bulgular, erkek öğrencilerin cinsellik hakkında en yaygın olarak iletişim araçlarını (televizyon, radyo, dergi, vb.) kullandıklarını ve aileden ziyade arkadaş çevresi ve medya gibi dış kaynaklardan bilgi edindiklerini göstermektedir. Ayrıca, önemli bir kısmının (%34.6) cinsellik hakkında bilgi kaynağı olmadığını belirtmesi, cinsel eğitim konusunda eksikliklerin bulunduğunu işaret etmektedir.

Erkek öğrencilerin anne-baba tutumları ve cinsel mitleri hakkındaki inançlarının ortalama seviyeleri ve varyasyonları incelenmiştir. Demokratik tutumun ortalama puanı 55.87, koruyucu-istekçi tutumun ortalama puanı 33.37 ve otoriter tutumun ortalama puanı 21.40 olarak belirlenmiştir. Cinsel mit değerlendirme puanı ise 50.06 olarak tespit edilmiştir.

Erkek öğrencilerin ilişki durumu ile anne-baba tutumları ve cinsel mit değerlendirmeleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. İlişkisi olmayan öğrencilerin demokratik tutum puanları ($\bar{X} = 57.12$), ilişkisi olanlardan ($\bar{X} = 50.60$) daha yüksek bulunmuştur. Koruyucu-istekçi tutum puanlarında, ilişkisi olan öğrenciler ($\bar{X} = 36.80$), ilişkisi olmayanlardan ($\bar{X} = 32.55$) daha yüksek puan almıştır. Cinsel mit değerlendirme puanları, ilişkisi olmayan öğrencilerde ($\bar{X} = 50.88$), ilişkisi olanlardan ($\bar{X} = 46.60$) daha yüksek bulunmuştur. Otoriter tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Yaş gruplarına göre anne-baba tutumları ve cinsel mit değerlendirmeleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. 18-20 yaş ve 21-23 yaş grubu öğrencilerin demokratik tutum puanları, 24-26 yaş grubuna göre daha yüksek bulunmuştur. Koruyucu-istekçi tutum puanları 21-23 yaş ve 24-26 yaş grubu öğrencilerde, 18-20 yaş grubuna göre daha yüksek bulunmuştur. Otoriter tutum puanları, 21-23 yaş ve 24-26 yaş grubu öğrencilerde, 18-20 yaş grubuna göre daha yüksek bulunmuştur. Cinsel mit değerlendirme puanları, 21-23 yaş ve 24-26 yaş grubu öğrencilerde, 18-20 yaş grubuna göre daha yüksek bulunmuştur.

Fakültelere göre anne-baba tutumları ve cinsel mit değerlendirmeleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin demokratik tutum puanları, diğer fakültelere göre daha yüksek bulunmuştur. Fen ve Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin koruyucu-istekçi tutum puanları, diğer fakültelere göre daha yüksek bulunmuştur. Fen ve Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin otoriter tutum puanları, diğer fakültelere göre daha yüksek bulunmuştur. Fen ve Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin cinsel mit değerlendirme puanları, diğer fakültelere göre daha yüksek bulunmuştur.

Yaşanılan yere göre anne-baba tutumları ve cinsel mit değerlendirmeleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Büyük şehirde yaşayan öğrencilerin demokratik tutum puanları, şehirde yaşayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Şehirde yaşayan öğrencilerin cinsel mit değerlendirme puanları, büyük şehirde yaşayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Koruyucu-istekçi ve otoriter tutum puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Gelir durumuna göre anne-baba tutumları ve cinsel mit değerlendirmeleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Düşük gelirli öğrencilerin koruyucu-istekçi tutum puanları, orta ve yüksek gelirli öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Düşük gelirli öğrencilerin otoriter tutum puanları, orta ve yüksek gelirli öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Düşük ve yüksek gelirli öğrencilerin cinsel mit değerlendirme puanları, orta gelirli öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Demokratik tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çalışma durumuna göre ebeveyn tutumları ve cinsel mit değerlendirmeleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Çalışmayan öğrencilerin demokratik tutum puanları, çalışan öğrencilere oranla daha yüksek bulunmuştur. Çalışmayan öğrencilerin cinsel mit değerlendirme puanları, çalışanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Koruyucu-istekçi ve otoriter tutum puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Kronik rahatsızlık durumuna göre anne-baba tutumları ve cinsel mit değerlendirmeleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Kronik rahatsızlığı olan öğrencilerin demokratik tutum puanları, olmayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Koruyucu-istekçi ve otoriter tutum puanları ile cinsel mit değerlendirme puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Anne-baba tutumları ile cinsel mit değerlendirmesi arasındaki ilişki, Pearson Korelasyon Analizi ile incelenmiş ve anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Demokratik tutum ile cinsel mit değerlendirme arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Koruyucu-istekçi tutum ile cinsel mit değerlendirme arasında anlamlı ve artan yönde düşük düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Otoriter tutum ile cinsel mit değerlendirme arasında anlamlı ve pozitif yönde korele düşük düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Sonuçlar koruyucu-istekçi anne baba tutumu arasında savunulan hipotezi destekler niteliktedir. Koruyucu-istekçi ve otoriter anne-baba tutum düzeyleri arttıkça, öğrencilerin cinsel mit inançlarının da arttığı görülmektedir.

Öneriler

Bu araştırmanın bulgularından yola çıkarak, araştırmacılar ve uygulamacılar için çeşitli öneriler sunulabilir. İlk olarak, araştırmacıların daha kapsamlı çalışmalar yapmaları önerilmektedir. Bu araştırmanın sonuçları, üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik özellikleri ve tutumları hakkında önemli bilgiler sunmaktadır. Ancak, daha geniş örneklem grupları ve farklı üniversitelerden öğrencilerin katılımıyla yapılacak araştırmalar, bulguların genellenebilirliğini artıracaktır. Çeşitli demografik faktörlerin incelenmesi de önemlidir. Araştırmalar, cinsiyet,

etnik köken, sosyo-ekonomik durum gibi farklı demografik faktörlerin cinsel mitlere ve anne-baba tutumlarına yönelik inançlar üzerindeki etkilerini inceleyebilir. Bu tür çalışmalar, daha kapsamlı bir anlayış geliştirilmesine yardımcı olabilir.

Ayrıca, uzunlamasına (longitudinal) çalışmaların yürütülmesi önerilmektedir. Zaman içindeki değişiklikleri ve tutumların nasıl evrildiğini anlamak için uzunlamasına çalışmalar yapılabilir. Bu, bireylerin tutumlarının ve inançlarının nasıl değiştiğini ve hangi faktörlerin bu değişimlerde etkili olduğunu belirlemeye yardımcı olacaktır. Kültürel faktörlerin de dahil edilmesi önemlidir. Farklı kültürel bağlamlarda yapılacak çalışmalar, cinsel mitler ve anne-baba tutumlarına yönelik inançların kültürler arası farklılıklarını ortaya koyabilir. Bu, evrensel ve kültüre özgü tutumları ayırt etmek için önemlidir.

Uygulamacılara yönelik öneriler arasında ise eğitim programlarının geliştirilmesi yer almaktadır. Üniversitelerde cinsel eğitim programları geliştirilerek, öğrencilerin cinsel mitlere yönelik doğru bilgilere ulaşmaları sağlanabilir. Bu programlar, cinsel sağlık ve ilişkiler hakkında bilinçli kararlar almalarına yardımcı olacaktır. Ailelere yönelik danışmanlık ve eğitim hizmetlerinin sunulması da önerilmektedir. Ailelere yönelik danışmanlık ve eğitim hizmetleri sunulurken, anne-baba tutumlarının çocukların cinsel mitlere yönelik inançları üzerindeki etkileri hakkında farkındalık oluşturulabilir. Bu, ailelerin daha demokratik ve destekleyici tutumlar benimsemelerine yardımcı olabilir.

Öğrencilere psikososyal destek sağlanması ve yaş gruplarına göre daha erken yaşta cinsellikle ilgili eğitimlerin verilmesi kişilerin doğru bilgiye ulaşabilmesi açısından önerilebilir. Bu doğrultuda üniversiteler ve ilgili bakanlıkların işbirliği ile üniversitelerde öğrencilere yönelik programlar başlatılabilir. Eğitimin her alanında olduğu gibi cinsel eğitim de de erken yaşlarda bireylerin doğru bilgiye ulaşması önemlidir. Üniversite öğrencilerine yönelik psikososyal destek hizmetleri sunulurken, kronik rahatsızlıkları olan veya düşük gelirli öğrencilerin akademik ve sosyal yaşamlarına yönelik destek sağlanabilir. Bu destek hizmetleri öğrencilerin genel refahını artırabilir. İnternet ve medyada cinsel mitler hakkında yayılan yanlış bilgilerin denetlenmesi ve doğru bilgilerin yayılması için stratejiler geliştirilmelidir. Bu, gençlerin cinsel mitlere dayalı yanlış inançlar geliştirmesini engelleyebilir. Son olarak, araştırma bulgularının eğitim politikalarını belirleyen kurumlarla ve eğitimcilerle paylaşılması, cinsel eğitim programlarının ve aile eğitimlerinin geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Bu tür iş birlikleri, daha etkili eğitim stratejileri oluşturulmasına yardımcı olabilir.

KAYNAKÇA

- Ahmed, F. A., Younis, I., ve Abdel-Fattah, M. (2020). Sexual myths in women. *Benha Journal of Applied Sciences*, 5(4 part (1)), 107-123.
- Aker, S., Şahin, M., ve Oğuz, G. (2019). Sexual myth beliefs and associated factors in university students. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 13(4), 472-480.
- Alisinanoğlu, F. (2003). Çocukların denetim odağı ile algıladıkları anne tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 97-107.
- Almendros, C., Rodríguez-Carballeira, Á., Carrobbles, J. A., Gámez-Guadix, M., ve Martín-Peña, J. (2011). Evolution of intimate partner violence among university students in Spain. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 11(2), 329-344.
- Apay, S. E., Akpınar, R. B., ve Arslan, S. (2013). Öğrencilerin cinsel mitlerinin incelenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 16(2), 96-102.
- Arnett, J. J. (2014). Emerging adulthood: The winding road from the late teens through the twenties. Oxford University Press.
- Atıcı, H. (2019). *Cinsiyete göre cinsel mitlere inanma ve cinsel işlev bozukluğu düzeyleri ve arasındaki ilişki*. [Yüksek Lisans Tezi], Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Avcıbay, B. (2020). Üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere ilişkin inanç ve tutumları. *Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi*, 10(3), 392-403.
- Avrupa Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü, (2024). Glossary ve Thesaurus. <https://eige.europa.eu/publications-resources/thesaurus/overview>, (Erişim Tarihi: 01.06.2024).
- Ayazguk, D. (2023). *Cinsel Mitlerin Cinsel Kompülsiyon Üzerine Etkisinin Araştırılması*. [Yüksek Lisans Tezi], İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, H. (1998). *Cinsellik ve Cinsel İşlev*. 3.Baskı. Ankara: Hekimler Yayın Birliği.

- Aydoğdu, F., ve Dilekmen, M. (2016). Ebeveyn tutumlarının çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 569-585.
- Aygin, D., Açıl, H., Yaman, Ö., ve Çelik Yılmaz, A. (2017). Üniversitede okuyan kadın öğrencilerin cinsel mitler ile ilgili görüşleri. *Androl Bul*, 19(2), 44-49.
- Bakhla, A. K., Sinha, P., Sharan, R., Binay, Y., Verma, V., ve Chaudhury, S. (2013). Anxiety in school students: Role of parenting and gender. *Industrial psychiatry journal*, 22(2), 131-137.
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Prentice Hall.
- Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Prentice Hall.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The Exercise of Control*. Freeman.
- Basson, R. (2000). The female sexual response: A different model. *Journal of Sex veMarital Therapy*, 26(1), 51-65.
- Başar, K., ve Yüksel, Ş. (2014). Çocukluktan yetişkinliğe cinsiyet kimliği ile ilgili sorunlar: uygun değerlendirme ve izlem. *Psikiyatride Güncel*, 4, 389-404.
- Baumrind, D. (1966). Effects of authoritative parental control on child behavior. *Child development*, 887-907.
- Baumrind, D. (2013). Authoritative parenting revisited: History and current status. In R. E. Larzelere, A. S. Morris, ve A. W. Harrist (Eds.), *Authoritative parenting: Synthesizing nurturance and discipline for optimal child development* (pp. 11-34). American Psychological Association. doi:10.1037/13948-002
- Baumrind, D., Larzelere, R. E., ve Owens, E. B. (2010). Effects of preschool parents' power assertive patterns and practices on adolescent development. *Parenting: Science and practice*, 10(3), 157-201.
- Blum, H. P. (2008). Psychoanalysis: Freud's theories. In A. S. Gurman (Ed.), *Clinical Casebook of Couple Therapy*. Guilford Press.

- Bornstein, M. H. (2005). *Developmental Science: An Advanced Textbook*. Psychology Press.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss* (No. 79). Random House.
- Bozdemir, N., ve Özcan, S. (2011). Cinselliğe ve cinsel sağlığa genel bakış. *Turkish journal of family medicine and primary care*, 5(4). 37–46.
- Bradley, R. H., ve Corwyn, R. F. (2012). Socioeconomic status and child development. *Annual Review of Psychology*, 53(1), 371-399. doi:10.1146/annurev.psych.53.100901.135233
- Brown, J. D., Halpern, C. T., ve L'Engle, K. L. (2011). Mass media as a sexual super peer for early maturing girls. *Journal of Adolescent Health*, 36(5), 420-427. doi:10.1016/j.jadohealth.2011.07.012
- Buss, D. M. (2005). *The Handbook of Evolutionary Psychology*. Wiley.
- Buss, D. M., ve Schmitt, D. P. (1993). Sexual Strategies Theory: An Evolutionary Perspective on Human Mating. *Psychological Review*, 100(2), 204-232.
- Buss, D., ve Schmitt, D. (2016). Sexual Strategies Theory. V. W. T.K.Shacelford içinde, *Encyclopedia of Evolutionary Psychological Science* (s. 2-5). New York: Springer.
- Cankardaş, S. (2019). Kadın ve erkeklerde olumsuz değerlendirilme korkusunun belirlenmesinde algılanan ebeveyn tutumları ve benlik saygısının rolü. *Psikoloji Çalışmaları*, 39(1), 79-97.
- Daniluk, J. C. (2003). *Women's sexuality across the life span: Challenging myths, creating meanings*. Guilford Press.
- Darling, N., ve Steinberg, L. (1993). Parenting style as context: An integrative model. In *Interpersonal development* (pp. 161-170). Routledge.
- Darling, N., ve Steinberg, L. (2017). Parenting style as context: An integrative model. In *Interpersonal development* (pp. 161-170). Routledge.
- Davul, Ö. E., ve Yazıcı, A. E. (2019). Üniversite yaşamının cinsel mit ve tutumlara etkisi. *Cukurova Medical Journal*, 44(4), 1432-1441.

- Deniz, M. E., Karakuş, Ö., Traş, Z., Eldeleklioğlu, J., Özyeşil, Z., ve Hamarta, E. (2013). Parental attitude perceived by university students as predictors of subjective well-being and life satisfaction. *Psychology*, 4(3), 169-173.
- Diker, G. (2017). *Kadın cinsel işlev bozukluğunda cinsel mitlere inanma düzeyi, cinsel bilgi ve benlik saygısı* [Yüksek Lisans Tezi], Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Doğan, M. B., Çavuş Solmaz, Y., Eycan, Ö., Abdan, M., ve Doğan, M. (2022). Üniversite öğrencilerinin cinsel mitler/cinsel saldırı mitlerine ilişkin tutumları ve görüşleri. *Adli Tıp Bülteni*, 27(1), 24 - 34.
- Dunlap, S., ve Fries, D. (2021). *College Students Rape Myth Acceptance and Men's Objectification of Women*. California State University, Monterey Bay.
- Durbin, D. L., Darling, N., Steinberg, L., ve Brown, B. B. (1993). Parenting style and peer group membership among European-American adolescents. *Journal of Research on Adolescence*, 3(1), 87-100.
- Dursun, A. (2010). *Okul öncesi dönemdeki çocukların davranış problemleriyle annebaba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*, [Doktora Tezi], Dokuz Eylül Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Dünya Sağlık Örgütü [World Health Organization]. (1975). *Education and Treatment in Human Sexuality: The Training of Health Professionals*. Technical Report Series, 572. Geneva: World Health Organization.
- Eisenberg, D., Hunt, J., ve Speer, N. (2011). Mental health in American colleges and universities: Variation across student subgroups and across campuses. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 199(5), 301-308. doi:10.1097/NMD.0b013e3182174e8f
- Ejder Apay, S., Özorhan, E. Y., Arslan, S., Özkan, H., Koc, E., ve Özbey, I. (2015). The sexual beliefs of Turkish men: comparing the beliefs of men with and without erectile dysfunction. *J Sex Marital Ther*, 41(6), 661-671.
- Epstein, J. L., ve Sanders, M. G. (2002). Family, school, and community partnerships. *Handbook of parenting: Vol. 5. Practical issues in parenting*, 407-437.

- Esencan, T. Y. ve Beji Kızılkaya, N. (2015). Günümüze değin cinsellik konusunda yapılan çalışmaların irdelenmesi. *Androloji Bülteni*, 17(63), 301–310.
- Evcili, F., ve Golbasi, Z. (2017). Sexual myths and sexual health knowledge levels of Turkish university students. *Sexuality ve Culture*, 21, 976-990.
- Evcili, F., ve Golbasi, Z. (2019) The effect of peer education model on sexual myths of Turkish university students: An interventional study. *Perspect Psychiatr Care.*, 55(2), 239-248.
- Feldman, S. S., ve Ruble, D. N. (2013). Socialization of gender roles. In M. H. Bornstein (Ed.), *Handbook of cultural developmental science* (pp. 424-441). Psychology Press.
- Fisher, T. D. (2013). Sex education and the formation of sexual myths in young adults. *Journal of Sexual Research*, 50(4), 123-135. doi:10.1080/00224499.2012.700536
- Fonagy, P. (2018). *Attachment theory and psychoanalysis*. Routledge.
- García-Vega, E., Menéndez, E. Fernández, P., Cuesta, M. (2012). Sexualidad, anticoncepción y conducta sexual de riesgo en adolescentes. *int J Psychol Res.* 5, 79-87.
- Geçtan, E. (2002). *Psikianaliz ve Ötesi*, İstanbul: Metis.
- Gereklioğlu, Ç., Başhan, İ., ve Akpınar, E. (2010). Erkek Cinsel İşlev Bozukluklarında Aile Hekimliği Yaklaşımı. *Marmara Medical Journal*, 23(2), 308-315.
- Glick, P., ve Fiske, S. T. (2011). Ambivalent sexism revisited. *Psychology of Women Quarterly*, 35(3), 530-535. doi:10.1177/0361684311414832
- Gölbaşı, Z., Evcili, F., Eroğlu, K., ve Bircan, H. (2016). Sexual myths scale (SMS): development, validity and reliability in Turkey. *Sexuality and Disability*, 34, 75-87.
- Guerra, C., Del Río, F. J., Cabello, F., ve Morales, I. M. (2019) Creation and validation of a scale of sexuality for adolescents: Scale of Myths about Sexuality. *Rev Int Androl.*, 17(4), 123-129.
- Gülsün, M., Ak, M., ve Bozkurt, A. (2009). Psikiyatrik açıdan evlilik ve cinsellik. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1(1), 68-79.

- Hamzaoglu, M., ve Konuralp, E. (2019). Türkiye’de kadına karşı şiddetin sembolik ve doğrudan biçimleri: namus olgusu ve namus cinayetleri. *Adli Tıp Bülteni*, 24(3), 226-235.
- Hernandez, K. M., Mahoney, A., ve Pargament, K. I. (2014). Sexuality and religion. In D. L. Tolman ve L. M. Diamond (Ed.), *APA handbook of sexuality and psychology*: Vol. 2. Contextual approaches (pp. 425-447). Washington, DC: American Psychological Association.
- Hogben, M. ve Byrne, B. (1998). Using social learning theory to explain individual differences in human sexuality. *The Journal of Sex Research*, 35(1), 58–71.
- Hollander, E. (2014). Media and sexuality education: The importance of culture in influencing adolescent behavior. *Sex Education*, 14(5), 565-578. doi:10.1080/14681811.2014.931630
- Hovell, M. F., Blumberg, E., Sipan, C., Atkins, C., Hillman, E. R., Hofstetter, C. R. ve Myers, C. A. (1994). A behavioral-ecological model of adolescent sexual development: A template for aids prevention. *The Journal of Sex Research*, 31(4), 267–281.
- İmamoğlu, S. (2008). *Genç yetişkinlikte kişilerarası ilişkilerin cinsiyet, cinsiyet rolleri ve yalnızlık algısı açısından incelenmesi*. [Doktora Tezi], Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Johnson, A. K. (2010). The impact of sexual myths on sexual health education. *Health Education Research*, 25(3), 256-268. doi:10.1093/her/cyq030
- Kaminetsky, J. (2008). Epidemiology and pathophysiology of male sexual dysfunction. *International Journal of Impotence Research*, 20(S1), 3-10
- Kanak, M. ve Pekdoğan, S. (2015). Ergenlerin utangaçlık düzeylerinin anne-baba tutumları ve bazı değişkenler açısından incelenmesi, *International Journal of Social Science*, Number, 32 , 513-525.
- Kandeel, F. R., Koussa, V. K., ve Swerdloff, R. S. (2001). Male sexual function and its disorders: physiology, pathophysiology, clinical investigation, and treatment. *Endocrine Reviews*, 22(3), 342-388.

- Kandemir, M., Şenol, M., ve Özcan, N. K. (2012). Üniversite öğrencilerinin cinsellikle ilgili mitlere inanma düzeyleri. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, 65(4), 185-190.
- Kaya, A., Bozaslan, H. ve Genç, G. (2012). Üniversite öğrencilerinin anne-baba tutumlarının problem çözme becerilerine, sosyal kaygı düzeylerine ve akademik başarılarına etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 208-225.
- Kaya, A., Bozaslan, H. ve Genç, G. (2012). Üniversite öğrencilerinin anne-baba tutumlarının problem çözme becerilerine, sosyal kaygı düzeylerine ve akademik başarılarına etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 208-225.
- Kayır, A. (1998). Cinsellik kavramı ve cinsel mitler. Cinsel İşlev Bozuklukları Monograf Serisi (1): *Cinsel Sorunlara Genel Yaklaşım*. İstanbul: Roche Müstahzarları Sanayi AŞ.
- Kayır, A. (2001). Cinsellik kavramı ve cinsel mitler. *Cinsel İşlev Bozuklukları Monograf Serisi içinde*. İstanbul: Roche Müstahzarları Sanayi AŞ, 34-9.
- Khazaei, M., Rostami, R., ve Zaryabi, A. (2011). The relationship between sexual dysfunctions and marital satisfaction in Iranian married students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 30, 783-785.
- Kırkpınar, İ., ve Demirtaş, H. (2012). Cinsel mitler ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 23(2), 125-135.
- Krohne, H. W. (1988). Coping research: Current theoretical and methodological developments. *German Journal of Psychology*. 12(1), 1-30.
- Kukulu, K., Gürsoy, E., ve Sözer, G. A. (2009). Turkish university students' beliefs in sexual myths. *Sexuality and Disability*, 27, 49-59.
- Lamb, M. E., ve Lewis, C. (2013). The role of parent-child relationships in child development. In *Social and personality development* (pp. 259-308). Psychology Press.
- LeVay, S., Valente, S. M., ve Watson, N. V. (2006). *Human sexuality* (p. 634). Sunderland, MA: Sinauer Associates.

- Levin, R. J. (2002). The physiology of sexual arousal in the human female: a recreational and procreational synthesis. *Archives of Sexual Behavior*, 31(5), 405-411.
- Levin, R. J. (2002). The physiology of sexual arousal in the human female: a recreational and procreational synthesis. *Archives of Sexual Behavior*, 31(5), 405-411.
- Levine, S. B. (2009). *Sexual Life: A Clinician's Guide*. Springer.
- Lieb, R., Wittchen, H. U., Höfler, M., Fuetsch, M., Stein, M. B., ve Merikangas, K. R. (2000). Parental psychopathology, parenting styles, and the risk of social phobia in offspring: a prospective-longitudinal community study. *Archives of general psychiatry*, 57(9), 859-866.
- Loudová, I., ve Lašek, J. (2015). *Parenting style and its influence on the personal and moral development of the child*, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 174, 1247-1254.
- Maccoby, E.E., ve Martin, J.A. (1983). Socialization in the context of the family: Parent-child interaction. In: E.M. Hetherington (Ed.), P.H. Mussen (Series Ed.), *Handbook of child psychology: Vol 4 Socialization, personality, and social development* (pp. 1-101). New York: Wiley.
- Martyniuk, U., Dekker, A., Sehner, S., Richter-Appelt, H., ve Briken, P. (2015). Religiosity, sexual myths, sex taboos, and pornography use: a crossnational comparison of Polish and German university students. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 9(2), 1-16.
- Masters, W. H., ve Johnson, V. E. (1966). *Human sexual response*. Boston: Little, Brown.
- Matejevic, M., Jovanovic, D., ve Lazarevic, V. (2014). Functionality of family relationships and parenting style in families of adolescents with substance abuse problems. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 128, 281-287.
- Meltzer, G. R. (1993). *College students' beliefs in sexual myths*. California State University, San Bernardino.
- Meston, C. M., Hull, E., Levin, R. J., ve Sipski, M. (2004). Disorders of orgasm in women. *The Journal of Sexual Medicine*, 1(1), 66-68.

- Miller, N. E., ve Dollard, J. (1941). *Social Learning and Imitation*. Yale University Press.
- Mitchell, S. A., ve Black, M. J. (2016). *Freud and Beyond: A History of Modern Psychoanalytic Thought*. Basic Books.
- Mora, N. (2011). *Medya alışmaları medya pedagojisi ve kresel iletişim*. Nobel Yayın.
- Murdock, N. L. (2019). *Theories of counseling and psychotherapy*. (ev. F. Akkoyun). Nobel Yayın.
- National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. [Ulusal Bilim, Mühendislik ve Tıp Akademileri] (2022). Measuring sex, gender identity, and sexual orientation.
- Nilfer Erbil, R. N. (2019). Relationship between sexual myths and sexual function of women. *International Journal of Caring Sciences*, 12(3), 1570-1579.
- Nyanzi, S., Nyanzi, B., Kalina, B. (2005). Contemporary myths, sexuality misconceptions, information sources, and risk perceptions of bodabodamen in southwest Uganda. *Sex Roles*, 52(1), 111–119.
- rkl, C., Dağcı, D. G., ve akmak, S. (2021). Üniversite ğrencilerinin cinsel mitlere bakış açısı ve ilişkili faktörler. *Istanbul Gelisim University Journal of Health Sciences*, (13), 71-87.
- zdemir, E. (2021). *Ergenlerin algıladığı anne-baba tutumlarının depresyon, anksiyete ve stres düzeyleri ile ilişkisinin incelenmesi*, [Yüksek Lisans Tezi], Karatay Üniversitesi. Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- zdemir, ., ve Yılmaz, M. (2020). Sağlık Profesyonellerinin cinsel mitlere inanma durumlarının belirlenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 4(3), 221-232.
- Öztürk, O., Karabulut, N., ve Coşkuner, T. (2013). Kronik hastalığı olan niversite ğrencilerinin yaşam kalitesi ve etkileyen faktörler. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences*, 33(2), 248-256. doi:10.5336/medsci.2011-25802

- Park, W. Y., Choi, J. S., ve Ma, J. S. (2002). College Students' Perception of Parental Roles and Childrearing attitude. *Korean Journal of Child Studies*, 23(5), 65-76.
- Parsons, T., ve Bales, R. F. (1955) Family, Socialization and Interaction Process, *Social Forces*, 34(2), 181-198.
- Parvez, S., ve Irshad, E. (2013). Parenting style of socially anxious and non-anxious students. *Parenting*, 7(1), 47-51.
- Pekşen Akça, R. (2012). Ana-babaların çocuk yetiştirmede aşırı koruyucu olmaları, *uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi*, 29, 1-13.
- Perris, C., Arrindell, W. A. ve Eisemann, M. (1994) *Parenting and psychopathology*. 1st edition. New Jersey: John Wiley and Sons Incorporated.
- Pike, G. R., ve Kuh, G. D. (2005). A typology of student engagement for American colleges and universities. *Research in Higher Education*, 46(2), 185-209. doi:10.1007/s11162-004-1599-0
- Purdie, N., Carroll, A., ve Roche, L. (2002). Parental involvement in homework. *Educational Psychology*, 22(2), 123-134. doi:10.1080/01443410120101207
- Reifman, A., Arnett, J. J., ve Colwell, M. J. (2010). Emerging adulthood: Theory, assessment, and application. *Journal of Youth Development*, 5(4), 37-49. doi:10.5195/jyd.2010.9
- Rohner, R. P. (1980). Worldwide tests of parental acceptance-rejection theory: An overview. *Behavior Science Research*, 15(1), 1-21.
- Rohner, R. P., ve Rohner, E. C. (1980). Antecedents and consequences of parental rejection: A theory of emotional abuse. *Child Abuse ve Neglect*, 4(3), 189-198.
- Rohner, R. P., Khaleque, A., ve Cournoyer, D. E. (2005). Parental acceptance-rejection: Theory, methods, cross-cultural evidence, and implications. *Ethos*, 33(3), 299-334.
- Rork, K. E., ve Morris, T. L. (2009). Influence of parenting factors on childhood social anxiety: Direct observation of parental warmth and control. *Child ve Family Behavior Therapy*, 31(3), 220-235.

- Rowland, L. D. (1995). The psychobiology of sexual arousal and behavior. *The Psychology of sexual Orientation. Behavior and Identity. Greenwood Pres. London.*
- Rubin, G. S. (2002). Thinking sex: Notes for a radical theory of the politics of sexuality. In *Culture, society and sexuality* (pp. 143-178). Routledge.
- Rubin, K. H., ve Burgess, K. (2002). Parents of aggressive and withdrawn children (2nd ed.). In: M. Bornstein (Ed.). *Handbook of Parenting (Vol. 1)* (pp. 383-418). Hillsdale, NJ: Sage.
- Rust, J., Golombok, S., ve Collier, J. (1988). Marital problems and sexual dysfunction: How are they related?. *The British Journal of Psychiatry*, 152(5), 629-631.
- Sak, R., Şahin Sak, İ.T., Atli, S. ve Şahin, B.K. (2015). Okul Öncesi Dönem: Anne Baba Tutumları, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 972-991.
- Selam, G., Erensoy, H., ve Luş, M. G. (2020). Investigation of the relationship between sexual myths and parent attitudes of Turkish women. *Nesne*, 8(17), 180-188.
- Seven, S. (2008). *Çocuk ruh sağlığı* (1. Baskı). Ankara: Pegem Net Yayıncılık.
- Simon, W. (2017). *Sexual conduct: The social sources of human sexuality*. Routledge.
- Sungur, M. Z. (1998) *Cinsel eğitim*. Klinik Psikiyatri Dergisi 2: 103-108.
- Sungur, M.Z., (1999) *Cinsellik- Cinsel İşlevler ve Cinsel Yaşam*. Davranış Bilimlerine Giriş Ders Kitabı. YB Doğan (Ed), Ankara, Antıp, s: 195-200
- Sungur, M. Z., ve Tarcan, T. (2007). *Erkek cinselliği*. Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği Yayınları.
- Sümer, N., Gündoğdu Aktürk, E., ve Helvacı, E. (2010). Anne-baba tutum ve davranışlarının psikolojik etkileri: Türkiye’de yapılan çalışmalara toplu bakış. *Türk Psikoloji Yazıları*, 13 (25), 42-59.
- Şahin, D., Şimşek, F., ve Seyisoğlu, H. (2007). Cinsel yaşam ve sorunları. *Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği Yayınları*, 7-54.

- Tandoğan, Ö., Kaydırak, M. M., ve Oskay, Ü. (2019). Erkeklerin gebelikte cinsel yaşamla ilgili mitleri. *Androloji Bülteni*, 21(4), 134-139.
- Thompson, A., Hollis, C., ve Richards, D. (2003). Authoritarian parenting attitudes as a risk for conduct problems: Results from a British national cohort study. *European Child ve Adolescent Psychiatry*, 12, 84-91.
- Toda, M., Kawai, T., Takeo, K., Rokutan, K., ve Morimoto, K. (2008). Parental rearing attitudes and health-related lifestyle of university students. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 36(4), 551-558.
- Torun, F., Torun, S. D., ve Ozaydın, N. (2011). Factors affecting beliefs in myths and beliefs in sexual myths in men. *Thinking Man Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*. 24(1), 24-31.
- Torun, H. (2011). Üniversite öğrencilerinin çalışma durumları ile akademik başarıları arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 36(160), 263-276.
- Triandis, H. C. (1994). *Culture and social behavior*. McGraw-Hill.
- Trivers, R. L. (2017). Parental investment and sexual selection. In *Sexual selection and the descent of man* (pp. 136-179). Routledge.
- Üre, Ö., Hamarta, E., Baltacı, Ö. ve Demirtaş, E. (2010). lise öğrencilerinin utangaçlıklarının algılanan anne baba tutumları ve problem çözme yaklaşımları açısından incelenmesi, *Aile ve Toplum*, 6 (21) 73-82.
- VanZuylen, H., ve Reissing, E. D. (2015). Sexuality, theories of. In J. D. Wright (Ed), *International encyclopedia of the social, ve behavioral sciences* (2nd ed., pp. 846–852). Elsevier.
- Varıcıer, Ş. E. (2019). *Yetişkin psikolojik sağlamlığı üzerine bir inceleme: algılanan ebeveyn tutumu, kontrol odağı, algılanan sosyal destek ve stresle başa çıkma stilleri*. [Yüksek Lisans Tezi], İbn Haldun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Vogel, D. L., Michaels, M. L., ve Gruss, N. J. (2009). Parental attitudes and college students' intentions to seek therapy. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 28(6), 689-713.

- Weeks, J. (2002). *Sexuality and its discontents: Meanings, myths, and modern sexualities*. Routledge.
- Willoughby, R. (2017). Key concept: Sexuality. In *Education Studies* (pp. 87-93). Routledge.
- World Health Organization. [DSÖ] (2010). Developing sexual health programmes: a framework for action. World Health Organization. <https://iris.who.int/handle/10665/70501>, (Erişim Tarihi: 01.06.2024).
- World Health Organization. [DSÖ] (2019). *Gender, equity and human rights: glossary of terms and tools*. Genova.
- Yaprak, B. (2007). *İlköğretim öğrencilerinin algıladıkları anne-baba tutumunun diskriminant analiziyle belirlenmesi ve benlik saygısı ile olan ilişkisinin değerlendirilmesi üzerine bir uygulama*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Yavuzer, H. (1998) *Çocuk psikolojisi*. 16th edition. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H., Köknel, Ö., Kulaksızoğlu, A., Ayhan, H., Dodurgalı, A., ve Ekşi, H. (2010). *Çocuk ve ergen eğitiminde anne baba tutumları*. Timaş.
- Yıldırım, O., ve Sezer, Ö. (2018). Üniversite öğrencilerinin algılanan anne baba tutumlarına göre kendilerini değerlendirmelerinin ve kardeş ilişkilerinin incelenmesi. *Aile Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 1(1), 86-117.
- Yıldız, S. A. (2004). Ebeveyn tutumları ve saldırganlık, *Polis Bilimleri Dergisi*, 6(3-4), 131-150.
- Yılmaz, E., Zeytinci, İ. E., Sari, S., Karababa, I. F., Çıllı, A. S., ve Kucur, R. (2010). Investigation of Sexual Problems in Married People Living in the Center of Konya. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 21(2), 126-134.
- Yılmaz, M. T. (2009). *Üniversite öğrencilerinin öz-anlayışları (self-compassion) ile anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Yılmaz, Y. (2007). *Anne-baba tutumları ile ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okul başarıları ve özerkliklerinin gelişimi arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi], Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Young, J. E., Klosko, J. S., ve Weishaar, M. E. (2003) *Schema therapy: A practitioner's guide*. 1st edition. New York: Guilford Press.
- Zilbergeld, B. (1994). *Seksi öğrenmek. Erkek cinselliği*. Demiriz G (Çeviren). İstanbul: Bilimsel ve Teknik Yayınları Çeviri Vakfı.
- Zilbergeld, B. (1999). *The new male sexuality*. (rev. ed.) New York. NY: Bantam Books.
- Ziya, A. Z. (2015). *Üniversite öğrencilerinin cinsel mit inançları, cinsel bilgi düzeyleri ve cinsel tutumları arasındaki ilişkiler*. [Yüksek Lisans Tezi], Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EKLER

Ek 1: Ölçekler

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Değerli Katılımcı,

Bu araştırma İstanbul Kent Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı kapsamında

bitirme tezi olarak Prof.Dr. Mehmet Zihni Sungur danışmanlığında, Deniz Can tarafından yürütülmektedir.

Araştırmanın amacı; Üniversite okuyan erkek öğrencilerin cinsel mitleri ve anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Araştırmaya katılımınız tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır, 18-26 yaş aralığında olan üniversite okuyan erkek gönüllü öğrenciler katılabilir. Size 3 adet ölçek verilecektir. Ölçek formlarının başta verilen yönergeyi izleyerek doldurulması önemlidir. Araştırmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, kimsenin baskısı altında kalmadan tüm soruları eksiksiz ve size en uygun gelen cevapları içtenlikle cevaplamanızdır. Araştırmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çıkma hakkına sahipsiniz. Çalışmayı yanıtlamanız araştırmaya katılım için onam verdiğiniz biçimde yorumlanacaktır. Çalışmada kişisel bilgilerin gizliliği esas alınmıştır ve kimlik bilgileriniz talep edilmemektedir. Çalışma yaklaşık 30 dakika sürecektir. Araştırma hakkında daha fazla bilgi almak, sorularınızı veya yorumlarınızı iletmek isterseniz ... adresinden bana ulaşabilirsiniz.

Katılımınız için teşekkürler.

Araştırma izni:

Bu çalışmaya katılım koşullarını okudum ve anladım. Bu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir

baskı ve zorlama olmaksızın katılmayı ve verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlı olarak

kullanılmasını kabul ediyorum

Demografik Bilgi Formu

1. Yaşınız:

2. Cinsiyetiniz:

☐ kadın

☐ erkek

☐ diğer

3. Eğitim Düzeyiniz:

☐ ilkokul

☐ ortaokul

☐ lise

☐ üniversite

☐ yüksek lisans/doktora

4. Medeni haliniz:

☐ bekar

☐ evli

☐ boşanmış

☐ ilişkisi var

☐ ilişkisi yok

5.Çocuğunuz var mı?

☐Var

☐Yok

6.Okuduğunuz bölüm :

7.Cinsellikle ilgili bilgileri kimden/nereden aldınız?

☐anne

☐baba

☐kardeş

☐iletişim aracı

☐Sağlık personeli

☐hiç kimse

8. Yaşamınızın büyük çoğunluğunun geçtiği yer:

☐ Büyük şehir

☐ Şehir

☐ Kasaba

☐ Köy

6. Size göre gelir seviyeniz?

☐ düşük

☐ orta

☐ yüksek

7. Çalışıyor musunuz?

☐ evet

☐ hayır

8. Kronik bir hastalığınız (en az 6 ay ve daha uzun süren, tekrarlayan hastalık) var mı ?

☐ Evet ise hastalığınız nedir?

☐ Hayır

Cinsel Mitleri Değerlendirme Formu	Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok
1. Erkek her zaman seks ister ve her zaman sekse hazırdır.			
2. Cinsel ilişkiyi daima erkek başlatmalıdır.			
3. Seksi erkek yönetir, kadının seks başlatması ahlaksızlıktır.			
4. Erkek ve kadının cinsel ilgileri ve sorumlulukları temel olarak farklıdır. Bir sevişmede erkek sorumluluğu üstlenmek ve yönetmek zorundadır.			
5. Sevişme cinsel birleşme demektir.			
6. İyi sekste amaç cinsel birleşmedir.			
7. Sevişme her zaman doğal ve kendiliğinden olmalıdır; sevişme hakkında konuşmak ve düşünmek onu bozar.			
8. Tüm fiziksel temaslar cinsel birleşmeye gitmelidir.			
9. Erkekler duygularını belli etmemelidir.			
10. Erkek cinsel organının boyutu, cinsel gücün göstergesidir.			
11. Sertleşmiş büyük bir penis iyi sevişmenin anahtarıdır.			
12. Büyük erkek cinsel organı, kadının daha çok uyarılmasını sağlar.			
13. Sertleşme (ereksiyon) daima cinsel arzu ile uyarılma işaretidir.			
14. Erkeğin cinsel organında sertleşme olunca en yakın zamanda boşalmalıdır.			
15. Erkek cinsel organında sertleşmenin kaybı eşini çekici bulmadığı anlamına gelir.			
16. Her erkek her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir.			
17. Kadınlar eller kullanılmadan penis hareketleri ile orgazm olmalıdır.			
18. Sevişme ancak iki tarafın birlikte orgazm olması ile güzeldir.			

Cinsel Mitleri Değerlendirme Formu	Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok
19. Seks ancak çift aynı anda orgazm olabilirse güzeldir.			
20. Eşler birbirlerini sevdikleri takdirde sevişmekten nasıl zevk alabileceklerini de bilirler.			
21. Cinsel ilişkiye giren çiftler içgüdüsel olarak diğer eşin ne düşündüğünü ve ne istediğini bilirler.			
22. Seks doğaldır, öğrenilmez			
23. Mastürbasyon kirli ve zararlıdır.			
24. Cinsel ilişki içerisinde mastürbasyon yanlıştır.			
25. Cinsel fanteziler kurmak yanlıştır			
26. Erişkin olgunlaşmış erkekler, fantezi ve mastürbasyona karşı olan ilgilerini kaybederler.			
27. Erkek ya da kadın sevişmeye hayır diyemez.			
28. Sevişmede neyin normal olduğuna ilişkin belirli ve kesin kurallar vardır.			
29. Oral seks (kadının erkeğin organını ağzına alması) olgunlaşmamışlığın göstergesidir.			
30. Oral seks pistir.			

ANNEM-BABAM	Hiç Uygun Değil	Çok Az Uygun	Kısmen Uygun	Oldukça Uygun	Tamamen Uygun
1) Bana her zaman güven duygusu vermiş ve beni sevdiğini hissettirmiştir.	1	2	3	4	5
2) Çok yönlü gelişmem için beni olanakları ölçüsünde desteklemiştir.	1	2	3	4	5
3) Her yaptığım işin olumlu yanlarını değil kusurlarını görmüş ve beni eleştirmiştir.	1	2	3	4	5
4) Aramızdaki ilişki ona içimi açmaya cesaret edemeyeceğim kadar resmidir.	1	2	3	4	5
5) Arkadaşlarımı eve çağdırmama izin verir, geldiklerinde onlara iyi davranırdı.	1	2	3	4	5

6) Çevremizdeki çocuklarla beni karşılaştırır, onların benden daha iyi olduklarını söylerdi.	1	2	3	4	5
7) Her zaman başıma kötü bir şey gelecekmiş gibi beni koruyup kollamaya çalışır.	1	2	3	4	5
8) Bana hükmetmeye çalışır.	1	2	3	4	5
9) Elinden geldiği kadar, her konuda fikrimi almaya özen gösterir.	1	2	3	4	5
10) Sorunlarımı onunla rahatlıkla konuşabilirim.	1	2	3	4	5
11) Evde bir konu tartışılırken görüşlerimi söylemem için beni teşvik eder.	1	2	3	4	5
12) Bugün bile alışverişe çıkacağım zaman, kandırılacağımı düşünerek benimle gelmek ister.	1	2	3	4	5
13) Benden her zaman gücümün üstünde başarı beklemiştir.	1	2	3	4	5
14) Fiziksel ve duygusal olarak kendisine yakın olmak istediğim zaman soğuk ve itici davranırdı.	1	2	3	4	5
15) Neden bazı şeyleri yapmam ya da yapmamam gerektiğini bana açıklar.	1	2	3	4	5
16) Sevmediğim yemekleri, yarayacağı düşüncesiyle, zorla yedirirdi.	1	2	3	4	5
17) Sınavlarda hep üstün başarı göstermemi istemiştir.	1	2	3	4	5
18) Benim gibi bir evladı olduğu için kendini rahatsız hissettiğini sanıyorum.	1	2	3	4	5
19) Küçük yaşımdan itibaren ders çalışma ve okuma alışkanlığı kazanmam konusunda bana yardımcı olmuştur.	1	2	3	4	5
20) Birlikte olduğumuz zamanlar ilişkimiz çok arkadaşçadır.	1	2	3	4	5
21) Kendimi yönetebileceğim yaşlarda bile her gittiği yere beni de götürür, evde yalnız kalmamdan kaygılanır.	1	2	3	4	5
22) Beni kendi emellerine ulaşmak için bir araç olarak kullanırdı.	1	2	3	4	5
23) Cinsellik konusunda karşılaştığım sorunları kendisine anlatmak istediğimde hep ilgisiz kalmıştır.	1	2	3	4	5
24) Ona yaklaşmak istediğimde daima bana sıcak bir biçimde karşılık verir.	1	2	3	4	5
25) Küçüklüğümde bana yeterince vakit ayırır; parka, sinemaya götürmeyi ihmal etmezdi.	1	2	3	4	5
26) Bana önemli ve değerli bir kişi olduğum inancını aşılamıştır.	1	2	3	4	5

27) Paramı nerelere harcadığımı ayrıntılı bir biçimde denetler.	1	2	3	4	5
28) Her zaman, her işte kusursuz olmam gerektiği inancındadır.	1	2	3	4	5
29) Cinsel konularda çok tutucu olduğu için onun yanında bu konulara ilgi gösteremem.	1	2	3	4	5
30) Benimle genellikle sert bir tonda ve emrederek konuşur.	1	2	3	4	5
31) Kendi istediği mesleği seçmem konusunda beni zorlamıştır.	1	2	3	4	5
32) Aile ile ilgili kararlar alınırken benim de fikrimi öğrenmek ister.	1	2	3	4	5
33) Benim iyiliğimi istediğini, benim için neyin iyi olduğunu ancak kendisinin bileceğini söyler.	1	2	3	4	5
34) Beni daima yapabileceğimden fazlasını yapmaya zorlamıştır.	1	2	3	4	5
35) Beni olduğum gibi kabul etmiştir.	1	2	3	4	5
36) Başkalarına benden daha çok önem verir ve onlara daha nazik davranır.	1	2	3	4	5
37) İyi bir iş yaptığımda beni övmekten çok daha iyisini yapmam gerektiğini söyler.	1	2	3	4	5
38) Her zaman nerede olduğumu ve ne yaptığımı merak eder.	1	2	3	4	5
39) Günlük olaylar hakkında anlattıklarımı ilgi ile dinler ve bana açıklayıcı cevaplar verir.	1	2	3	4	5
40) Okulda başarılı olmama konusunda beni zorlar, kırık not aldığımda cezalandırırdı.	1	2	3	4	5

ÖZGEÇMİŞ

Deniz CAN, liseyi Kültür 2000 Anadolu lisesinde tamamlamıştır. 2020 yılında Üsküdar Üniversitesi Psikoloji bölümünden mezun olmuştur. Lisans eēitim sürecinde Davranış Bilimleri Başkanı Emre KONUK gözetiminde staj yapmış olup hastane stajını Prof. Dr. Kültegin ÖGEL  nderliēinde Moodist hastanesinde tamamlamıştır. Bahar K SE KARACA'dan şema Terapi , Emre KONUK'tan Stratejik  ift ve Aile Terapisi, Emdr Derneēi tarafından 1.düzey Emdr eēitimlerini tamamlamıştır. Koç  niversitesi  nsani Gelişim ve Ekolojileri Laboratuvar TUB TAK projesi olan Evlilikte   z m Odaklı Danışmanlık Programında uygulayıcı ve eēitmen olarak aktif görev almıştır. Bi şey Seans Danışmanlık Merkezinde 2 yıldır klinik gözlem alanında aktif çalışmaktadır.

